

DYDD LLUN, 2 HYDREF 2023

AT: HOLL AELODAU Y PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG, POBL IFANC A'R GYMRAEG

YR WYF DRWY HYN YN EICH GALW I FYNYCHU CYFARFOD **AML-LEOLIAD O'R PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG, POBL IFANC A'R GYMRAEG** A GYNHELIR YN Y SIAMBR - NEUADD Y SIR, CAERFYRDDIN. SA31 1JP AC O BELL AM 10.00 YB AR DDYDD LLUN, 9FED HYDREF, 2023 ER MWYN CYFLAWNI'R MATERION A AMLINELLIR AR YR AGENDA SYDD YNGHLWM

Wendy Walters

PRIF WEITHREDWR

Swyddog Democrataidd:	Julie Owens
Ffôn (Ilinell uniongyrchol):	01267 224088
E-Bost:	juowens@sirgar.gov.uk
Cyfarfod aml-leoliad yw hwn. Gall aelodau'r pwyllgor fynychu'n bersonol yn y lleoliad a nodir uchod neu o bell drwy'r ddolen Zoom a ddarperir ar wahân.	
Gellir gwyllo'r cyfarfod ar wefan y cyngor drwy'r ddolen canlynol:- https://carmarthenshire.public-i.tv/core/portal/home	

Wendy Walters Prif Weithredwr, *Chief Executive*,
Neuadd y Sir, Caerfyrddin. SA31 1JP
County Hall, Carmarthen. SA31 1JP

PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG, POBL IFANC A'R GYMRAEG

GRŴP PLAID CYMRU -

Cyng. Carys Jones
Cyng. Liam Bowen
Cyng. Kim Broom
Cyng. Peter Hughes Griffiths
Cyng. Betsan Jones
Cyng. Hefin Jones
Cyng. Jean Lewis

GRŴP LLAFUR -

Cyng. Dot Jones
Cyng. Edward Skinner
Cyng. Michael Thomas

GRŴP ANNIBYNNOL -

Cyng. Sue Allen

HEB GYSYLLTIAD

Cyng. Sean Rees

Vera Kenny

Roman Catholic Church
Representative

Rev. Delyth Richards

Church in Wales Representative

RHIANT LYWODRAETHWYR SYDD Â PHLEIDLAIS -

Anthony Enoch

Parent Governor Representative -
Area 2 – Carmarthen

2 Lle Gwag

Ardal 1 ac Ardal 3 (Dinefwr a Lanelli)

AGENDA

1. YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB
2. DATGANIADAU O FUDDIANNAU PERSONOL GAN GYNNWYS UNRHYW CHWIPIAU PLEIDIAU A RODDIR MEWN YMATEB I UNRHYW EITEM AR YR AGENDA.
3. CWESTIYNAU GAN Y CYHOEDD (NID OEDD DIM WEDI DOD I LAW)
4. AROLYGIAD ESTYN O WASANAETHAU ADDYSG LLYWODRAETH LEOL SIR GAERFYRDDIN 5 - 28
5. ADOLYGIAD DERBYNIADAU YSGOLION CYNRADD (CODI'N 4 OED) 29 - 46
6. CYLLIDEBAU YSGOLION 47 - 52
7. GRWPIAU FFOCWS STRATEGOL 53 - 66
8. EGLURHAD AM BEIDIO Â CHYFLWYNO ADRODDIAD CRAFFU 67 - 70
9. EITEMAU AR GYFER Y DYFODOL 71 - 108
10. LLOFNODI YN GOFNOD CYWIR COFNODION Y CYFARFOD A GYNHALIWYD AR 23 MEHEFIN 2023 109 - 116

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

**Y Pwnc: Arolygiad Estyn o Wasanaethau Addysg
Llywodraeth Leol Sir Gaerfyrddin**

**Y Pwrpas: Galluogi'r Pwyllgor Craffu i ystyried yr adroddiad a'r
meysydd i'w datblygu.**

Gofynnir i'r Pwyllgor Craffu:-

- Adolygu'r sefyllfa bresennol.
- Sicrhau bod trefniadau ar waith i fynd i'r afael â'r argymhellion a'r mân feysydd i'w gwella.

Y Rhesymau:

Llunio safbwyntiau i'w cyflwyno i'r Cabinet / Cyngor i'w hystyried.

Yr Aelod O'r Cabinet Sy'n Gyfrifol Am Y Portffolio:-

Cyng. Glynog Davies, Addysg a'r Iaith Gymraeg

Mae'n adroddiad arbennig. Hoffwn ddiolch i'r holl swyddogion am eu gwaith cadarn sydd wedi arwain at hyn. Fy niolch personol i'r Cyfarwyddwr am ei arweiniad clir.

<p>Y Gyfarwyddiaeth: Addysg a Gwasanaethau Plant</p> <p>Enw'r Cyfarwyddwr: Gareth Morgans</p> <p>Awdur yr Adroddiad: ESTYN</p>	<p>Swyddi:</p> <p>Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant</p>	<p>Cyfeiriadau E-bost:</p> <p>EDGMorgans@sirgar.gov.uk</p>
---	--	---

EXECUTIVE SUMMARY

Estyn Inspection of Carmarthenshire's Local Government Education Services

Background to Local Government Education Services Inspection (LGES)

Inspections of LGES are carried out under Section 38 of the Education Act 1997 which provides that His Majesty's Chief Inspector of Education and Training in Wales (HMCI) '**may, and, if requested to do so by the Secretary of State, shall, arrange for any local authority to be inspected**'.

Such an inspection '*shall consist of a review of the way in which the authority are performing any function which relates to the provision of education for (a) persons of compulsory school age (whether at school or otherwise) or (b) for persons of any age above or below that age who are registered as pupils at schools maintained by the authority.*'

Estyn's inspection of local authorities is informed by the Guidance handbook for the inspection of LGES 2022 (gov.wales). The handbook sets out the way in which Estyn conducts inspections of local government education services (LGES), which has changed significantly since our last core inspection in 2012.

Between the 10th and 14th of July 2023, Estyn inspected Carmarthenshire Council under its Local Government Education Services (LGES) framework.

The Local Government Education Services Inspection Framework

<p>Inspection area 1– Outcomes</p>	<p>1.1 Standards and progress overall 1.2 Standards and progress of specific groups 1.3 Well-being and attitudes to learning.</p>
<p>Inspection area 2– Education Services</p>	<p>2.1 Support for school improvement 2.2 Support for vulnerable learners 2.3 Other education support services</p>
<p>Inspection area 3- Leadership and management</p>	<p>3.1 Quality and effectiveness of leaders and managers 3.2 Self-evaluation and improvement planning 3.3 Professional learning 3.4 Safeguarding arrangements 3.5 Use of resources</p>

Inspectors evaluate and report on **all aspects of inspection areas 1 and 3** of the framework. **Inspection area 2** of the framework sets out the scope of education services that could be

inspected during an inspection. As part of each inspection process, Estyn will form a **set of local inspection questions about education services**. Inspectors will evaluate services covered by these questions and report on each question separately within the report.

Under Inspection area 2, four local inspection questions were identified for Carmarthenshire, which were:

1. *How effective are school improvement processes in improving the quality of teaching and school leadership?*
2. *How well do the authority's arrangements for school modernisation and reorganisation ensure appropriate education provision for all children and young people, including pre-school and post-16 education?*
3. *How well do the local authority's education services promote positive behaviour and good attendance in its schools?*
4. *How successful is the local authority in ensuring that pupils' additional learning needs are identified early, and that suitable provision is in place to meet those needs.*

A preliminary visit took place on the 22nd and 23rd of June 2023, to conduct interviews with a range of stakeholders including headteacher representatives for primary, secondary and special schools; representatives of Chairs of Governors across primary, secondary and special schools; the regional education partnership, Partneriaeth; trade union representatives; diocese; the local health board, parents and officers from other Directorates of the Local Authority.

The core inspection consisted of data analysis from learner outcomes, school inspections and stakeholder questionnaires; scrutiny of evidence provided by the local authority including our self-evaluation report; and interviews with a range of Members and officers. Audit Wales inspected the Local Authority's use of resources under the inspection area of Leadership and Management.

During all core inspections, Estyn consider whether local government education services are **causing significant concern** and require follow-up activity. **Estyn judged that education services in Carmarthenshire do not fall into this category.**

The report was published on 27th of September 2023 and identified many strengths and notable features.

Three recommendations were made-

- R1 Improve pupils' attendance in the authority's schools.
- R2 Strengthen school improvement processes, particularly for secondary schools.
- R3 Refine approaches to self-evaluation and improvement planning.

Work had already begun to address aspects of the recommendation prior to the inspection as they were already identified via self-evaluation and improvement planning processes.

The outcome of the inspection is detailed within the Estyn Inspection report appended to this document. It is Estyn's expectation that the inspection report is scrutinised in full by the Scrutiny Committee, so that the necessary support and challenge can be provided about the Directorate's plans for improvement.

DETAILED REPORT ATTACHED?

YES

IMPLICATIONS

I confirm that other than those implications which have been agreed with the appropriate Directors / Heads of Service and are referred to in detail below, there are no other implications associated with this report :

Signed: 

Director of Education and Children's Services

Policy, Crime & Disorder and Equalities	Legal	Finance	ICT	Risk Management Issues	Staffing Implications	Physical Assets
NONE	YES	YES	NONE	YES	YES	YES

Legal

Inspections of LGES are carried out under Section 38 of the Education Act 1997 which provides that His Majesty's Chief Inspector of Education and Training in Wales (HMCI) '**may, and, if requested to do so by the Secretary of State, shall, arrange for any local authority to be inspected**'. The Local Authority must respond to the report and address the recommendations.

Finance

Addressing some of the recommendations and minor area for improvement may require additional resource e.g. Recommendation 1: to improve school attendance. Resource requirements will be reviewed by officer as part of our Action Plan and will be considered as part of the budget discussions for 2024/25 budget setting.

Risk Management Issues

With the current financial forecasts for 2024/25 and subsequent years there is a risk that reduced resources could hamper our ability to address the recommendations and sustain the high quality and sustainable service we have developed.

Staffing Implications

Implementing the recommendations may require us to expand Local Authority Teams in order to secure the required improvements.

Physical Assets

One of the local questions was in relation to- **How well do the authority's school modernisation and re-organisation arrangements ensure appropriate education provision for all children and young people, including pre-school and post-16 education?** Addressing current challenges within the sector will require significant capital investment to further develop and improve school assets.

CABINET MEMBER PORTFOLIO HOLDER(S) AWARE/CONSULTED YES	Cllr Glynog Davies is aware of Estyn's report and recommendations.	
Section 100D Local Government Act, 1972 – Access to Information List of Background Papers used in the preparation of this report: THESE ARE DETAILED BELOW		
Title of Document	File Ref No.	Locations that the papers are available for public inspection
A report on education services in Carmarthenshire County Council- Estyn	ESTYN REPORT	Adroddiad arolygiad - Cyngor Sir Gaerfyrddin 2023 (llyw.cymru) Inspection report - Carmarthenshire County Council 2023 (gov.wales)
Guidance handbook for the inspection of LGES 2022 (gov.wales)	ESTYN GUIDANCE	https://www.estyn.gov.wales/system/files/2022-08/Guidance%20handbook%20for%20the%20inspection%20of%20LGES%202022.pdf



Arolygiaeth Ei Fawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru
His Majesty's Inspectorate for Education and Training in Wales



**Adroddiad ar wasanaethau addysg yng
Nghyngor Sir Caerfyrddin**

**Neuadd y Sir
Caerfyrddin
SA31 1JP**

Dyddiad yr arolygiad: Gorffennaf 2023

gan

**Estyn, Arolygiaeth Ei Fawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant
yng Nghymru**

Ynglŷn â Chyngor Sir Caerfyrddin

Mae gan Gyngor Sir Gâr gyfanswm poblogaeth o tua 187,900. Mae'r awdurdod lleol yn cynnal un ysgol feithrin, 94 o ysgolion cynradd, 12 ysgol uwchradd ac un ysgol arbennig. Mae'r awdurdod hefyd yn cynnal tair uned cyfeirio disgyblion. Dechreuodd y Prif Weithredwr ar ei swydd ym mis Mehefin 2019 a phenodwyd y Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant yn Rhagfyr 2016. Mae Arweinydd y Cyngor wedi bod yn ei rôl ers Mai 2022 a dechreuodd yr Aelod Cabinet dros Addysg a Gwasanaethau Plant ym mis Mai 2017.

Cynhaliwyd arolygiad diwethaf yr awdurdod lleol yn 2012. Mae Cyngor Sir Gâr yn un o dri awdurdod lleol a ffurfiodd bartneriaeth newydd, sef 'Partneriaeth', sy'n cefnogi ysgolion gyda'r cwricwlwm er enghraifft, wedi i gonsortwm ERW ddod i ben.

Yn 2022-2023, mae cyllideb addysg net yr awdurdod lleol tua £184,708,000. Y gyllideb ysgol ddirprwyedig fesul disgybl yn 2022-23 yw £4,958, sy'n is na chyfartaledd Cymru o £5,032.

Mae arolygwyr yn ystyried ystod eang o wybodaeth am y boblogaeth leol wrth werthuso canlyniadau ac ansawdd gwasanaethau addysg. Maent yn ystyried y wybodaeth hon ochr yn ochr â gwybodaeth am y boblogaeth genedlaethol. Dyma ychydig o wybodaeth ddefnyddiol am blant a phobl ifanc Sir Gaerfyrddin:

- Mae 23.6% o ddisgyblion rhwng 5 a 15 oed yn gymwys i gael prydau ysgol am ddim, sy'n debyg i gyfartaledd Cymru, sef 23.3%.
- Mae 39.5% o ddisgyblion 5 oed neu hŷn yn rhugl yn y Gymraeg, sy'n uwch na chyfartaledd Cymru, sef 16%.
- Mae 7.5% o ddisgyblion rhwng 5 a 15 oed yn dod o leiafrifoedd ethnig, sy'n is na chyfartaledd Cymru, sef 12.6%.
- Mae cyfanswm o 165 o blant yng ngofal yr awdurdod lleol.
- Mae gan 24.9% o ddisgyblion rhwng 5 a 15 oed anghenion dysgu ychwanegol.
- Mae gan 2.4% o ddisgyblion Saesneg fel iaith ychwanegol.

Crynodeb

Mae gwasanaethau addysg Sir Gâr yn cael eu harwain yn gadarn gan uwch swyddogion ac aelodau etholedig sy'n rhannu gweledigaeth glir ar gyfer addysg yn yr awdurdod. Cefnogir hyn gyda diwylliant agored a chadarnhaol ynghyd â phrosesau hunanwerthuso a chynllunio ar gyfer gwella sydd, at ei gilydd, yn drylwyr. Drwy hyn, mae arweinwyr yn cael effaith gadarn ar wella darpariaeth addysg a deilliannau dysgwyr yn y rhan fwyaf o'u meysydd cyfrifoldeb, ac yn eu galluogi i osod cyfeiriad clir ar gyfer gwelliannau pellach i'r dyfodol. Mewn ambell le, nid yw gweithdrefnau monitro, gwerthuso a chynllunio ar gyfer gwelliant wedi llwyddo i fynd i'r afael â'r mân ddiffygion, fel y'u nodwyd yn yr adroddiad hwn.

Mae gan yr awdurdod berthnasoedd gweithio cynhyrchiol gydag ysgolion a darparwyr eraill. Cyfranna hyn yn fuddiol tuag at sicrhau bod mentrau newydd,

newidiadau yn y ddarpariaeth a rhannu syniadau yn digwydd ar y cyd, mewn partneriaeth. Mae'r gwaith diweddar i gryfhau'r cymorth o ran cefnogi ymddygiad mewn ysgolion, darparu adnodd ADY ychwanegol a sefydlu adnoddau trochi ar gyfer yr iaith Gymraeg yn enghreifftiau da o sut mae'r awdurdod yn gweithredu'n strategol i wella'r ddarpariaeth.

Mae prosesau gwella ysgolion gwerthfawr a bwriadus yn yr awdurdod. Mae hyn yn seiliedig ar berthynas weithio glòs rhwng yr awdurdod a'i hysgolion, sydd yn cael effaith gadarnhaol o ran cynnig ymyrraeth addas i ysgolion. Er hyn, mae effaith y gefnogaeth i ysgolion uwchradd yn amrywio ac nid oes ffocws digon cadarn ar sicrhau ansawdd y gefnogaeth a'r her a ddarperir i ysgolion cynradd ac uwchradd er mwyn lleihau amrywiaeth ym mhrosesau gwella ysgolion.

At ei gilydd, mae trefniadau moderneiddio ac ad-drefnu ysgolion yr awdurdod yn gadarn. Eifen gref o'r gwaith hwn yw'r cydweithio agos ag ystod dda o bartneriaid allanol, sydd yn cael effaith gadarnhaol ar y ddarpariaeth sydd ar gael i ddysgwyr, er enghraifft wrth sefydlu'r 'Pentref Galwedigaethol' yn Llanelli. Yn ogystal, mae trefniadau bwriadus ar waith er mwyn sicrhau bod anghenion dysgu ychwanegol disgyblion yn cael eu nodi'n gynnar a bod darpariaeth addas ar waith i ddiwallu'r anghenion hynny, gan amlaf.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, mae'r awdurdod wedi cymryd camau cyflym i fireinio'r ddarpariaeth i gefnogi a gwella ymddygiad o fewn ysgolion. Mae cyfeiriad strategol cryf i'r gwaith hwn, gyda'r newidiadau diweddar hyn yn cychwyn cael effaith gadarnhaol ar ymddygiad mewn ysgolion. Mae'r awdurdod yn dangos ymrwymiad clir i wella presenoldeb, ac mae cynnydd cryf wedi bod mewn lleiafrif o ysgolion. Er hyn, mae cyfraddau presenoldeb yr awdurdod yn parhau'n isel ac mae gwelliannau ar draws ysgolion wedi bod yn amrywiol.

Dros amser, mae deilliannau arolygiadau o ysgolion Sir Gâr yn amrywio, er yn fwy diweddar, ers 2022, mae cyfradd y darparwyr sydd angen gweithgarwch dilynol gan Estyn wedi lleihau. Yn ogystal, gofynnwyd i ddwy ysgol uwchradd a phum ysgol gynradd gyflwyno astudiaeth achos o arfer dda. At ei gilydd, mae arfarniadau ar gyfer lles wedi bod yn gyson dda yn y rhan fwyaf o arolygiadau, gyda'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn dangos agweddau cadarnhaol at eu dysgu.

Argymhellion

- A1 Gwella presenoldeb disgyblion o fewn ysgolion yr awdurdod
- A2 Cryfhau prosesau gwella ysgolion, yn enwedig ar gyfer ysgolion uwchradd
- A3 Mireinio ymagweddau at hunanwerthuso a chynllunio gwelliant

Beth sy'n digwydd nesaf

Yn dilyn cyhoeddi'r adroddiad arolygu, dylai'r awdurdod lleol ddiweddarau ei gynlluniau er mwyn mynd i'r afael â'r argymhellion ac ystyried y diffygion a nodwyd gan y broses arolygu. Dylai'r awdurdod lleol ddiweddarau ei gynlluniau o fewn tri mis o gyhoeddi'r adroddiad arolygu.

Prif ganfyddiadau

Deilliannau

Ni allwn ddarparu gwerthusiad llawn o ddeilliannau. Mae hyn o ganlyniad i effaith pandemig COVID-19, a achosodd atal arolygiadau o ysgolion a'r rhan fwyaf o ddarparwyr addysg eraill er mis Mawrth 2020. Mae hefyd o ganlyniad i'r diffyg data am ddeilliannau y gellir ei gymharu dros gyfnod oherwydd achosodd y pandemig newidiadau i'r ffordd y dyfarnwyd cymwysterau. Effeithiodd hyn hefyd ar y rhan fwyaf o'r data arall rydym yn ei ystyried wrth wneud gwerthusiadau, fel presenoldeb ysgol, gwaharddiadau ysgol a chyrchfannau dysgwyr ôl-16, ond rydym wedi aildechrau derbyn y math hwn o ddata yn ddiweddar.

Mae unrhyw werthusiadau sy'n dilyn yn darparu cyd-destun trwy adrodd ar ddeilliannau cyn y pandemig neu'n ymwneud â deilliannau mwy diweddar ble mae sail y dystiolaeth yn ddilys a dibynadwy.

At ei gilydd a thros amser, mae deilliannau arolygiadau o ysgolion Sir Gâr yn amrywio. Rhwng mis Medi 2017 a mis Mawrth 2020, arolygom 44 o leoliadau. Mae hyn yn cynnwys 38 ysgol gynradd, pedair ysgol uwchradd, un ysgol arbennig ac un uned cyfeirio disgyblion. O'r ysgolion cynradd, barnwyd bod angen dilyniant mewn 16 ohonynt, gan gynnwys gweithgarwch dilynol statudol mewn tair o'r ysgolion hyn. Barnwyd bod angen dilyniant gan Estyn mewn un ysgol uwchradd ac ar gyfer yr ysgol arbennig. Roedd angen gweithgarwch dilynol statudol ar yr uned cyfeirio disgyblion, hefyd. Bellach, yn dilyn gwelliannau, nid yw'r un o'r ddarparwyr hyn angen gweithgarwch dilynol.

Ers Chwefror 2022, pan aildechreuom arolygu ysgolion yn dilyn y pandemig, mae 38 o leoliadau wedi cael eu harolygu. Mae hyn yn cynnwys 27 ysgol gynradd, pedair ysgol uwchradd a 7 meithrinfa nas cynhelir. Yn gyffredinol, mae'r deilliannau'n gadarnhaol a gofynnwyd i ddwy ysgol uwchradd a phum ysgol gynradd gyflwyno astudiaeth achos o arfer dda. Er hynny, barnwyd bod angen gweithgarwch dilynol statudol ar un ysgol uwchradd a dwy ysgol gynradd. Barnwyd yr angen am lefel o ddilyniant ar un feithrinfa nas cynhelir. Barnwyd bod angen adolygu gan Estyn ar dair ysgol gynradd.

Rhwng 2017 a 2019, roedd perfformiad y rhan fwyaf o ysgolion uwchradd Sir Gâr yn debyg i neu'n well na'r disgwyl yng nghyfnod allweddol 4. Roedd perfformiad ychydig iawn o ysgolion uwchradd yn is na'r disgwyl. Perfformiodd disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim yn debyg i gyfartaledd Cymru.

Mae sicrhau lefelau uchel o les disgyblion a staff yn flaenoriaeth i'r awdurdod. Roedd y farn ar gyfer lles ac agweddau at ddysgu yn dda neu'n well mewn llawer o arolygiadau Sir Gâr yn ystod y cylch arolygu o Fedi 2017 hyd Fawrth 2020. O'r 44 ysgol a arolygwyd yn y cyfnod hwn, cafwyd bod lles ac agweddau at ddysgu yn dda neu'n well mewn 35 ohonynt, gyda'r farn yn ddigonol yn y gweddill. Yn yr arolygiadau sydd wedi eu cynnal ers i Estyn aildechrau arolygu ysgolion yn 2022, mae arfarniadau ar gyfer lles wedi bod yn gyson dda. Yn yr arolygiadau hyn, roedd y rhan fwyaf o ddisgyblion yn teimlo'n ddiogel yn yr ysgol ac yn gwybod sut i gadw'n ddiogel ar lein. Roedd ymddygiad disgyblion yn nodwedd gyffredinol gref yn yr ysgolion hyn, a'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn dangos agweddau cadarnhaol at eu dysgu. Adlewyrchir hyn hefyd yn y data gwaharddiadau disgyblion. Dros y tair blynedd hyd at 2021, roedd y raddfa gwaharddiadau pum niwrnod neu lai yn gyson is na'r raddfa genedlaethol, yn ogystal â'r raddfa o waharddiadau dros bum niwrnod. Dros yr un cyfnod, roedd y raddfa gwaharddiadau parhaol yn sylweddol is na'r raddfa genedlaethol. Fodd bynnag, mae cyfraddau presenoldeb yr awdurdod, gan gynnwys y cyfraddau ar gyfer disgyblion sy'n gymwys ar gyfer prydau ysgol am ddim, yn is na'r cyfartaleddau cenedlaethol.

Mae ysgolion, gwasanaethau ieuencid, staff yr awdurdod ac asiantaethau allanol yn gweithio'n agos er mwyn cynnig cefnogaeth gref i ddisgyblion bregus. Mae hyn yn cyfrannu'n dda at leihau niferoedd y disgyblion nad ydynt yn derbyn eu haddysg mewn ysgolion prif-lif, a bod bron bob disgybl yn parhau mewn addysg, hyfforddiant neu gyflogaeth wedi iddynt adael yr ysgol.

Mae cyfleoedd cyson i ddisgyblion gyfrannu at benderfyniadau corfforaethol. Er enghraifft, yn ddiweddar, fe wnaeth fforwm o ddisgyblion uwchradd adolygu cynlluniau toriadau yng ngwariant y Cyngor. Mae disgyblion hefyd wedi bod yn ddylanwadol wrth i'r awdurdod adolygu ei ddarpariaeth ôl-16. Mae'r cyfleoedd i ddisgyblion ddatblygu eu medrau arweinyddiaeth a dylanwadu ar benderfyniadau o fewn ysgolion yr awdurdod yn gryfder.

Gwasanaethau addysg

Pa mor effeithiol yw prosesau gwella ysgolion o ran gwella ansawdd yr addysgu ac arweinyddiaeth ysgolion?

Mae gan awdurdod lleol Sir Gâr berthynas waith glòs â'i ysgolion. Mae ymgynghorwyr cefnogi addysg (YCA) y gwasanaeth gwella ysgolion yn meithrin perthynas gadarnhaol a chefnogol gydag ysgolion yr awdurdod. Yn dilyn pandemig COVID-19 ac yn ystod y cyfnod adfer dilynol, bu i'r awdurdod adnabod yr angen i adnewyddu ei ddealltwriaeth o gyd-destun ysgolion unigol a helpu ysgolion i ailsefydlu eu prosesau sicrhau ansawdd. O ganlyniad, mae'n cynnal ymweliadau buddiol i gefnogi ysgolion i gasglu tystiolaeth o ddysgu ac addysgu fel rhan o'i rhaglen gwella ysgolion. Mae gweithgareddau gwerthfawr fel teithiau dysgu, craffu ar waith a chaffael llais disgyblion yn rhan o'r prosesau hyn. Mae'r wybodaeth yn galluogi ymgynghorwyr i adnabod materion allweddol a chynnig ymyrraeth addas, yn unol â'r angen.

Yn gyffredinol, mae'r awdurdod yn gwahaniaethu'r cymorth a chefnogaeth a gynigir i ysgolion yn briodol, gan gynnwys ar gyfer ysgolion sy'n peri pryder. Dros y ddwy flynedd diwethaf, mae swyddogion wedi adnabod bod ychydig o ysgolion cynradd angen cefnogaeth fwy dwys. Defnyddia'r awdurdod brosesau a strwythurau priodol i drafod a brocera cefnogaeth fuddiol i'r ysgolion hyn. Mae cyfarfodydd rheoli achos yn cael eu cynnal yn rheolaidd er mwyn trafod y materion sy'n codi pryderon mewn ysgolion. Pan fydd yn briodol ac fel rhan o'r broses hon, mae'r awdurdod yn defnyddio dulliau fel hysbysiadau cyn-rhybudd i fynd i'r afael â materion brys mewn ysgolion. Ar hyn o bryd, mae angen gweithgarwch dilynol statudol ar ôl arolygiad gan Estyn ar un ysgol uwchradd a dwy ysgol gynradd.

Mae gan staff ysgolion fynediad at ystod eang o ddysgu proffesiynol perthnasol trwy gynnig yr awdurdod lleol a gwasanaeth 'Partneriaeth'. Mae 'Partneriaeth' yn darparu rhaglenni arweinyddiaeth genedlaethol, cefnogaeth i athrawon newydd gymhwyso a dysgu proffesiynol ar gyfer Cwricwlwm i Gymru. Yn ddiweddar, addasodd y gwasanaeth gwella ysgolion ei gynnig dysgu proffesiynol i ymateb i adborth ysgolion a thrafodaeth y pwyllgor craffu am anghenion dysgu proffesiynol o fewn ysgolion yr awdurdod. Arweiniodd hyn at gynnig dysgu proffesiynol diwygiedig i ymateb yn fwy grymus i anghenion ymarferol ysgolion wrth iddynt baratoi ar gyfer, a gweithredu, Cwricwlwm i Gymru. Mae'r Tîm Gwella Ysgolion a'r Adran Addysg a Phlant yn diwallu anghenion dysgu proffesiynol yr ysgolion cynradd yn dda. Mae 'Partneriaeth' yn cynnig cefnogaeth fuddiol i ysgolion uwchradd trwy gyfleoedd rhwydweithio, er enghraifft drwy'r rhwydweithiau pynciol i arweinwyr canol ble trafodir cymwysterau ac anghenion pynciau penodol.

Mae'r awdurdod yn darparu cyfleoedd buddiol i ysgolion rannu arferion effeithiol drwy rwydweithiau, digwyddiadau rhannu arferion a llwyfan ddigidol werthfawr. Yn dilyn y pandemig, mae'r awdurdod wedi blaenoriaethu ailsefydlu cyfleoedd i ysgolion gydweithio trwy waith cymheiriad. Mae'r cydweithio hwn o fewn clystyrau o ysgolion yn datblygu'n briodol.

Mae'r awdurdod yn adnabod y cryfderau a'r meysydd i'w gwella o fewn ysgolion cynradd yn briodol. Yn gyffredinol, maent yn cynnig cefnogaeth dda i'w helpu i gynllunio ar gyfer gwelliant gan gynnwys cefnogaeth wedi'i theilwra. Mae cydweithio gwerthfawr a defnydd buddiol o arbenigeddau o fewn y tîm YCA yn helpu'r gwasanaeth i ymateb yn adeiladol i anghenion yr ysgolion cynradd. Yn ogystal, mae ymgynghorwyr cefnogi addysg yn ymgysylltu'n addas ag arweinwyr ysgolion uwchradd fel rhan o'u rôl gwella ysgolion. Cesglir gwybodaeth am flaenoriaethau'r cynlluniau datblygu ysgol, trefniadau a phrosesau ysgolion. Fodd bynnag, wrth ystyried yr ysgolion uwchradd, nid yw swyddogion yn gwerthuso nac yn herio'r wybodaeth am gryfderau a meysydd i'w datblygu yn ddigon miniog. Yn aml, nid ydynt yn ystyried sut mae'r cynlluniau gwella a'r cymorth maent wedi'u cyd-lunio â'r ysgolion hyn yn cael effaith ar wella'r addysgu, dysgu ac arweinyddiaeth yn ddigon penodol. Golyga hyn nad oes gan yr awdurdod adnabyddiaeth gystal o'i ysgolion uwchradd. Drwyddi draw, nid oes ffocws digon cadarn ar sicrhau ansawdd y gefnogaeth a'r her a ddarperir i ysgolion cynradd ac uwchradd er mwyn lleihau amrywiaeth ym mhrosesau gwella ysgolion y gwasanaeth.

Mae'r awdurdod lleol yn darparu ystod werthfawr o gymorth a chefnogaeth i lywodraethwyr gan gynnwys rhaglen dysgu proffesiynol addas a chefnogaeth drwy ddarparu adnoddau defnyddiol. Mae cyfleoedd gwerthfawr i lywodraethwyr ddatblygu

eu dealltwriaeth o brosesau hunan werthuso trwy gysgodi ymweliadau ymgynghorwyr cefnogi addysg.

Pa mor dda mae trefniadau moderneiddio ac ad-drefnu ysgolion yr awdurdod yn sicrhau darpariaeth addysg briodol i bob plentyn a pherson ifanc, gan gynnwys addysg cyn-ysgol ac ôl 16?

Mae gan yr awdurdod strategaeth glir ar gyfer moderneiddio ac ad-drefnu'i ysgolion sy'n seiliedig ar egwyddorion ac amcanion cadarn. Mae'r strategaeth yn adlewyrchu dyhead yr awdurdod i greu ystod o ysgolion o ansawdd uchel, sy'n diwallu anghenion eu dysgwyr presennol ac yn y dyfodol. Mae cyswllt priodol rhwng amcanion y strategaeth moderneiddio ysgolion, amcanion llesiant y cyngor a chynllun deng mlynedd y gwasanaeth addysg. Mae hyn yn cynnwys y weledigaeth i sicrhau bod plant a phobl ifanc yn cael y dechrau gorau posibl mewn bywyd yn ogystal â gwneud eu cymunedau yn rhai sy'n ddiogel ac yn ffyniannus. Mae gan yr awdurdod gynlluniau penodol ar gyfer darparu cyfleusterau cymunedol i leihau effaith tlogi ar gyflawniad disgyblion a phobl ifanc. Er enghraifft, darparwyd cyfleusterau fel rhan o gynllun Ysgol Rhys Pritchard, Llanymddyfri er mwyn hyrwyddo ymgysylltiad da â disgyblion, eu teuluoedd a'r gymuned.

Mae ymrwymiad uwch arweinwyr yr awdurdod, Arweinydd y Cyngor a'r Aelod Cabinet sydd â chyfrifoldeb dros Addysg a Gwasanaethau Plant i wireddu'r strategaeth, yn nodwedd gadarnhaol. Maent yn cydweithio'n effeithiol gyda'r tîm moderneiddio ysgolion a rhanddeiliaid eraill i adolygu'r strategaeth er mwyn sicrhau ei bod yn cydblethu ac yn ymateb i ofynion cyfredol yr awdurdod. Er enghraifft, bu iddynt addasu'r strategaeth i gefnogi Cwricwlwm i Gymru, y Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSGA) 2022-32 ynghyd ag ymateb i heriau fel recriwtio arweinwyr ysgol mewn ardaloedd gwledig y sir.

Mae pennaeth y tîm moderneiddio ysgolion, ynghyd â'i gydweithwyr, yn darparu arweinyddiaeth a chefnogaeth fuddiol iawn i swyddogion ac aelodau etholedig ar faterion sy'n ymwneud â'r strategaeth. Maent yn cynnal ystod addas o weithdai i ddiweddarau'r aelodau etholedig ar gynnydd yn erbyn blaenoriaethau'r strategaeth moderneiddio a'u hysbysu am heriau'r presennol a'r dyfodol. Mae hyn yn eu paratoi'n dda ar gyfer gwneud penderfyniadau pwysig yn gysylltiedig â'r strategaeth. Mae'r tîm yn gwneud defnydd da o ffynonellau gwybodaeth a data er mwyn adnabod blaenoriaethau ar gyfer y rhaglen moderneiddio ysgolion ac i flaengynllunio yn ôl yr angen. Er enghraifft, defnyddiant ganfyddiadau arolygon cyflwr a chynhwysedd adeiladau, rhagolygon poblogaeth ysgolion a chyfraddau genedigaeth ardaloedd wrth lunio cynlluniau. Mae hyn yn sicrhau eu bod yn ystyried y galw am ddarpariaeth i blant tair oed a gofal cyn ac ar ôl ysgol wrth gynllunio adeiladau newydd.

Elfen gref o waith y tîm moderneiddio yw eu cydweithio agos ag ystod dda o bartneriaid allanol, arweinwyr ysgolion yn ogystal â swyddogion ar draws yr awdurdod. Mae'r cydweithio rhwng y tîm â'r rhanddeiliaid yn eu galluogi i ymateb yn brydlon i geisiadau a blaenoriaethau newydd. Er enghraifft, yn ddiweddar, maent wedi sefydlu canolfannau dros dro ar gyfer disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol er mwyn diwallu'r galw cynyddol am wasanaethau arbenigol mewn ysgolion cynradd. Maent hefyd wedi cydweithio'n llwyddiannus ag arweinwyr ysgolion uwchradd i wella'r arlwy o gyrsiau sydd ar gael i'w disgyblion. Enghraifft dda o hyn yw'r 'Pentref Galwedigaethol' a sefydlwyd yn Llanelli.

Cameo: Pentref Galwedigaethol

Sefydlwyd y 'Pentref Galwedigaethol' yn Llanelli i gynyddu nifer ac ystod y cyrsiau galwedigaethol sydd ar gael i ddisgyblion yr ardal, gan gynnwys canolfan sgiliau adeiladu pwrpasol. Mae'r gynghrair o ysgolion uwchradd Llanelli yn cynnwys y pedwar lleoliad dysgu 11-16 presennol, sef Bryngwyn, Coedcae, Glan y Môr a Sant Ioan Llwyd, y lleoliad dysgu dwyieithog 11-19 yn y Strade, ac ysgol arbennig Heol Goffa a darpariaeth ôl-16 yng Ngholeg Sir Gâr. Datblygwyd cysyniad y 'Pentref Galwedigaethol' ym mhob un o'r sefydliadau dysgu i alluogi disgyblion i ddatblygu cyfleusterau sgiliau galwedigaethol arbenigol ymhellach. Mae'r datblygiad yn darparu'r cyfleusterau canlynol yn benodol:

- Bryngwyn - Canolfan Addysg Sgiliau Adeiladu
- Sant Ioan Llwyd - cyfleuster hyfforddiant arlwyio arbenigol a bwyty hyfforddi bach
- Y Strade - cyfleuster technoleg cerddoriaeth
- Coedcae - cyfleuster celfyddydau perfformio a'r cyfryngau
- Glan y Môr - cyfleuster gofalu a gofal plant

Mae'r awdurdod lleol wedi defnyddio grantiau cyfalaf i fuddsoddi'n sylweddol mewn ystod o brosiectau cyfalaf ers iddynt ddechrau ar y strategaeth tuag ugain mlynedd yn ôl. Yn ystod y cyfnod hwn, mae nifer yr ysgolion ac unedau cyfeirio disgyblion wedi lleihau o 150 i 111. Mae hyn yn cyfrannu tuag at un o brif amcanion y strategaeth moderneiddio ac ad-drefnu ysgolion, sef datblygu rhwydwaith ysgolion sy'n effeithlon ac yn gynaliadwy. Mae'r strategaeth hefyd yn rhoi pwyslais cadarn ar wella'r ddarpariaeth ôl-16 trwy fuddsoddi mewn estyniadau neu ysgolion newydd. Er enghraifft, ymgwymerwyd â phrosiect adrefnu ar raddfa fawr o ran addysg uwchradd ac ôl-16 yn ardaloedd Dinefwr, Gwendraeth a Dyffryn Amman, trwy aildrefnu lleoliadau dysgu pum ysgol uwchradd yn dair canolfan ddysgu ddwyieithog 11-19.

Er bod cyflwyno'r rhaglen hon wedi'i ohirio rhywfaint oherwydd y pandemig COVID-19, mae'r tîm moderneiddio ysgolion wedi sicrhau bod ymgynghoriadau a phrosesau penderfynu allweddol wedi parhau, yn ogystal â'r adeiladu. Yn gyffredinol, mae llawer o brosiectau'r awdurdod dros y pum mlynedd ddiwethaf wedi canolbwyntio'n briodol ar adnewyddu ei gyflenwad o ysgolion trwy godi adeiladau newydd, gydag ychydig iawn o gynigion i ystyried ad-drefnu addysg fesul ardal. Fodd bynnag, mae oedi o ran gwneud penderfyniadau, gan gynnwys yn dilyn ymgynghoriadau ffurfiol, wedi golygu nad yw'r awdurdod wedi mynd i'r afael yn llawn â'u cynlluniau i ad-drefnu a moderneiddio addysg.

Mae'r tîm moderneiddio ysgolion yn flaengar wrth ddechrau ymateb i flaenoriaethau uchelgeisiol y Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg (CSGA) 2022-32. Mae'r cydweithio buddiol rhwng aelodau'r grŵp ffocws strategol Cymunedau Cynaliadwy a grŵp ffocws strategol y Gymraeg yn sicrhau bod yr awdurdod yn adnabod cyfleoedd i wella'r ddarpariaeth ar gyfer y Gymraeg ar draws eu hysgolion. Er enghraifft, maent wedi adeiladu canolfan drochi o'r newydd yn ardal Cwm Gwendraeth i gefnogi disgyblion sy'n newydd i'r Gymraeg, yn ogystal â llunio ymgynghoriadau statudol i ymateb i geisiadau ysgolion sydd am symud ar hyd y continwmm iaith trwy newid cyfrwng iaith y ddarpariaeth. Un o nodweddion cryfaf y strategaeth ad-drefnu ysgolion yw ei gwaith i ehangu darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn ardaloedd trefol y sir. Enghraifft nodedig o hyn yw sefydlu'r ddarpariaeth dwy ffrwd yn Ysgol Pen Rhos,

Llanelli er mwyn cynnig cyfleoedd i ddisgyblion oed cynradd gael mynediad i addysg Gymraeg yn eu hardal leol.

Pa mor dda mae gwasanaethau addysg yr awdurdod lleol yn hyrwyddo ymddygiad cadarnhaol a phresenoldeb da yn ei hysgolion?

Mae gan yr awdurdod weledigaeth glir ar gyfer darparu cefnogaeth ymddygiad i ysgolion, disgyblion a'u teuluoedd. Mae hwn wedi ei seilio ar sicrhau tegwch i ddisgyblion, adeiladu perthnasoedd cadarnhaol rhwng staff a disgyblion a deall y rhesymau tu ôl i unrhyw ymddygiad heriol. Mae cyfeiriad strategol cryf i'r gwaith hwn. Defnyddir cynllun 'pedwar cyfnod' clir sydd yn cynnwys strwythurau pendant er mwyn graddoli'r ymateb i gefnogi ymddygiad disgyblion. Er hyn, nid yw pob ysgol yn gweithredu'r weledigaeth yn unol â disgwyliau'r awdurdod.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, mae'r awdurdod wedi cymryd camau cyflym i fireinio'r ddarpariaeth i gefnogi a gwella ymddygiad o fewn ysgolion. Mae hyn yn cynnwys penodi swyddog lles ac ymddygiad ar gyfer pob ysgol uwchradd a sicrhau bod athro a chymhorthydd cyswllt arbenigol i bob clwstwr o ysgolion. Mae'r staff hyn yn cynnig hyfforddiant i staff ysgolion a chefnogaeth amserol pan mae pryderon yn codi. Yn gyffredinol, mae'r camau hyn i wella cymorth ymddygiad wedi cael derbyniad da gan arweinwyr ysgolion, ac wedi arwain at wella gallu'r ysgolion i ymateb i rai o'r heriau maent wedi wynebu yn dilyn y pandemig.

Mae'r awdurdod yn gwerthuso effaith ei waith yn y maes hwn yn gyson ac yn mireinio'r ddarpariaeth yn ôl y gofyn. Mae hyn yn cynnwys cyfarfodydd strategol amlasiantaethol rheolaidd lle mae cyfle i drafod unrhyw themâu ymddygiadol o fewn ysgolion neu unigolion sy'n peri pryder, a phenderfynu ar yr ymyrraeth fwyaf addas i'w defnyddio ym mhob achos.

Mae'r awdurdod yn sicrhau'r defnydd priodol o'u hadnoddau er mwyn cefnogi disgyblion sydd ag anghenion emosiynol ac ymddygiadol dwys. Er enghraifft, maent wedi addasu'r ddarpariaeth er mwyn galluogi disgyblion i fynychu canolfannau arbenigol ar gyfer hybu eu medrau emosiynol ac ymddygiadol yn rhan amser, gan barhau i fynychu'r ysgol gartref am gyfnodau. Mae'r trefniant hwn hefyd yn hwyluso'r gallu i ddisgyblion ddychwelyd yn ôl i'w hysgol prif lif yn llwyddiannus, maes o law. Bellach, mae chwarter y disgyblion yng nghyfnod allweddol 3 sydd yn mynychu'r canolfannau arbenigol yn gwneud hynny o dan y trefniant hwn.

Mae gwella presenoldeb yn un o flaenoriaethau'r Cabinet newydd. Er bod yr awdurdod wedi nodi presenoldeb fel maes pwysig sydd angen sylw, mae gwelliannau ar draws ysgolion wedi bod yn amrywiol. Mae cynnydd cryf wedi bod mewn lleiafrif o ysgolion, er bod cyfraddau presenoldeb ysgolion yr awdurdod yn gyffredinol yn parhau i fod yn ystyfnig isel wedi'r pandemig.

Mae gan yr awdurdod weithdrefn glir i gefnogi arweinwyr ysgolion i ddadansoddi cyfraddau presenoldeb. Mae hyn yn eu helpu i nodi tueddiadau a meysydd i'w gwella yn eu hysgolion. Maent hefyd wedi datblygu pecyn cymorth hunanwerthuso presenoldeb ysgol i gefnogi ysgolion i fyfyrion ar eu trefniadau.

Mae ymgynghorwyr cefnogi addysg yn trafod y pryderon ynglŷn â phresenoldeb yn ystod eu cyfarfodydd rheolaidd gydag uwch arweinwyr ysgolion. Fodd bynnag, nid

yw'r camau i fynd i'r afael â'r materion bob amser yn ddigon manwl ac nid yw'r camau hyn bob tro'n cael eu monitro yn ddigon agos. Trafodir pryderon ynghylch presenoldeb a chyfraddau gwella ysgolion penodol mewn cyfarfodydd rheoli achosion. Mae'r awdurdod yn parhau i fireinio ei brosesau ac wedi cyflwyno trefniadau newydd yn ddiweddar i gryfhau ei waith yn y maes hwn. Er hyn, nid yw'r gwaith i wella presenoldeb bob amser yn gydlynus ac nid yw'r gweithdrefnau i gynyddu pryderon ynghylch presenoldeb bob amser yn glir. Er bod yr awdurdod wedi adnabod arferion da o fewn y maes hwn, hyd yma, nid ydynt wedi rhannu'r arferion hyn ar draws eu hysgolion yn ddigon effeithiol.

Pa mor llwyddiannus yw'r awdurdod lleol wrth sicrhau bod anghenion dysgu ychwanegol disgyblion yn cael eu nodi'n gynnar a bod darpariaeth addas ar waith i ddiwallu'r anghenion hynny?

Mae gan swyddogion ddealltwriaeth gadarn o anghenion penodol plant a phobl ifanc Sir Gâr sydd ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY). Maent yn trefnu ystod o ddarpariaethau addas ar eu cyfer.

Mae swyddogion yn ymroddi'n llawn i egwyddorion y ddeddfwriaeth newydd, ac yn arwain yn gadarn ar y broses o drawsnewid y ddarpariaeth ar gyfer ADY. Mae ganddynt weledigaeth glir sydd wedi ei seilio ar ymarferion sy'n rhoi pwyslais priodol ar farnau'r unigolyn. Mae hyn yn sicrhau bod y ddarpariaeth yn rhoi ystyriaeth addas i ddyheadau ac anghenion y disgyblion.

Mae'r awdurdod yn rhoi pwyslais addas ar sicrhau bod darpariaeth ddysgu gyffredinol o safon ar gael i holl ddysgwyr yr awdurdod fel man cychwyn. Mae swyddogion yn cydweithio'n effeithiol â darparwyr er mwyn adnabod anghenion disgyblion yn gynnar. Mae hyn yn cynnwys strategaeth effeithiol ar gyfer y blynyddoedd cynnar, lle mae swyddogion yn cydweithio â darparwyr a gwasanaethau eraill fel ymwelwyr iechyd er mwyn ymateb i'r anghenion sy'n codi. Mae'r awdurdod yn darparu hyfforddiant priodol ar gyfer y gweithlu blynyddoedd cynnar er mwyn eu grymuso i gefnogi plant i ffynnu yn eu lleoliadau eu hunain.

Mae'r awdurdod yn darparu arlwy o hyfforddiant defnyddiol i staff ysgolion sy'n cyfrannu'n effeithiol at nodi anghenion disgyblion yn gynnar. Mae hyn yn cynnwys cynigion hyfforddi o bell a sgrin-ddarllediadau ynglŷn ag ystod eang o faterion ADY. Ategir y rhain gan ddogfennau canllaw defnyddiol, er enghraifft i gynorthwyo cydlynwyr ADY ysgolion i fodloni gofynion y ddeddfwriaeth newydd. Mae'r awdurdod yn hybu cydweithio ymysg ysgolion i'w cynorthwyo i roi'r canllawiau ar waith. Yn ogystal, maent yn cynnal cynhadledd ar gyfer cydlynwyr ADY sy'n gyfle buddiol i rannu arferion effeithiol i gefnogi disgyblion. Maent hefyd yn darparu hyfforddiant defnyddiol i lywodraethwyr sy'n eu cynorthwyo i ddeall rôl yr ysgol o ran cefnogi disgyblion ag ADY.

Mae'r awdurdod yn sicrhau bod gan ymarferwyr mewn lleoliadau ac ysgolion y medrau angenrheidiol i adnabod anghenion, ac yn derbyn cyfeiriadau gan arbenigwyr fel staff y gwasanaeth iechyd. Yn ogystal, maent yn darparu llinell gyfeirio uniongyrchol ddefnyddiol trwy wefan yr awdurdod er mwyn galluogi rhieni i ddatgan pryder neu ofyn am gymorth. Mae paneli cynhwysiant yn ystyried cyfeiriadau ac adolygiadau yn briodol, a gwneir defnydd effeithiol o Swyddogion Cyswllt Teulu i rannu canfyddiadau â rhieni ac egluro beth sy'n digwydd nesaf. Mae'r awdurdod yn

cynnig darpariaeth ar gyfer dysgwyr, ynghyd â gwybodaeth ar gyfer eu teuluoedd, yn gyfartal yn y Gymraeg a'r Saesneg.

Mae swyddogion yn darparu cefnogaeth fuddiol i ymarferwyr er mwyn sicrhau bod gan ddisgyblion priodol broffil un tudalen addas sy'n nodi'r dulliau mwyaf effeithiol i'w cefnogi. Gwneir defnydd gynyddol effeithiol a chyson o blatfform digidol ar gyfer creu a chynnal cynlluniau datblygu unigol (CDU) ysgolion ac awdurdod.

Mae'r awdurdod yn cynnal amrywiaeth addas o ddarpariaethau arbenigol mewn unedau neu ysgolion arbennig sydd yn bodloni anghenion disgyblion yn dda. Mae hyn yn cynnwys dosbarthiadau arbennig sydd yn rhan annatod o ddarpariaeth gynhwysol ysgolion yr awdurdod. Er enghraifft, mae disgyblion sy'n mynychu Canolfan Elfed yn aelodau annatod o deulu Ysgol Uwchradd y Frenhines Elisabeth, ac yn rhannu profiadau ochr yn ochr â'u cyfoedion yn y ddarpariaeth prif-lif, lle bo'n briodol. Gwneir trefniadau addas ar gyfer ychydig iawn o ddisgyblion sydd angen darpariaeth arbenigol y tu allan i'r awdurdod lleol. Mae'r awdurdod yn darparu cefnogaeth fuddiol ar gyfer disgyblion sydd ag ADY sydd hefyd â Saesneg fel Iaith Ychwanegol, er enghraifft wrth fuddsoddi mewn cynorthwywyr dysgu sy'n siarad Wcraneg ac Arabeg. Mae'r awdurdod yn cynnig cyfleoedd buddiol i ddisgyblion sydd ag ADY barhau â'u haddysg ar ôl-16 oed mewn ysgolion, ac maent yn cydweithio'n gynyddol effeithiol â sefydliadau addysg bellach i ymateb i ddyheadau pobl ifanc.

Ar lefel strategol, mae uwch swyddogion yn cynllunio'r ddarpariaeth arbenigol yn briodol. Er enghraifft, yn ddiweddar, mae'r awdurdod wedi buddsoddi'n sylweddol mewn darpariaeth ychwanegol i gefnogi dysgwyr ADY yn dilyn cynnydd yn niferoedd y disgyblion gydag anhwylder ar y sbectrwm awtistig. Dros gyfnod o ddeuddeg mis, maent wedi cynyddu nifer y lleoedd sydd ar gael mewn lleoliadau arbenigol ar draws nifer o safleoedd. Fodd bynnag, dros amser, mae ychydig iawn o ddisgyblion wedi gorfod aros am gyfnodau estynedig i gael mynediad llawn at y ddarpariaeth arbenigol sydd ei hangen arnynt.

Mae gan yr awdurdod broses datrys anghydfod gadarn ar waith. Mae hyn yn cynnwys rolau addas i staff ysgolion, staff yr awdurdod fel Swyddogion Cyswllt Teulu a mewnbwn gan gyrff allanol priodol. O ganlyniad, ychydig iawn o apeliadau neu geisiadau i ailystyried sy'n codi o fewn y maes hwn.

Arweinyddiaeth a rheolaeth

Mae uwch arweinwyr wedi sefydlu a chyfleu gweledigaeth glir ynghyd â nodau ac amcanion strategol synhwyrol a phriodol ar gyfer ei gwasanaethau addysg. Mae gan yr awdurdod arweinwyr cymwys ac mae gweithdrefnau cadarn ar waith sydd yn eu galluogi i wireddu eu blaenoriaethau'n briodol. Mae gan Arweinydd y Cyngor, yr Aelod Cabinet dros Addysg, y Prif Weithredwr a'r Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant ddisgwyliadau uchel o swyddogion, ysgolion, darparwyr eraill a phartneriaid. Maent yn ennyn ymddiriedaeth y rhanddeiliaid hyn, ac eraill, drwy gyfathrebu'n dryloyw, gan ddarparu ymdeimlad cadarn o gyfeiriad ar gyfer yr awdurdod.

Mae'r prif weithredwr wedi bod yn greiddiol o ran sefydlu diwylliant cadarnhaol iawn sy'n treiddio drwy strwythurau arwain a rheoli'r awdurdod. Mae'n annog y gweithlu oll i weithredu mewn modd agored a thryloyw, gan ennyn diwylliant sy'n creu cyfleoedd i swyddogion ac aelodau gynnal trafodaethau am faterion anodd a chymhleth mewn modd cadarnhaol, aeddfed a phroffesiynol.

Mae gan Arweinydd y Cyngor ddealltwriaeth glir o'r amcanion a'r blaenoriaethau sydd eu hangen er mwyn ymateb i heriau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol. Yn ogystal, mae adnabyddiaeth gref gan yr Aelod Cabinet dros Addysg a'r Gymraeg ynglŷn â'u feysydd cyfrifoldeb. Mae'n rhoi cyfeiriad clir i'r gwasanaethau addysg, ac mae'n angerddol dros wella addysg o fewn y Sir. Drwy weithio gydag aelodau etholedig a Chabinet y Cyngor, maent yn gweithredu'n bwrpasol i gryfhau darpariaeth addysg, fel cynyddu'r argaeledd adnoddau ADY. Er hyn, mewn ychydig iawn o achosion, nid yw rhai o amcanion yr awdurdod, fel moderneiddio ysgolion, wedi eu cyflawni'n ddigon amserol.

Mae'r Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant yn glir a thryloyw wrth gyfleu ei weledigaeth a'i fwriadau i grwpiau perthnasol, gan ymgynghori'n briodol â nhw. Mae'n llwyddo i fynegi ei weledigaeth ar gyfer gwasanaethau addysg yn effeithiol ac wedi creu diwylliant o arweinyddiaeth ystyrion ymysg ei dîm. Mae'n arweinydd strategol amlwg, sy'n gyrru'r weledigaeth gydag egni a phenderfyniad. Er enghraifft, yn synhwyrol, mae'n cydnabod y cymer amser i sefydlu gwasanaethau addysg cynaliadwy ac mae wedi datblygu cynllun addysg ar gyfer y ddegawd nesaf, gan roi ystyriaeth gadarn iawn i'r egwyddorion a bennwyd yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Rhoddir ystyriaeth dda i'r rhain yng nghynlluniau strategol y Cyngor, yn ogystal. Dros amser, mae'r adolygiad cynhwysfawr o waith y gwasanaethau addysg a gwasanaethau plant wedi arwain at rannu rolau a chyfrifoldebau yn gytbwys ar draws y gwasanaeth er mwyn ymateb i anghenion trigolion, darparwyr ac anghenion cyflwyno gwasanaethau priodol.

Mae gan yr awdurdod brosesau trosolwg a chraffu effeithiol. Mae gan gadeirydd ac aelodau'r Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg ddealltwriaeth glir ac aeddfed o rôl y pwyllgor, ac maent yn cael eu cefnogi'n effeithiol gan swyddogion ac uwch arweinwyr yr awdurdod. Mae gan gadeirydd y pwyllgor craffu trosolwg da o flaenoriaethau'r gwasanaeth ac adnabyddiaeth briodol o faterion addysg perthnasol. Mae aelodau etholedig yn chwarae rôl flaengar wrth fonitro cynnydd cynllun strategol y gwasanaeth addysg. Mae rhaglen hyfforddiant dda yn cefnogi'r trefniadau craffu er mwyn hyrwyddo dealltwriaeth aelodau'r pwyllgor o'u cyfrifoldebau a'r materion i roi sylw iddynt. Mae'r rhaglen graffu wedi ei threfnu'n fwriadus, gyda chyfleoedd hyblyg i ychwanegu eitemau i graffu arnynt, yn ôl yr angen, sy'n eu galluogi i wneud penderfyniadau amserol a gwybodus. Mae arweinwyr a swyddogion y gwasanaeth addysg yn darparu gwybodaeth briodol sy'n caniatáu i'r aelodau etholedig wneud penderfyniadau gwybodus ar faterion cymhleth. Mae ansawdd a defnyddioldeb yr adroddiadau craffu wedi gwella dros amser a bellach maent yn fwy cynnil, perthnasol a phwrpasol.

Mae gan arweinwyr ddealltwriaeth dda o brif gryfderau a meysydd i'w gwella o ran eu gwasanaethau addysg. Mae hyn o ganlyniad i brosesau hunanwerthuso sydd, ar y cyfan, yn drylwyr ac yn cynnwys dadansoddiad defnyddiol o ystod eang o wybodaeth ynghyd â phrosesau monitro cynnydd lled gadarn. Mae'r awdurdod yn croesawu barn rhanddeiliaid, fel penaethiaid, rhieni, plant a phobl ifanc a thrigolion, yn lled reolaidd

er mwyn atgyfnerthu eu dealltwriaeth o farn pobl ynglŷn ag ansawdd eu gwaith ac er mwyn teilwra gwasanaethau i'r dyfodol. Mae cryfderau amlwg yn y modd y mae'r awdurdod yn croesawu barn disgyblion a'u cynnwys mewn penderfyniadau.

Mae gan yr awdurdod weithdrefnau clir a chadarn ar gyfer cynllunio ar gyfer gwelliant. Mae arweinwyr yn datblygu cynlluniau gwelliant sy'n defnyddio'r wybodaeth a ddaw i law o'r trefniadau hunanwerthuso ac sy'n seiliedig ar dystiolaeth uniongyrchol synhwyrol. Mae'n cynnwys ystyriaeth ddoeth o adroddiadau allanol perthnasol a dyheadau cenedlaethol, fel y nod i gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg yn yr awdurdod.

Mae arweinwyr yn gweithredu'n ystyrion er mwyn sicrhau aliniad clir rhwng cynlluniau gwella lefel gorfforaethol, fel y Cynllun Strategol Corfforaethol (2022-2027) a'r Cynllun yr Adran Addysg (2022-2032), hyd at gynlluniau cyfadrannol fel cynlluniau ar gyfer datblygu cwricwlwm ysgolion a lles disgyblion. Drwy hyn, hybir adnabyddiaeth gref ymysg arweinwyr a swyddogion ynglŷn â beth yw eu prif nodau ac amcanion ar gyfer gwella. Mae swyddogion, ysgolion a rhanddeiliaid eraill yn glir ynglŷn â chyfeiriad yr awdurdod a'r gwasanaeth addysg.

Mae'r cynllunio ar gyfer gwelliant trefnus hwn yn sicrhau llwyddiannau amlwg o ran cryfhau'r ddarpariaeth a gwella deilliannau a lles disgyblion o fewn sawl agwedd. Er enghraifft, mae gwaith yr awdurdod yn ddiweddar i gryfhau ei gymorth o ran cefnogi ymddygiad mewn ysgolion, darparu adnodd ADY ychwanegol a sefydlu adnoddau trochi ar gyfer yr iaith Gymraeg yn effeithiol. Ar y cyfan, mae'r cynlluniau'n canolbwyntio'n berthnasol ar y prif feysydd i'w gwella, ond mewn rhai meysydd, fel gwella presenoldeb, nid yw'r awdurdod yn llwyddo i wireddu ei gynlluniau yn ddigon amserol. Yn ogystal, o fewn ychydig feysydd, collir cyfleoedd i osod meini prawf llwyddiant digon miniog o fewn cynlluniau, ar adegau.

Dangosodd yr awdurdod ei allu i ymateb ar fyrder i sefyllfaoedd heriol, fel eu hymateb i'r sialensiau ynghlwm â darparu gwasanaethau a chefnogaeth yn ystod cyfnod pandemig COVID-19 ac yn ystod y cyfnod adfer dilynol. Mae'r penderfyniad i deilwra ac adeiladu ar waith y grwpiau strategol a sefydlwyd bryd hynny yn esiampl gadarn o sut mae'r awdurdod wedi rhoi ar waith eu dysgu o'r profiad anodd hwnnw.

Cameo: Dull cydweithredol o drafod, herio, monitro ac arwain y gwaith o gwrdd a blaenoriaethau'r Gwasanaerth Addysg

Er mwyn ymateb i heriau yn ystod cyfnod y pandemig, sefydlodd yr awdurdod nifer o grwpiau er mwyn cyfathrebu a dod i benderfyniadau ar y cyd ag ysgolion a phartneriaid eraill. Roedd hyn yn ddull defnyddiol ar gyfer dod i benderfyniadau cytûn ac er mwyn sicrhau llif cyfathrebu clir. Bu i'r awdurdod adeiladu ar y profiadau hyn gan deilwra'r grwpiau a sefydlu ystod o grwpiau strategol. Bellach, mae'r grwpiau strategol, sy'n cynnwys aelodau o arweinwyr a swyddogion yr awdurdod, penaethiaid ysgolion a chynrychiolwyr amlasiantaethol eraill, yn rhan greiddiol o ddulliau trafod, herio, monitro ac arwain y gwaith o fodloni 8 prif flaenoriaeth y gwasanaeth addysg. Dyma'r grwpiau:

Grŵp Ffocws	Ardal Blaenoriaeth / nod
Cynhwysiad ac Ymrwymiad	Sicrhau system addysg ragweithiol, gynhwysol
Dysgu ac Addysgu	Sicrhau cynnydd rhagorol i bob dysgwr

Diogelu Plant	Sicrhau bod pob plentyn a pherson ifanc yn hapus, yn ddiogel ac yn ffynnu, gan oresgyn tlodi
Llesiant	Meithrin iechyd meddwl a chorfforol da iawn i bawb
Arweinyddiaeth	Sicrhau bod arweinyddiaeth uchelgeisiol yn arwain at gynnydd rhagorol i bob dysgwr
Cymunedau Cynaliadwy	Cyflwyno safonau uchel o addysg ddwyieithog mewn amgylcheddau sy'n canolbwyntio ar y gymuned fwyfwy modern a chynaliadwy
Y Gymraeg	Sicrhau datblygiad dwyieithog ac amlieithog llwyddiannus i bawb
Gweithrediadau Adrannol	Darparu gwasanaethau cymorth o ansawdd uchel sy'n effeithio ar effeithlonrwydd y system addysg

Mae'r awdurdod yn effro i'r her gynyddol sy'n bodoli o ran lleihau'r anghydraddoldebau y mae plant a phobl ifanc o gefndiroedd difreintiedig yn eu hwynebu. Dros y blynyddoedd diweddaraf, mae cyfradd y disgyblion sy'n gymwys i brydau ysgol am ddim wedi cynyddu'n sylweddol yn yr awdurdod o 16.5% yn 2019 i 23.9% yn 2023, sydd yn nes at y gyfradd genedlaethol. Yn ddiweddar, mae'r arweinwyr wedi sefydlu cynllun strategol corfforaethol er mwyn gosod eu gweledigaeth a chynllunio ar draws adrannau'r awdurdod o ran sut i liniaru effaith tlodi. Mae hyn yn cynnwys adnabod y cyfraniadau y gall y gwasanaeth addysg eu gwneud i'r gwaith hwn. Mae nifer o weithgareddau buddiol sy'n cyfrannu tuag at leihau effeithiau tlodi, fel y cynllun apêl teganau adeg y Nadolig. Mae'r cynllun strategol sydd yn ymwneud â thlodi hefyd yn cynnwys nifer o weithredoedd buddiol ar gyfer y dyfodol, ond mae'n rhy fuan i weld effaith y gwaith hwn ar hyn o bryd.

Mae trefniadau cadarn ar waith er mwyn arfarnu effaith cynlluniau gwella, gan adnabod y raddfa mae'r awdurdod yn bodloni eu hamcanion arni a pha mor agos y maent at gyflawni eu nodau cytûn. Enghraifft dda o hyn yw'r prosesau adrodd ar berfformiad yn chwarterol sy'n defnyddio gwybodaeth dryloyw am berfformiad. Adroddir ar hyn yn rheolaidd i'r pwyllgor craffu, ac o ganlyniad, mae uwch arweinwyr ac aelodau etholedig yn gyfarwydd â'r raddfa cynnydd yn erbyn blaenoriaethau ac yn herio a chefnogi, yn ôl yr angen. Yn ogystal, mae uwch arweinwyr y gwasanaeth addysg yn cwrdd yn rheolaidd er mwyn trafod cynnydd, gan ystyried gwybodaeth ac arfarniadau gan y grwpiau strategol sydd yn ymwneud â phrif flaenoriaethau gwella'r adran addysg. Maes o law, ar lefel fwy ymarferol, mae arweinwyr yn cymryd camau unioni priodol, gan amlaf pan welir llithriad yn erbyn bwriadau gwella.

Mae arweinwyr a rheolwyr wedi datblygu tîm effeithiol a chydwybodol o staff. Maent yn modelu a hybu gwerthoedd ac ymddygiadau proffesiynol sy'n cyfrannu'n gadarnhaol at gydweithredu effeithiol rhwng staff, ysgolion a phartneriaid. Mae'r tîm addysgu a datblygu corfforaethol wedi hyrwyddo cyfleoedd cymell a mentora gwerthfawr i swyddogion y gwasanaethau addysg.

Mae'r awdurdod yn defnyddio trefniadau rhesymol a synhwyrol er mwyn rheoli perfformiad staff ac er mwyn nodi a datblygu eu hanghenion dysgu proffesiynol. Mae'r trefniadau hyn, sef 'Cydnabod a Thyfu Gyda'n Gilydd,' yn sicrhau awyrgylch

gynhaliol i staff ddatblygu a dysgu'n broffesiynol. Mae swyddogion yn gwerthfawrogi'r cymorth a'r her y mae'r broses yn eu cynnig, gan gynnwys y cyfleoedd dysgu proffesiynol buddiol y gallant fanteisio arnynt. Mae'r amcanion datblygu i unigolion yn canolbwyntio'n briodol ar fynd i'r afael ag anghenion y gwasanaeth yn ogystal â pharchu dyheadau proffesiynol swyddogion yn briodol. Mewn cyfuniad, mae'r dull rheoli perfformiad a phriodoldeb ac effaith y dysgu proffesiynol, yn dylanwadu'n dda ar allu'r staff i berfformio yn eu rôl yn briodol, eu cymell a gwella eu perfformiad.

Ceir rhaglen gorfforaethol gynhwysfawr o hyfforddiant buddiol ar-lein ar gyfer staff, sy'n cynnwys materion pwysig a chyfoes fel diogelu. Mae enghreifftiau priodol o swyddogion yn manteisio ar ddysgu proffesiynol defnyddiol i wella agweddau ar eu gwaith, fel rheoli staff a chefnogi newid.

Mae diogelu plant a phobl ifanc yn flaenoriaeth gorfforaethol. Mae'n cael ei ystyried yn gyfrifoldeb ar bawb. Mae'r holl staff a gyflogir yn ganolog ac aelodau etholedig yn cwblhau hyfforddiant diogelu perthnasol. Mae'r polisi diogelu corfforaethol yn nodi trefniadau'r awdurdod lleol i ddiogelu plant ac mae'r cynllun busnes yn mynd i'r afael â blaenoriaethau allweddol ar gyfer gwella. Mae'r grŵp diogelu corfforaethol yn cynnwys cynrychiolwyr o wahanol feysydd gwasanaeth ac yn darparu arweinyddiaeth gref. Mae aelodau etholedig yn derbyn ac yn herio adroddiadau a data diogelu yn briodol.

Mae'r tîm diogelu a phresenoldeb ysgolion yn darparu cyngor amserol buddiol a hyfforddiant o ansawdd uchel i ysgolion. Mae swyddogion yn brofiadol ac yn cefnogi ysgolion yn eithriadol o dda gyda'r holl faterion diogelu. Maent hefyd yn darparu cymorth bugeiliol buddiol i bersonau dynodedig diogelu, pan mae angen. Mae gan bob ysgol fynediad at weithiwr cymdeithasol a gweithiwr ymgysylltu teuluol uniongyrchol er mwyn derbyn cyngor a chymorth ychwanegol ar faterion diogelu. Mae hyn yn gryfder o ran trefniadau'r awdurdod. Mae swyddogion yn monitro arferion diogelu pob ysgol yn effeithiol drwy archwiliad blynyddol. Maent yn ymateb yn gynhwysfawr i archwiliad pob ysgol ac yn herio meysydd sy'n peri pryder. O'r dadansoddiad hwn, maent hefyd yn diwygio eu cefnogaeth i ysgolion ac yn blaengynllunio a theilwra hyfforddiant dilynol i'r gweithlu. Er hyn, ar hyn o bryd, nid yw'r awdurdod lleol yn coladu'r data sydd gan bob ysgol ar faterion fel honiadau o fwlio, ac o ganlyniad, ni all swyddogion ddadansoddi tueddiadau na mynd i'r afael â nhw. Mae swyddogion diogelu yn gweithio'n gynhyrchiol gyda gwahanol dimau, er enghraifft y tîm cefnogi ymddygiad, i ddarparu cymorth buddiol i ddisgyblion bregus a'u teuluoedd. Maent hefyd yn cyfeirio ysgolion at sefydliadau eraill pan fo'n briodol, gan gynnwys rhai gwirfoddol.

Caiff cyllid ar gyfer addysg ei flaenoriaethu gan yr awdurdod. Mae gan arweinwyr ddealltwriaeth dda o'i sefyllfa ariannol o fewn y gwasanaeth addysg, ac maent yn ymwybodol o'r heriau ariannol. Mae'r awdurdod wedi ariannu sefyllfaoedd sydd y tu hwnt i reolaeth ysgolion, fel setliadau cyflog yn llawn. Diogelwyd cyllidebau ysgolion dros y pedair blynedd diwethaf, er mae gofyn iddynt wneud arbedion yn ystod blwyddyn ariannol 2023/24. Caiff blaenoriaethu cyllid addysg ei adlewyrchu yn y buddsoddiad cyfalaf amlwg a wneir drwy strategaeth moderneiddio ysgolion.

Mae dull strwythuredig o fonitro cyllidebau ysgolion, gan gynnwys eu defnydd o grantiau. Mae'r awdurdod yn annog ysgolion i gynllunio'n ariannol yn y tymor canolig a rhoddir cymorth gwerthfawr iddynt o ran eu rheolaeth a chynllunio ariannol. Mae'r

awdurdod yn gwneud defnydd o'i ddata i gymharu costau gweithredu ei ysgolion, ac mae'n rhannu'r wybodaeth â phenaethiaid ysgolion. Mae cyfathrebu effeithiol rhwng ysgolion a'r awdurdod drwy'r Fforwm Cyllido Ysgolion, gyda niferoedd da yn mynychu'r cyfarfodydd. Mae'r Fforwm yn ystyried materion perthnasol, gan gynnwys gosod cyllideb flynyddol yr awdurdod ac adolygiadau parhaus o gyllid yr ysgolion a fformiwlâu cyllido. Mae gan yr awdurdod ystod o gytundebau lefel gwasanaeth ac mae rhan fwyaf o ysgolion yn manteisio ar y rhain. Caiff y cytundebau lefel gwasanaeth a chontractau eu hadolygu'n rheolaidd.

Ar y cyfan, roedd balansau ysgolion â diffyg o £2 miliwn yn 2019-20. Mae balansau ysgolion, fel mewn awdurdodau eraill, wedi cynyddu'n sylweddol i £15.2 miliwn ar ddiwedd 2021-22. Er hynny, roedd diffyg ym malansau ariannol mewn 21 o ysgolion yr awdurdod ar ddiwedd 2021-22. Er bod gan yr awdurdod drefniadau i dderbyn cynlluniau gan ysgolion ar gyfer adfer y diffygion, mewn llawer o achosion nid oes cynlluniau ar y gweill i ymateb i'r diffyg. O ganlyniad, mae goblygiadau i gynaliadwyedd cyllidebau ysgolion.

Sail dystiolaeth yr adroddiad

Cyn yr arolygiad, bu arolygwyr:

- yn ymgynghori â'r awdurdod lleol ar y cwestiynau arolygu lleol i'w defnyddio yn ystod yr arolygiad, ar sail hunanwerthusiad yr awdurdod, ei gynlluniau strategol a data perthnasol sydd gan Estyn
- yn dadansoddi'r deilliannau o holiaduron agored, gan gynnwys barn dysgwyr, rhieni, staff a llywodraethwyr ysgolion, staff yr awdurdod lleol, staff y consortiwm rhanbarthol, aelodau etholedig a'r cyhoedd
- yn cynnal ymweliad rhagarweiniol â'r awdurdod lleol i gyfarfod ag ystod o bartneriaid perthnasol gwasanaethau addysg, fel cynrychiolwyr dysgwyr, penaethiaid a llywodraethwyr, ac arweinwyr o asiantaethau statudol a thrydydd sector sy'n gweithio gyda phlant a phobl ifanc

Yn ystod yr arolygiad, bu arolygwyr:

- yn cyfarfod ag arweinydd y cyngor, aelodau etholedig sy'n gyfrifol am wasanaethau addysg, aelodau etholedig sy'n gyfrifol am graffu ar wasanaethau addysg, y prif weithredwr, y cyfarwyddwr addysg, arweinwyr a rheolwyr eraill mewn gwasanaethau addysg, staff perthnasol eraill yn yr awdurdod lleol, rheolwr gyfarwyddwr y consortiwm rhanbarthol ar gyfer gwella ysgolion a staff perthnasol eraill o'r consortiwm rhanbarthol
- yn edrych yn fanwl ar brosesau hunanwerthuso'r awdurdod lleol
- yn ystyried cynlluniau strategol a gweithredol yr awdurdod lleol ar gyfer gwella
- yn craffu ar amrywiaeth o ddogfennau, gan gynnwys gwybodaeth am ddeilliannau dysgwyr, gwybodaeth am berfformiad ysgolion a lleoliadau addysg eraill, gan gynnwys gwybodaeth gan y consortiwm rhanbarthol ar gyfer gwella ysgolion, cofnodion o amrywiaeth o gyfarfodydd, adroddiadau a gyflwynwyd i'r cyngor neu'r swyddogaeth graffu, gwybodaeth am ddiogelu dysgwyr ac unrhyw wybodaeth arall sy'n berthnasol i wasanaethau addysg yr awdurdod lleol sydd gan Estyn

Ar ôl yr arolygiad ar y safle a chyn cyhoeddi'r adroddiad, fe wnaeth Estyn:

- adolygu canfyddiadau'r arolygiad ochr yn ochr â'r dystiolaeth ategol gan y tîm arolygu er mwyn dilysu, safoni a sicrhau ansawdd yr arolygiad
- rhoi copi drafft o'r adroddiad i'r awdurdod lleol er mwyn iddo nodi unrhyw bryderon ynghylch cywirdeb ffeithiol, a gwneud diwygiadau yn ôl yr angen

Copïau o'r adroddiad

Mae copïau o'r adroddiad hwn ar gael gan yr awdurdod lleol ac ar wefan Estyn (www.estyn.llyw.cymru)

Lluniwyd yr adroddiad hwn yn unol ag Adran 38 Deddf Addysg 1997, Deddf Plant 2004 a Deddf Dysgu a Sgiliau 2000.

Cymerwyd pob rhagofal posibl i sicrhau bod y wybodaeth yn y ddogfen hon yn gywir adeg ei chyhoeddi. Dylid cyfeirio unrhyw ymholiadau neu sylwadau ynglŷn â'r ddogfen hon/cyhoeddiad hwn at:

Yr Adran Gyhoeddiadau

Estyn

Llys Angor, Heol Keen

Caerdydd

CF24 5JW neu drwy anfon e-bost at cyhoeddiadau@estyn.llyw.cymru

Mae'r cyhoeddiad hwn a chyhoeddiadau eraill gan Estyn ar gael ar ein gwefan: www.estyn.llyw.cymru

©Hawlfraint y Goron 2023: Gellir aildefnyddio'r adroddiad hwn yn ddi-dâl mewn unrhyw fformat neu gyfrwng ar yr amod y caiff ei aildefnyddio'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint y Goron a rhaid nodi teitl yr adroddiad penodol.

Dyddiad cyhoeddi: 27/09/2023

Eitem Rhif 5

Y Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg

09/10/2023

Y Pwnc

Adolygiad derbyniadau ysgolion cynradd (Codi'n 4 oed)

Y Pwrpas: Darparu gwybodaeth am adolygiad i drefniadau derbyn sylfaenol.

Gofynnir i'r Pwyllgor Craffu:-

Adolygu ac asesu'r wybodaeth sydd yn yr Adroddiad a darparu unrhyw argymhellion, sylwadau, neu gyngor.

Y Rhesymau:

- Llunio barn i'w gyflwyno i'r Cabinet/Cyngor i'w hystyried ar y Polisi Codi'n 4 oed.
- Yn 2018/19 cwblhaodd y Pwyllgor Craffu Addysg a Phlant Adolygiad Gorchwyl a Gorffen o'r ddarpariaeth bresennol ar gyfer addysg blynyddoedd cynnar, gofal plant a chyflleoedd chwarae. Un o'r casgliadau a nodwyd yn yr adroddiad oedd bod polisi 'Codi'n 4 oed yr Awdurdod yn wahanol i awdurdodau lleol eraill cyfagos' a bod y 'Cyngor yn cynnal adolygiad ffurfiol o'i bolisi derbyn presennol ar gyfer addysg amser llawn i blant 4 mlwydd oed (y Polisi Codi'n 4 oed).

Yr Aelod O'r Cabinet Sy'n Gyfrifol Am Y Portffolio:-

Cllr. Glynog Davies (Addysg a'r Gymraeg)

Y Gyfarwyddiaeth:

**Addysg a Gwasanaethau
Plant**

Enw Pennaeth y

Gwasanaeth:

Simon Davies

Awdur yr Adroddiad:

Simon Davies

Swyddi:

Pennaeth Mynediad i Addysg

Pennaeth Mynediad i Addysg

Rhifau ffôn:

01267 246471

Cyfeiriadau E-bost:

sidavies@sirgar.gov.uk

EXECUTIVE SUMMARY

Primary School Admissions Review (Rising 4s)

1. BRIEF SUMMARY OF PURPOSE OF REPORT.

The attached document outlines a review into the Authority's primary school admission arrangements. The report considers the following:

- Background to the current primary school arrangements and the 'rising 4s' policy in particular.
- Detail on the current full time and part time admission arrangements for primary schools.
- Provides a research-based comparison of full time and part time admission arrangements with all other Local Authorities in Wales
- Information on the importance of Admission Numbers and how they affect admission arrangements.
- Outlines the challenges being faced in relation to accommodation and school capacity, inconsistency with other Authorities, nursery and early years provision, funding and the admissions process itself.

The report also considers the potential implications of any changes to current arrangements in terms of parental perception, equity of provision, redistribution of funding and consultation requirements.

Detailed work is currently ongoing to:

- Prepare to consult on a change to the full-time admission arrangements of learners from the term of their 4th birthday to the term after their 4th birthday and report back on the results.
- Complete a detailed assessment on the impact of the change in policy on each school and bring forward a recommendation for each setting.
- Engage with Voluntary Aided and Roman Catholic primary schools on the consultation and proposed change of policy.

DETAILED REPORT ATTACHED ?

**YES - Primary School Admissions Review (Rising 4s)
November 2022**

IMPLICATIONS

I confirm that other than those implications which have been agreed with the appropriate Directors / Heads of Service and are referred to in detail below, there are no other implications associated with this report :



Signed:

Head of Access to Education

Policy, Crime & Disorder and Equalities	Legal	Finance	ICT	Risk Management Issues	Staffing Implications	Physical Assets
YES	YES	YES	NO	NO	YES	NO

1. Policy, Crime & Disorder and Equalities

Any changes to primary school admission arrangements will affect Carmarthenshire's School Admissions Policy and require the appropriate consultations as laid out in the Welsh Governments School Admissions Code.

2. Legal

Section 84 of the School Standards and Framework Act 1998 and amended by Section 40 of the Education and Inspections Act 2006 introduced the requirement for the Welsh Ministers to issue a Code in respect of the discharge of admissions functions. In particular, the Code also sought to safeguard the interests of parents, children and young people by ensuring that school admissions are administered in the fairest and most equitable way possible.

The most recent School Admissions Code was issued in 2013 and is intended to clarify the process for everyone with an interest in school admissions and school admission appeals, help admission authorities to fulfil their duties correctly and improve working practices.

3 Finance

There is an opportunity to explore altering the full-time admission of pupils, creating more 3-11 schools to offer part time nursery provision in their locality, provide more business opportunities to the non-maintained sector to provide early years provision/wrap around care and make budget efficiencies. This would require detailed financial modelling as recommended by the task and finish report.

6. Staffing Implications

A change to the primary school's admissions policy and a more detailed review into the impact on each school may have staffing implications which will be addressed in accordance with the County Council's Policy and Procedures.

CABINET MEMBER PORTFOLIO HOLDER(S) AWARE/CONSULTED YES	Include any observations here	
Section 100D Local Government Act, 1972 – Access to Information List of Background Papers used in the preparation of this report: THESE ARE DETAILED BELOW.		
Title of Document	File Ref No.	Locations that the papers are available for public inspection
Cabinet 12th December 2022	N/A	https://democracy.carmarthenshire.gov.wales/documents/s67215/Summary.pdf
Carmarthenshire County Council School Admissions Policy 2021-22	N/A	https://www.carmarthenshire.gov.wales/media/1225137/school-admissions-policy-2021-22.pdf
https://www.carmarthenshire.gov.wales/media/1225137/school-admissions-policy-2021-22.pdf	N/A	https://gov.wales/sites/default/files/publications/2018-03/school-admissions-code.pdf

Primary School Admissions Review (Rising 4s) November 2022

School Organisation and Admissions



carmarthenshire.gov.wales

Cyngor **Sir Gâr**
Carmarthenshire
County Council



Tudalen 33

Contents

1	INTRODUCTION	3
2	PURPOSE	3
3	BACKGROUND	3
4	CURRENT FULL-TIME PRIMARY ADMISSION ARRANGEMENTS (3-11 AND 4-11 SCHOOLS)	4
5	EARLY YEARS ADMISSION ARRANGEMENTS	4
6	COMPARISON WITH OTHER LOCAL AUTHORITIES IN WALES	5
7	ADMISSION NUMBERS	5
8	CURRENT CHALLENGES	6
9	CONCLUSION	7
10	IMPLICATIONS OF CHANGE	8
11	RECOMMENDATION	8

1 Introduction

- 1.1 In 2018/19 the Education & Children Scrutiny Committee completed a Task & Finish Review of the current provision for early years education, childcare and play opportunities.
- 1.2 One of the conclusions identified in the report was that that the Authority's *'Rising 4s' policy is markedly different to other neighbouring local authorities'* and that the *'Council undertake a formal review of its current admissions policy for full time education for 4-year-olds (the rising 4s policy).'*
- 1.3 The Education and Children Department's response to the Coronavirus Pandemic has significantly delayed Officers ability to further explore the conclusion and recommendation identified in the task and finish review.
- 1.4 However, the recovery of services now means that a focus can be brought to exploring the conclusion and recommendation in detail.

2 Purpose

- 2.1 This document:
 - Describes the current arrangements for nursery and full-time admissions to primary schools in Carmarthenshire.
 - Considers these arrangements in relation to other Authorities in Wales.
 - Identifies current challenges of the existing primary school admission arrangements.
 - Makes recommendations to take the issue forward.

3 Background

- 3.1 In 1997 the Director of Education in the newly formed Carmarthenshire County Council introduced what has become known as the 'Rising 4's Policy' as a way of reducing the number surplus places in Carmarthenshire's Primary Schools.
- 3.2 The policy change allowed learners full time admission to primary schools a term early in the school term of their 4th birthday rather than the term after their 4th birthday as was previously.
- 3.3 This arrangement applied to primary schools with age ranges 3-11 years and 4-11 years. This policy also applied to the infant schools that were in existence at that time with the 3-7 years age range.
- 3.4 Education is compulsory in Wales from the school term following the child's 5th birthday.
- 3.5 *Section 84 of the School Standards and Framework Act 1998* and amended by *Section 40 of the Education and Inspections Act 2006* introduced the requirement for the Welsh Ministers to issue a Code in respect of the discharge of admissions functions. In particular, the Code also sought to safeguard the interests of parents, children and young people by ensuring that school admissions are administered in the fairest and most equitable way possible.
- 3.6 The most recent *School Admissions Code* was issued in 2013 and is intended to clarify the process for everyone with an interest in school admissions and school admission appeals, help admission authorities to fulfil their duties correctly and improve working practices.
- 3.7 Following the introduction of the School Admissions Code, Carmarthenshire has retained the policy introduced in 1997 of admitting pupils on a full-time basis the term of their fourth birthday.

4 Current Full-Time Primary Admission Arrangements (3-11 and 4-11 Schools)

- 4.1 Carmarthenshire is the Admissions Authority for Community and Voluntary Controlled schools and the schools themselves are the Admissions Authority for Voluntary Aided and Roman Catholic schools.
- 4.2 Carmarthenshire's policy for the admission of children to 3-11 and 4-11 primary schools is that children are admitted on a full-time basis as follows:
- In September for those who have their 4th birthday during 1st September to 31st December;
 - In January for those who have their 4th birthday during 1st January to 31st March;
 - In April for those who have their 4th birthday during 1st April to 31st August.
- 4.3 Under this policy the number of full-time children attending a school at the reception stage is likely to be higher than would otherwise be the case for a normal reception year group. In any academic year, a school will have on its roll at the start of the year in September a cohort of children who have already achieved their fourth birthday– the reception year pupils– and additional children who are admitted to the school at the start of the term in which they achieve their fourth birthday (in September, January or April)– these are the children referred to as the “rising 4s”.
- 4.4 The practical effect of this policy is to create a “bubble” in the form of a comparatively large year group of four-year-olds at the “bottom” of the school. The position becomes regularised as children progress to Year 1 as only children who have achieved their 5th birthday can leave the reception year and enter Year 1. Young children, upon full time admission to school, will spend between four and six terms in the reception year.
- 4.5 Further detail on the form and implications of the “rising 4s” policy in the context of the Council's formal Admissions Policy is given in Appendix 1.

5 Early Years Admission Arrangements

- 5.1 Early Years education is non-statutory provision available to 3-year-olds and an application for admission to provision within a school, i.e. for categories (i) and (ii) below, will have to be made to the Admissions Authority.
- 5.2 The Admissions Authority is Carmarthenshire for Community and Voluntary Controlled schools and the schools themselves for Voluntary Aided and Roman Catholic schools.
- 5.3 All 3-year-olds are entitled to 10 hours per week free placement, at a registered setting, from the term following their third birthday.
- 5.4 Carmarthenshire currently operates a mixed economy for early years/nursery education whereby there are various forms of provision:-
- i. Nursery School- Ammanford Nursery School is the only nursery school in the County.
 - ii. Nursery classes in 3-11 Primary Schools
 - iii. Provision by the non-maintained sector such as Wales Pre-school Providers Association (WPPA), Mudiad Meithrin (MM) and private providers. Wherever practical the Authority allows non-maintained providers to use school premises.

5.5 Children will normally be admitted to Early Years/nursery provision in schools where it is available on a part-time basis at the beginning of the term following their 3rd birthday as follows:

Child's 3rd Birthday	Admission Term
1 September - 31 December	Spring Term
1 January - 31 March	Summer Term
1 April - 31 August	Autumn Term

5.6 It is important to note that a child admitted to a nursery at a school is not guaranteed a full-time place at that school.

5.7 The mixed economy arrangement for early years/nursery education in Carmarthenshire is as a result of there being only 41 schools in the Authority that have the age range 3-11 and therefore have nursery provision.

6 Comparison with other Local Authorities in Wales

6.1 In order to gain a better understanding of the conclusion identified in the Task and Finish report that Carmarthenshire's *'Rising 4s' policy is markedly different to other neighbouring local authorities'*, research was undertaken on the admissions policies of all other Authorities in Wales. The results of the research are shown in Appendix 2.

6.2 The results of the research can be summarised as follows:

- Carmarthenshire is the only Authority in Wales that admits pupils full time in the term of their 4th birthday.
- 18 of the 22 Authorities in Wales admit pupils full time the September after their 4th birthday. This is also described as the start of the academic year in which the pupil turns 5 years of age.
- 18 of the 22 Authorities in Wales admit pupils to nursery classes in 3-11 schools the term after their 3rd birthday.
- 4 of the 22 Authorities in Wales admit pupils to nursery classes in the September after the pupil has turned 3 years of age.

7 Admission Numbers

7.1 Every school has an Admission Number (AN) which specifies and limits the number of pupils who can be admitted to each year group in the school.

7.2 The AN for each school has been set by using the capacity formula determined by the Welsh Government. The calculation is based on national guidelines (*Measuring the Capacity of Schools in Wales Circular 021/2011*) and relates to the physical area of the school buildings, the type of facilities at the school, the age range and number of year groups in the school. As the AN is based on the school's capacity to provide appropriate accommodation and facilities for pupils it should not be exceeded.

7.3 The AN applies to the age group into which the pupils are admitted into the school and places a limit on the number of pupils that can be admitted. In the normal year of entry, the Admissions Authority must admit pupils until the AN is reached.

- 7.4 Should the number of applications received for admission to a school exceed the AN then the Authority will prioritise the applications it has received in accordance with an over subscription criterion.
- 7.5 In such circumstances, parents may not be successful in gaining a place for their child at their preferred school. School governors and the LA must always keep the AN under review.

8 Current Challenges

Accommodation and School Capacity

- 8.1 In the schools in Carmarthenshire that have significant numbers of spare places the 'rising 4s' policy can be managed without difficulty but in some schools where there is not a significant numbers of spare places it can give rise to space pressures.
- 8.2 The effect of the "rising 4s" policy is that in the third term of each academic year primary schools will have the equivalent of two year groups of four year old children at the reception stage.
- 8.3 An increased pressure on space is already being experienced at many schools and the position is being monitored closely. Where schools have a nursery, the pressures can often be significantly reduced as Headteachers have greater flexibility in structuring classes.
- 8.4 The termly admission or part time pupils and 'rising 4s' can increase pressure on limited space particularly in schools where the Admission Number is achieved or exceeded. It is possible that additional accommodation will need to be provided at several schools.
- 8.5 The maximum number of pupils permitted in an infant class in Wales is 30. The 'rising 4s' (N2 cohort of pupils) take up full time Infant class size spaces.
- 8.6 Under the Sustainable Communities for Learning Programme (SCfL) (Formerly 21st Century Schools and Colleges Programme) space and cost standards for 4-11 Schools provides for 7-year groups. The 'rising 4s' policy in Carmarthenshire means that there are 8 year groups in a 4-11 school. This means that the Authority is required either to fund the additional space in new schools or that the overall capacity of the school is reduced.
- 8.7 Under the 21st SCfL Programme space and cost standards for 3-11 Schools are built for 7-year groups plus part time nursery pupils. The 'rising 4s' policy in Carmarthenshire means that there are 8 year groups plus nursery in a 3-11 school. Again, this means that the Authority is required either to fund the additional space in new schools or that the overall capacity of the school is reduced.
- 8.8 The impact of the coronavirus pandemic has highlighted the importance of space in all schools. This is placing further pressure on existing accommodation in schools.

Inconsistency with other Authorities

- 8.9 Carmarthenshire are offering full time places for pupils a term earlier than all neighbouring Authorities and up to a whole year earlier than 18 other authorities in Wales.
- 8.10 This provides inconsistency across the region and does not align with the Admissions Code that seeks to ensure that *'admissions are administered in the fairest and most equitable way possible'*.
- 8.11 In addition, pupils are currently admitted full time places over 3 termly intakes September, January and April). This arrangement is also different to many other Authorities in Wales.

Nursery / Early years

- 8.12 There is evidence to suggest that Governing Bodies and communities believe the mixed economy arrangement in Carmarthenshire, whereby some schools have the age range 3-11 whilst others are 4-11, is unfair.
- 8.13 In some areas, even where there are 4-11 schools and provision is available by the non-maintained sector either on the school premises or in the locality, this is not seen as equitable to the provision offered by 3-11 schools.
- 8.14 To extend the age range of a primary school from 4-11 to 3-11 is a significant change to the status of a school and under the School Organisation Code 2018 would require a full statutory consultation process.
- 8.15 The Authority has received numerous requests from 4-11 schools to become 3-11 and these requests have been noted but not actioned pending the conclusion of the early years review.

Funding

- 8.16 In Carmarthenshire non-statutory age pupils receive a full-time education in a school when funding is available to provide this provision in alternative settings.
- 8.17 At a time when Education revenue expenditure is under extreme pressure, the funding of non-statutory full-time pupils at such an early age could be reprioritised to other statutory functions.
- 8.18 At present, many registered childcare providers lose full time 3-year-old children and potential funding to 3-11 schools, who offer part time Foundation Phase early years education.
- 8.19 Funding for schools is based on January pupil figures each year. This means that not all of the three termly intakes of pupils are funded at that time. One intake in September for Reception and Nursery pupils would make it easier for schools to manage a full cohort throughout the year providing more funding certainty.
- 8.20 There is an opportunity to explore altering the full-time admission of pupils, creating more 3-11 schools to offer part time nursery provision in their locality, provide more business opportunities to the non-maintained sector to provide early years provision/wrap around care and make budget efficiencies. This would require detailed financial modelling as recommended by the task and finish report.

Admissions Process

- 8.21 Accommodation pressures currently being experienced by some schools as a result of the 'rising 4s' policy reduces the flexibility of the availability of places at the entry to school stage, with the consequence that expressions of parental preference are becoming more difficult to accommodate.
- 8.22 The Authority is already experiencing an increasing number of appeals from parents whose expressions of preference for a school has not been able to be accommodated.

9 Conclusion

- 9.1 Current full time admission arrangements (rising 4s policy) can place significant accommodation pressures in primary schools.
- 9.2 The impact of the coronavirus pandemic has highlighted the importance of space in all schools and places more pressure on accommodation.
- 9.3 The 'rising 4s' policy presents a significant challenge for the development, design and funding of new primary school buildings.

- 9.4 Carmarthenshire is the only Authority in Wales with a 'rising 4s' policy which is inconsistent with neighbouring Authorities.
- 9.5 The mixed economy early years/nursery arrangements are perceived as unfair by Governing Bodies and communities.
- 9.6 There is an opportunity to review the current early years, nursery and admission arrangements in detail and develop options that benefit schools and parents.
- 9.7 The development of options and modelling of alternative primary admission arrangements may present opportunities for efficiency savings.
- 9.8 There is an opportunity to streamline the admissions process to make primary admission arrangements easier to administer and provide more equity across the Authority.

10 Implications of Change

- 10.1 It is important to highlight that there are significant implications to consider should any substantial changes be made to the current primary school admissions arrangements:

Parental Perception

It is likely that the removal of the rising 4s policy would be unpopular with parents. Taking away the ability for pupils to start a full time a term earlier even if it is replaced by increased wrap around care may be seen as a reduction in provision.

Equity of Provision

Should a detailed review conclude that there is an opportunity to change primary admission arrangements and make all Carmarthenshire primary schools 3-11, this would provide equity of provision across the Authority. A detailed and robust Equality Impact Assessment would be required so as not to inadvertently disadvantage communities.

Redistribution of Funding

Removing the 'rising 4s' policy would mean a redistribution of funding allocated to schools based on the number of full time and part time pupils gaining admission. Significant changes to primary school budgets as a result could have significant impact on employment in individual schools.

Consultation

Any changes to admission arrangements must be consulted upon in the annual admissions consultation round which takes place January to April every year for the academic year following the next one. e.g., Consultation for September 2024 will take place in January to April 2023.

To make all Carmarthenshire schools 3-11 would require undertaking a full statutory consultation process (under the School Organisation Code) for 54 schools. This would have significant resource implications to implement.

Accommodation

Without knowing the actual shift in pupils as a result of a removal of the 'rising 4s' policy there may be areas or schools where the numbers of surplus places increase significantly as more space is freed up. However, it would make the design of new schools more straightforward and cost effective.

11 Recommendation

- 11.1 It is recommended that Carmarthenshire as the Admissions Authority for Community and Voluntary Controlled primary schools:

- Consults on a change to the full-time admission arrangements of learners from the term of their 4th birthday to the term after their 4th birthday during the annual admissions consultation exercise in January 2023, for potential implementation in September 2024.
- Undertakes a detailed assessment on the impact of the change in policy on each school and bring forward a recommendation for each setting.
- Reports back on the results of the consultation.
- Engages with Voluntary Aided and Roman Catholic primary schools on the consultation and proposed change of policy.

Appendix 1 - FRAMEWORK FOR ADMISSIONS TO PRIMARY SCHOOLS

	PRE - RECEPTION			RECEPTION YEAR			YEAR 1		
	Term 1	Term 2	Term 3	Term 1	Term 2	Term 3	Term 1	Term 2	Term 3
Autumn Term	N2A			R + N2A			Yr 1		
Spring Term		N2B			R + N2A + N2B			Yr 1	
Summer Term			N2C			R + N2A + N2B + N2C			Yr 1

Only children who have achieved the age of 5 years before 1st September proceed to Year 1



Key:

- Pre – Reception (known as N2) pupils are those to be admitted to full-time school education at the start of the term during which they achieve their 4th birthday – the “Rising 4s”. Entry, therefore, takes place at the start of each term and is designated as **N2A**, **N2B** and **N2C** to acknowledge that the number entering each term is likely to be different.
- **R**eception Year pupils are those who have achieved their 4th birthday before the 1st September.
- **Year 1** pupils are those who have achieved their 5th birthday before the 1st September.

Appendix 2 – Local Authority School Admission Arrangements in Wales 2021

1. Wording taken directly from Local Authority websites/Parent information documents:

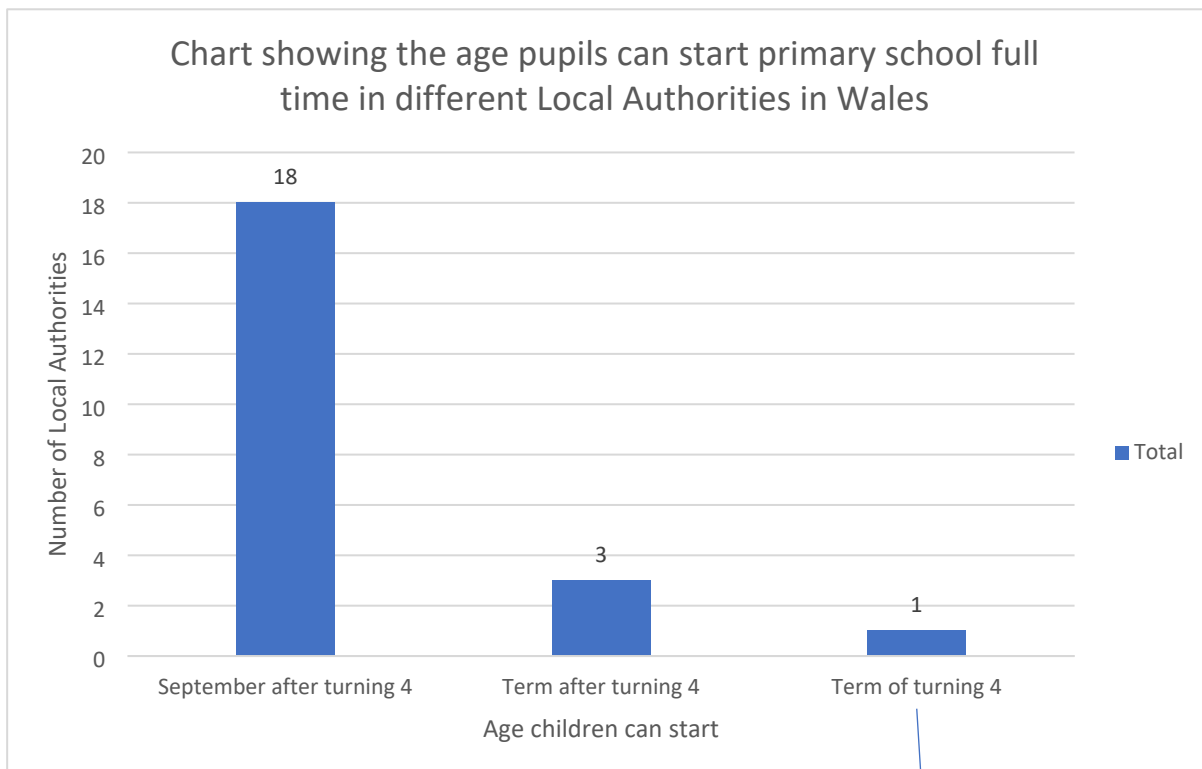
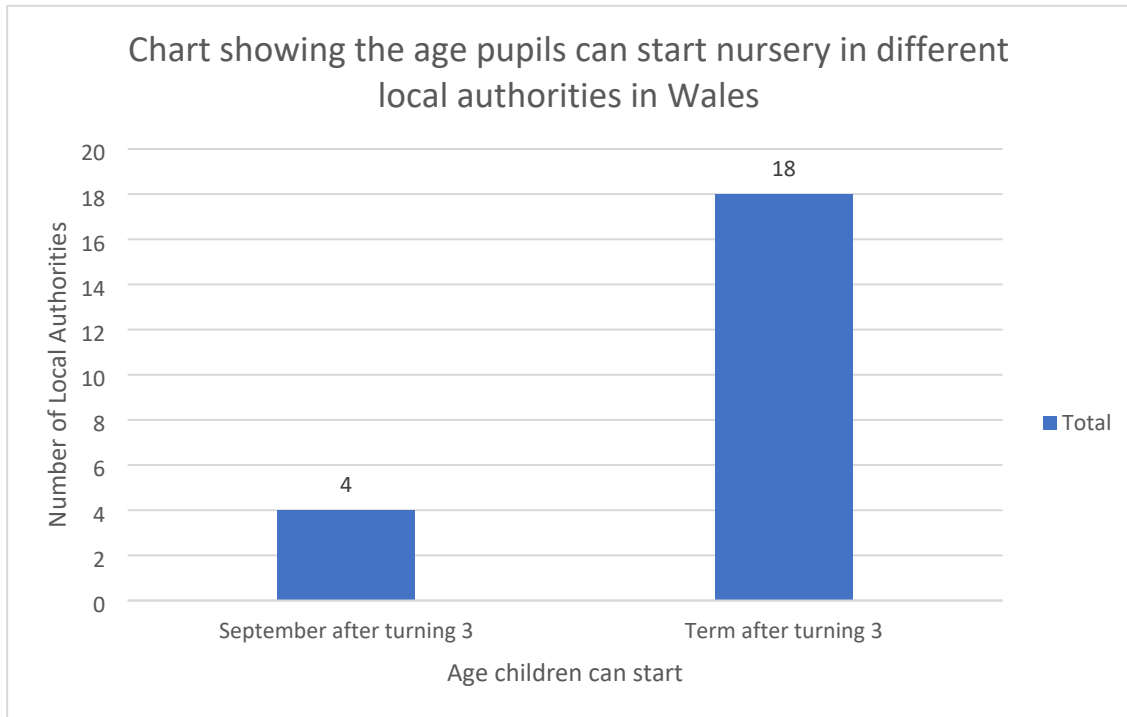
Authority	Nursery – Part Time	Primary - Full Time
Carmarthenshire	Where it is available at the beginning of the term following their third birthday	The term of their fourth birthday.
Neath Port Talbot	Depending on places being available, after his/her third birthday.	Beginning of the school year in which they are 5 years of age.
Pembrokeshire	First term after their third birthday	First term after their fourth birthday.
Ceredigion	Where it is available at the beginning of the term following their third birthday	At the beginning of the term following his/her 4th birthday.
Blaenau Gwent	Start of the term following their 3rd birthday	Start of the school year in which their 5th birthday falls
Bridgend	Three-year-olds from the term following their third birthday	Children eligible for a full-time nursery place are those who will attain the age of four in the academic year. Children are normally admitted to Reception classes in the September following their fourth birthday.
Caerphilly	September following their third birthday.	To start school full time at the beginning of the school year (September) in which they become five.
Cardiff	Start of the term following their third (3rd) birthday	Children are admitted into Reception in the September following their fourth (4th) birthday.
Conwy	Beginning of the term following a child's 3rd birthday	A full-time school place will be available for children from the beginning of the school year when the child has achieved his/her 4th birthday.
Denbighshire	September following their 3rd birthday	September following the child's 4th birthday

Flintshire	The term after his/her third birthday	The beginning of the school year if the child has achieved his/her 4th birthday
Gwynedd	Children who are 3 years old before 1 September	Children who are 4 years old before 1 September
Isle of Anglesey	Beginning of the term following the 3rd birthday	September following their 4th birthday
Merthyr Tydfil	Term after their third birthday	Beginning of the school year (September) in which they become five
Monmouthshire	Term following their third birthday	Start of the academic year in which he/she will turn 5 years old
Newport	September of the academic year in which they turn 4 years old. Once a September place has been allocated, children born between 1 September and 31 March may be offered part time nursery in the term following their third birthday if available.	September following their fourth birthday.
Powys	Term following the child's third birthday	Beginning of the Autumn Term following the fourth birthday
Rhondda Cynon Taf	The term following a child's third birthday	Term following a child's fourth birthday
Swansea	Term following their third birthday	Beginning of the school year in which they become five
Torfaen	Your child can start nursery at the start of the school year in which he/she will be 4 years old. Sometimes it is possible to start the term following their 3rd birthday if there is a place available.	Start Reception Class at the start of the school year, in which he/she will be 5 years old
Vale of Glamorgan	Term after third birthday	September following a child's fourth birthday
Wrexham	September following their 3rd birthday	September following their 4th birthday

2. Simplified Table

LA	Nursery starting age	Primary starting age
Carmarthenshire	Term after turning 3	Term of turning 4
Neath Port Talbot	Term after turning 3	September after turning 4
Pembrokeshire	Term after turning 3	Term after turning 4
Ceredigion	Term after turning 3	Term after turning 4
Blaenau Gwent	Term after turning 3	September after turning 4
Bridgend	Term after turning 3	September after turning 4
Caerphilly	September after turning 3	September after turning 4
Cardiff	Term after turning 3	September after turning 4
Conwy	Term after turning 3	September after turning 4
Denbighshire	September after turning 3	September after turning 4
Flintshire	Term after turning 3	September after turning 4
Gwynedd	September after turning 3	September after turning 4
Isle of Anglesey	Term after turning 3	September after turning 4
Merthyr Tydfil	Term after turning 3	September after turning 4
Monmouthshire	Term after turning 3	September after turning 4
Newport	Term after turning 3	September after turning 4
Powys	Term after turning 3	September after turning 4
Rhondda Cynon Taf	Term after turning 3	Term after turning 4
Swansea	Term after turning 3	September after turning 4
Torfaen	Term after turning 3	September after turning 4
Vale of Glamorgan	Term after turning 3	September after turning 4
Wrexham	September after turning 3	September after turning 4

3. Comparison charts:



Carmarthenshire is the only Authority to do this. Tudalen 14/46

Y Pwnc: Cyllidebau Ysgolion

Y Pwrpas: Adolygiad o'r sefyllfa o ran cyllidebau mewn ysgolion cynradd, uwchradd ac arbennig

Gofynnir I'r Pwyllgor Craffu:-

Adolygu ac asesu'r wybodaeth sydd yn yr Adroddiad a darparu unrhyw argymhellion, sylwadau, neu gyngor i'r Aelod Cabinet a/neu'r Cyfarwyddwr cyn i'r Cabinet ystyried yr adroddiad.

Y Rhesymau:

Diweddariad yn dilyn ystyriaeth gychwynnol gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ym mis Gorffennaf 2022, a ofynnodd i'r Pwyllgor Craffu ystyried adroddiad diweddar pellach.

Yr Aelod O'r Cabinet Sy'n Gyfrifol Am Y Portffolio:-

Cyng. Glynog Davies, Addysg a'r Iaith Gymraeg

<p>Y Gyfarwyddiaeth: Addysg a Phlant</p> <p>Enw Pennaeth y Gwasanaeth: Aneirin Thomas</p> <p>Awdur yr Adroddiad: Susannah Nolan</p> <p>Aneirin Thomas</p>	<p>Swyddi:</p> <p>Pennaeth Addysg a Chynhwysiant</p> <p>Cyfrifydd Grŵp - Addysg a Phlant</p> <p>Pennaeth Addysg a Chynhwysiant</p>	<p>Cyfeiriadau E-bost:</p> <p>ARThomas@sirgar.gov.uk</p> <p>snolan@sirgar.gov.uk</p> <p>ARThomas@sirgar.gov.uk</p>
--	---	---

EXECUTIVE SUMMARY

School Budgets

SUMMARY OF PURPOSE OF REPORT.

This report provides an update on school budgets following initial consideration by the Governance and Audit Committee in July 2022, who requested that a further update report be considered by the Scrutiny Committee.

The detailed analysis is based on year-end figures for the 2022-23 financial year.

DETAILED REPORT ATTACHED ?	YES
---------------------------------------	------------

IMPLICATIONS

I confirm that other than those implications which have been agreed with the appropriate Directors / Heads of Service and are referred to in detail below, there are no other implications associated with this report :

Signed: Aneirin Thomas

Head of Education and Inclusion

Policy, Crime & Disorder and Equalities	Legal	Finance	ICT	Risk Management Issues	Staffing Implications	Physical Assets
NONE	NONE	YES	NONE	NONE	YES	YES

FINANCE

The challenges facing school budgets have escalated since Covid with schools utilising reserves to meet essential core costs. Schools have to spend grants on the specified objectives of the funding and the future of these grants are uncertain which could lead to further financial challenges.

STAFFING IMPLICATIONS

With challenging budgetary positions Governing Bodies have to prioritise expenditure. As a high percentage of a school's budget is spent on staffing, a reduced/challenged budget position can lead to staff redundancies.

PHYSICAL ASSETS

With challenging budgetary positions Governing Bodies have to prioritise expenditure. On occasions, required repairs and maintenance are not completed leading to impact an adverse impact on the condition of school buildings.

CABINET MEMBER PORTFOLIO HOLDER(S) AWARE/CONSULTED	YES
---	-----

**Section 100D Local Government Act, 1972 – Access to Information
List of Background Papers used in the preparation of this report:**

THERE ARE NONE

School Delegated Budgets – Year End Balances Summary

	March 2021	March 2022	March 2023
TOTAL (DEFICIT)/ SURPLUS £'000s	7,266	15,205	11,124
Number of Primary schools in deficit	23	17	24
Number of Secondary schools in deficit	4	2	2
Number of Special schools in deficit	1	1	1

Financial Position 2020-21

- Overall schools' **Surplus** / Deficit 31.3.21 = **-£11,023,393** / £3,757,762
-£7,265,631 net surplus
- Total **Surplus** / Deficit for Primary 31.3.21 = **-£5,717,515** / £1,396,196
-£4,321,319 net surplus
- Number of primary schools in **surplus** / deficit at 31.3.21
73 Surplus / 23 Deficit
- Number of secondary / special schools in **surplus** / deficit at 31.3.21
9 Surplus / 5 Deficit

Financial Position 2021-22

- Overall schools' **Surplus** / Deficit 31.3.22 = **-£18,306,818** / £3,101,861
-£15,204,957 net surplus
- Total **Surplus** / Deficit for Primary 31.3.22 = **-£8,832,774** / £1,258,465
-£7,574,309 net surplus
- Number of primary schools in **surplus** / deficit at 31.3.22
78 Surplus / 17 Deficit
- Number of secondary / special schools in **surplus** / deficit at 31.3.22
11 Surplus / 3 Deficit

Financial Position 2022-23

- Overall schools' **Surplus** / Deficit 31.3.23 = **-£14,609,572** / £3,485,252
-£11,124,320 net surplus
- Total **Surplus** / Deficit for Primary 31.3.23 = **-£6,413,355** / £1,597,199
-£4,816,156 net surplus
- Number of primary schools in **surplus** / deficit at 31.3.23
71 Surplus / 24 Deficit
- Number of secondary / special schools in **surplus** / deficit at 31.3.23
10 Surplus / 3 Deficit

Impact of balance carried forward into 2023-24

Many school balances include significant additional grant funding released during the pandemic and which will continue to support them into 2023-24.

School budgets have significantly benefitted from the following factors:

- RRRS funding has continued in 2023-24 at the same level as 2022-23.

Increasing pressures on school budgets:

- Costs increasing in excess of inflation applied to budgets (school resources, equipment, supply cover etc)
- Impact of pandemic on pupil behaviour
- Impact of Pandemic on supporting pupils with Additional Learning Needs
- Staff absence has resulted in significant expenditure on Agency Staff

Cumulative deficit balances in future years remain a concern and a significant risk to the authority. Work continues on reducing the cumulative deficits. However, it is recognised that some schools' deficits can no longer be recovered, implications of such situations will be considered as part of wider strategic planning of schools.

The receipt of grants received by schools during 2020-21 and 2021-22 has resulted in surpluses for many schools, however, during 2023-24 it is expected that the impact of these grant will have been eroded.

The impact of rising costs, particularly energy costs and pay awards should be monitored carefully by Governing Bodies and factored into their budget plans. It is important that all schools focus on their in-year budget position to limit any increase in deficits.

It is essential that all Governing Bodies work with Schools Service, HR and Finance officers to take action to provide an appropriate curriculum that can be delivered within the funding provided.

Further action will be considered where Governing Bodies do not proactively work with the Authority to address their budget position.

Y Pwnc: Grwpiau Ffocws Strategol

Y Pwrpas: i ddarparu gwybodaeth i'r Pwyllgor ynghylch Grwpiau Ffocws Strategol yr Adran Addysg

Gofynnir i'r Pwyllgor Craffu:-

Adolygu ac asesu'r wybodaeth sydd yn yr Adroddiad a darparu unrhyw argymhellion, sylwadau, neu gyngor i'r Aelod Cabinet a/neu'r Cyfarwyddwr cyn i'r Cabinet ystyried yr adroddiad.

Y Rhesymau:

Ar gais y Pwyllgor Craffu, mae'r adroddiad hwn yn darparu gwybodaeth i'r Pwyllgor, ynghylch y modd y mae'r Gwasanaeth Addysg yn gwneud defnydd o Grwpiau Ffocws Strategol i yrru blaenoriaethau'r Cynllun Busnes.

Yr Aelod O'r Cabinet Sy'n Gyfrifol Am Y Portffolio:-

Cyng. Glynog Davies, Addysg a'r Iaith Gymraeg

Y Gyfarwyddiaeth: Addysg a Phlant

Enw Pennaeth y Gwasanaeth:
Aneirin Thomas

Awdur yr Adroddiad:
Aneirin Thomas

Swyddi:

Pennaeth Addysg a Chynhwysiant

Pennaeth Addysg a Chynhwysiant

Cyfeiriadau E-bost:

ARThomas@sirgar.gov.uk

ARThomas@sirgar.gov.uk

EXECUTIVE SUMMARY

Strategic Focus Groups

SUMMARY OF PURPOSE OF REPORT

- This report provides a summary of how the Education Department effectively delivers its business objectives through Strategic Focus Groups (SFG).
- These SFGs meet monthly and are attended by Officers and representative headteachers.
- The SFGs were highlighted as strong practice during the recent Estyn inspection.

DETAILED REPORT ATTACHED

YES

IMPLICATIONS

I confirm that other than those implications which have been agreed with the appropriate Directors / Heads of Service and are referred to in detail below, there are no other implications associated with this report :

Signed: Aneirin Thomas

Head of Education and Inclusion

Policy, Crime & Disorder and Equalities	Legal	Finance	ICT	Risk Management Issues	Staffing Implications	Physical Assets
NONE	NONE	NONE	NONE	YES	YES	NONE

RISK MANAGEMENT

The Strategic Focus Groups are one of the mitigations used to ensure that we deliver on the Cabinet's vision and the Department's key priorities. SFG members monitor progress and discuss and resolve challenges and issues. Without this focused work we could be at risk of not delivering on our priorities and ensuring that our service is of a high quality and having an impact.

STAFFING IMPLICATIONS

Specific Strategic Focus Groups focus on key issues such as leadership development, delivering high quality teaching and learning and learner and staff wellbeing. They work to ensure staff are able to access appropriate professional development and support for their wellbeing.

CABINET MEMBER PORTFOLIO HOLDER(S) AWARE/CONSULTED

YES

Section 100D Local Government Act, 1972 – Access to Information

List of Background Papers used in the preparation of this report:

THERE ARE NONE

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Grwpiau Ffocws Strategol Strategic Focus Groups



sirgar.llyw.cymru
carmarthenshire.gov.wales

Cyngor Sir Gâr
Carmarthenshire Council
Eiddalen 57
County Council



Strategic Focus Groups

Background

The Carmarthenshire County Council Education and Children's Services Department's Strategic Progress is to be operationally and strategically steered through a series of collaborative 'Focus Groups', aligning to the department's business plan.

The aim and purpose of these Strategic Focus groups is to ensure that:

- Our vision to 2032 is promoted, *'that children and young people are happy, safe and thriving, fulfilling their personal, social and learning potential'*.
- We fulfil our moral purpose, that:
- *'Every child and young person is valued and valued equally'*.
- We are responsive to the changing needs of our children and young people and to the professionals who provide their care, support and education.
- Our strategies are co-constructed, delivered and evaluated across the department, linking to the Corporate and Departmental aims and vision.
- Schools, settings and services are provided with good quality, effective support and professional development in line with their children and young person's needs.
- We collegiately monitor and evaluate the impact of our service strategies, informing future focus areas.

There will be one focus group to encompass each of our eight Departmental priority areas:

Focus Group	Priority Area	Chair (HOS)
Inclusion and Engagement	Ensure a proactive, inclusive education system,	Aneirin Thomas
Teaching and Learning	Ensure excellent progress for all learners	Elin Forsyth
Safeguarding Children	Ensure all children and young people are happy, safe and thrive, overcoming poverty	Jan Coles
Wellbeing	Foster very good mental and physical health for all	Aeron Rees
Leadership	Ensure that aspirational Leadership leads to excellent progress for all learners	Elin Forsyth
Sustainable Communities	Deliver high standards of bilingual education in increasingly modern and sustainable community focussed environments	Simon Davies
Y Gymraeg	Ensure successful bilingual & multilingual development for all	Aeron Rees
Departmental Operations	Provide high quality support services that impact on the efficiency of the education system	Nia Thomas

Note: These groups to work independently or together depending on the nature of the research and developmental work to be undertaken.

There may be sub-groups that sit alongside this tier within different divisions e.g within Teaching and Learning there are sub-groups providing and evaluating support for Literacy, Numeracy and digital.

The Strategic Focus groups will provide opportunities for members to:

- Act as system leaders, fostering high level thinking at a Local Authority level
- Consider the county wide perspective, thus avoiding partisan and parochial mindsets
- Declare openly if there are any conflicts of interest
- Co-construct the SFG action plan in line with the main priorities
- Individual members be assigned to lead and report back on priority area to develop, which will include activity outside the meeting in sub-groups.
- Support each other's wellbeing, through partnership working, sharing inspiring and innovative practice.
- Share current challenges pertinent to settings and schools within the current context, collectively sharing potential solutions and constructive experiences.
- Share knowledge, research, and practical expertise.
- Combine expertise in the development of strategy to address the changing needs of our children and young people.
- Provide time for reflection and evaluation, establishing a culture of enquiry, innovation and exploration.
- Request further support and guidance from colleagues across the department, strengthening divisional links and building trusted relationships.
- Ensure the professional development of all enabling officers to become the best they can be when supporting our schools and settings.
- Work alongside a broad range of professionals and external agencies to the benefit of all within the wider school community of Carmarthenshire.
- Members to work between meetings in pursuit of the group's objectives, with a focus on impact

Membership

- Chairs are to oversee nominations and invitations to each group. This will be conditional on prevailing workstreams and priorities and will vary and be refreshed from year to year, drawing from:
 - Departmental Managers at 3rd tier
 - Two headteachers (preferably one primary, one secondary/special)
 - Nominated representative from Partneriaeth

- HoS to determine the most effective and efficient staffing levels for individual focus areas in line with business plan priorities, but can be nominally 8-12 persons as optimum

Reporting and escalation:

The focus groups will report to and contribute towards development within each of the following, each half term:

- DMT – Highlight report for each focus group
- Departmental Full Team
- Headteacher Networks.

The focus groups will respond to and be informed by:

- Divisional SLT
- Divisional Team Meetings
- Departmental Full Team
- Headteacher Networks

Meeting Schedule:

Monthly meetings will resume from November 2022 onwards.

Length of meeting: 1 to 1.5 hours

ESTYN

During Estyn's recent inspection it was noted:

The authority has demonstrated its ability to respond quickly to challenging situations, such as its response to the challenges involved in providing services and support during the COVID-19 pandemic and during the subsequent recovery period. The decision to tailor and build on the work of the strategic groups established at that time is a robust example of how the authority has implemented its learning from that difficult experience.

Cameo: A collaborative method of discussing, challenging, monitoring and leading the work to meet the priorities of the Education Service

In order to respond to challenges during the pandemic, the authority established a number of groups to communicate and come to joint decisions with schools and other partners. This was a useful method for reaching agreed decisions and to ensure a clear flow of communication. The authority builds on these experiences by tailoring the groups and establishing a range of strategic groups. The strategic groups, which include members from the authority's leaders and officers, headteachers and other multi-agency representatives, are now a core part of discussing, challenging, monitoring and leading the work of meeting the education service's 8 main priorities. The groups are as follows:

Focus Group	Priority area / aim
Inclusion and Engagement	Ensure a proactive, inclusive education system
Teaching and Learning	Ensure excellent progress for all learners
Child Safeguarding	Ensure that all children and young people are happy, safe and thriving and overcome poverty
Well-being	Foster very good mental and physical health for all

Leadership	Ensure that ambitious leadership leads to excellent progress for all learners
Sustainable Communities	Deliver high standards of bilingual education in environments that focus on the increasingly modern and sustainable community
The Welsh Language	Ensure successful bilingual and multilingual development for all
Departmental Operations	Provide high quality support services that affect the efficiency of the education system

Key Priorities

Leaders act meaningfully to ensure a clear alignment between corporate level improvement plans, such as the Corporate Strategic Plan (2022-2027), the Education Department Plan (2022-2032) to faculty plans, such as plans to develop the school curriculum and pupils' well-being. This is helping to promote a strong understanding among leaders and officers of their main aims and objectives for improvement. Officers, schools and other stakeholders are also clear about the authority's and the education service's key priorities.

Estyn 2023

The education Department make effective use of the SFG to deliver Business Plan objectives at all levels.

The key objectives for 2023/34 are as follows:

Inclusion and Engagement

Additional Learning Needs

- Consult and develop new EOTAS Strategy and policy
- finalising of the ALN Strategy
- Development of an ALN Quality Assurance Framework
- develop an effective digital platform which will support schools, settings and the LA to create, store and monitor provision mapping, decision making processes and IDPs and IDP reviews
- Continue to develop strategic planning and raising capacity across the early years sector
- Support for early identification of emerging needs.
- Continue to develop effective early years integrated pathways
- input to the Flying Start (FS) Service in order to help optimise the local offer for preschool children with Additional Learning Needs
- Specialist Setting Entry and Exit Criteria document

Education Psychology Service

- Continue to clarify and plan ECPS delivery to implement the post 16 guidance from WG
- Embed Emotionally Based School Avoidance (EBSA) Toolkit, Mindfulness Toolkit, Emotional Literacy Support Assistance (ELSA), trauma informed practice, and attachment awareness training into core training in schools
- Continue to provide guidance, advice and training to ensure quality set up and maintenance of Nurture Group
- PECP to continue to Lead Independent School and Community-Based Counselling Service commissioned delivery for Carmarthenshire

Gypsy Traveller Service

- Monitor and support GRT learners/families with attendance issues.
- Update 'Traveller Achievement Service' Handbook for schools.
- Develop a robust system to track GRT pupils attainment

Multi Ethnic Achievement Service

- To improve accuracy of identification and recording of EAL data
- Revise MEAS Handbook

- To develop resources to support WAL
- For schools to gain an accurate overall picture of provision for EAL/WAL and areas for improvement
- To raise awareness of trauma informed practice to better support refugee/as new arrivals

Elective Home Education

- Embed the core offer for EHE learners, in line with WG expectations which includes
- Review LA processes and documentation in light of new EHE guidance due to be released by WG

School Attendance

- Continue to fulfil statutory duties around persistent absentees and children missing from education.
- Continue to provide advice support and guidance to schools

Behaviour Service

- PHASE 1 - Deliver key training to enhance whole school approaches and ethos
- Finalise Bullying Policy
- Review Exclusion Policy and reporting process
- Positive Handling reporting Process
- PHASE 1 and PHASE 2 - To create a needs led proactive and reactive service for schools through the Behaviour Support Community Team
- To develop systems for data collection, monitoring and evaluation of service delivery

Teaching and Learning

Implementation of the Curriculum For Wales:

- Secure Strategy and professional learning in relation to Curriculum Design; translating the theory into practice
- Welsh government and cross regional meetings; sharing key focus areas and expectations in a timely manner
- Ensure effective use financial resources
- Further strengthen transition. (Early Years onwards)
- Further develop the cluster strategy.
- Develop sharing strategies, strengthening the self-improving school culture.
- Estyn - Provide support for schools to evaluate their current curriculum and provision for local and Welsh history and culture and Black, Asian and Minority Ethnic history and culture and how to plan for improvement
- Non-Maintained

Ensure high standards of Teaching and Learning in all schools and settings, in line with the 12 pedagogical principles.

- 2.1 Planning for raising the level of challenge and independence of thinking skills, solving problems

- 2.2 Develop strategies for developing a shared understanding of assessment and progression across clusters.

Ensure (Promote /develop) skills progression in all schools

- 3.1 Ensure T&L effectively Welsh, Bilingual and multilingual language skills, include BSL.
- 3.2 Ensure progression in cross curricular skills – literacy, numeracy and digital. (AI)
- 3.3 Ensure progression in the Integral skills
- 3.4 Ensure progression in the cross-cutting themes

Ensure equitable YSS support across schools

- 4.1 Strive for Youth Work Quality Mark- Gold Award in 2022
- 4.2 Implement recommendations from the Families First review of School Based Youth Work (2022) pertaining to the school-based youth work offer
- 4.3 Plan to develop community impact of YSS provision

Develop Learning pathways and response to RLSP

- 5.1 Extend Post 16 collaborative working
- 5.2 Career and work-related experiences.
- 5.3 Estyn - Quality assure remote and blended learning provision to ensure that all courses or programmes meet a minimum quality standard to reduce the variability in provision
- 5.4 Estyn - Share emerging and innovative remote and blended learning practice within and across post-16 sectors in Wales and beyond

Leadership

Promote Professional Learning opportunities for all:

- 1.1 Strengthen the regional and CCC professional learning offer
- 1.2 Further support Leadership development at all levels, including national and local support programmes

Address the recruitment crisis

Support schools with Financial management

- 3.1 Consider the influence of the School Budget forum

Strengthen Monitoring and Improvement planning at all levels of leadership

- 4.1 Ensure that all schools causing concern achieve an effective rate of progress
- 4.2 Estyn - Support schools to evaluate the effectiveness of their A level provision and develop targeted improvement plan

Communication with schools and across the ECS department to ensure consistency of message.

- 5.1 Ensure effective communication between the SFGs
- 5.2 Ensure school leaders inform the Strategic planning through the SFG groups and that they are informed of progress in general.
- 5.3 Address communication in general

Further strengthen governance:

- 6.1 Strengthen the role of the clerks
- 6.2 School Policies - Are all school policies relevant and in line with current procedures?

Support schools to develop a culture in line with the SLO principles - cross cutting theme

Wellbeing

- Staff Wellbeing including training and recruitment of Health and Wellbeing
- Promoting the whole-school mental and emotional health dynasty
- Promoting the wellbeing and emotional resilience of young people and staff
- Ensuring the grounding of the Health and Wellbeing Learning and Experience Area and Gender Education
- Promoting the conscious awareness of trauma in our schools
- Develop publicity initiatives on:
 - Young people's use of social media
 - Young people's use of Vapes
- Review the well-being of young nursery and reception children
- Developing the Food and Fun initiative (Food and Fun)
- CCIE Advocacy (Emotional Literacy Support Assistants / ELSA (Emotional Literacy Support Assistants))

SFG y Gymraeg

- Drive forward with the implementation of the Welsh Language in Education Strategic Plan (CSGA) 2022-32
 - Developing the CPD proposal around the CSGA
 - Further explain the strategy to very few stakeholders
- Linguistic categorisation of schools
- Promoting the work of the Welsh Language Development Teacher Team
- Developing the Use of Welsh in the Department for Education and Children
- Attracting recruitment and retention of Welsh language cyfrwng staff
- Manage and lead the Welsh for Adults service
- Companion and second language standards in schools

Sustainable Communities

- Community Use of Schools - Produce Governor guidance
- External Providers on School Premises - Consider Draft Process to be rolled out to Schools
- Ensure further clarity on admissions process - Mid-Year Transfer data to be considered / Draft Fair Access Protocol to be produced
- Waste Regulations - Understand implications and changes to waste recycling rules for schools

- School Catering and breakfast clubs - Undertake rapid review of Catering and Breakfast Club Service
- Schools Suitability Grades - Initiate programme of Suitability assessments for schools
- Update Modernisation programme to improve school buildings - Ensure that the MEP impacts positively on the effective distribution of resources in schools, leadership, provision, wellbeing, sustainability etc
- CEIC - Consider initiatives from CEIC experiences - Provide regular updates to the group
- Lettings - Produce Draft Lettings Policy for Schools
- UPFSM and Catering - Understand the impact of the project
- Explore funding for school repairs under pressure. - Understand the issue for schools
- School Kitchens and energy consumption. - Understand the additional cost being placed on schools
- FSM and Tackling Poverty – Understand Impact
- Breakfast supervisors - Revisit responsibility for Breakfast Club staff.
- Pentre Awel - Links with development scheme

Safeguarding Children

- Continue to ensure schools and the LA meet their responsibilities and best practice as outlined in Keeping Learners Safe guidance

Departmental Operations

- Communication and Consultation (in response to staff survey)
- Staff Induction and development
- MIS, Data and Support Systems
- Net Zero Carbon agenda
- SER support and actions

**PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG, POBL IFANC A'R GYMRAEG
09/10/2023**

Eglurhad Am Beidio â Chyflwyno Adroddiad Craffu

Ystyried y materion canlynol a chyflwyno sylwadau arnynt:

Ystyried yr eglurhad am beidio â chyflwyno adroddiad craffu.

Gofynnir i'r Pwyllgor Craffu:

Nodi'r eglurhad am beidio â chyflwyno adroddiad craffu.

Rhesymau:

Mae'n ofynnol yn ôl Cyfansoddiad y Cyngor bod Pwyllgorau Craffu yn datblygu, cyhoeddi ac adolygu Blaengynllun Gwaith sy'n nodi'r pynciau a'r adroddiadau sydd i'w hystyried yn ystod y blwyddyn. Os na chyflwynir adroddiad fel y'i trefnwyd, disgwylir i swyddogion baratoi eglurhad am beidio â chyflwyno adroddiad craffu sy'n egluro'r rheswm(au) pam.

Angen cyfeirio'r mater at y Cabinet er mwyn gwneud penderfyniad: NAC OES

Yr Aelod Cabinet sy'n gyfrifol am y Portffolio: Y Cyngorydd Glynog Davies, Aelod Cabinet dros Addysg a'r Gymraeg

Y Gyfarwyddiaeth:

Prif Weithredwr

Enw Pennaeth y

Gwasanaeth:

Linda Rees Jones

Awdur yr Adroddiad:

Julie Owens

Swydd:

Pennaeth
Gweinyddiaeth a'r
Gyfraith

Swyddog

Gwasanaethau
Democrataidd

**Rhifau ffôn / Cyfeiriadau E-
bost:**

01267 224010

lrjones@sirgar.gov.uk

01267 224088

juowens@sirgar.gov.uk

EDUCATION, YOUNG PEOPLE & THE WELSH LANGUAGE SCRUTINY COMMITTEE 09/10/2023

EXPLANATION FOR NON-SUBMISSION OF SCRUTINY REPORT

ITEM	RESPONSIBLE OFFICER	EXPLANATION	REVISED SUBMISSION DATE
Update on Estyn's review of the Welsh for Adults provision	Aeron Rees	There are discussions currently ongoing with the National Centre for Learning Welsh regarding Welsh for Adults provision in Carmarthenshire which will influence the contents of the paper to Scrutiny. This is coupled with some flux regarding internal team capacity. Taken together, postponement of the paper will assist in ensuring a fuller picture when it is subsequently presented in the near future.	As soon as possible following requisite discussions with National Centre.
10 Year Social Services Strategy	Jake Morgan / Silvana Sauro	The report is still being developed and due to staffing commitments won't be ready until the December meeting.	1 st December 2023

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Y PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG, POBL IFANC A'R GYMRAEG
09/10/2023

Eitemau Ar Gyfer Y Dyfodol

Y Pwrpas

I ddarparu gwybodaeth gefnir ar yr eitemau sydd i'w hystyried yng nhyfarfod nesaf y Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg yn ei gyfarfod nesaf.

Gofynnir i'r Pwyllgor Craffu:

Nodi'r eitemau ar gyfer y dyfodol i'w hystyried yng nghyfarfod nesaf y Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg i'w gynnal ar 01 Rhagfyr 2023.

Y Rhesymau:

Mae'n ofynnol yn ôl Cyfansoddiad y Cyngor bod Pwyllgorau Craffu, ar dechrau bob blwyddyn y cyngor, yn datblygu ac yn cyhoeddi Blaengynllun Gwaith sy'n nodi'r pynciau a'r adroddiadau sydd i'w hystyried yn ystod y blwyddyn.

Angen cyfeirio'r mater at y Cabinet er mwyn gwneud penderfyniad:

Nac Oes.

Yr Aelod Cabinet sy'n gyfrifol am y Portffolio:

Cyng. Glynog Davies (Addysg a'r Gymraeg)

<p>Y Gyfarwyddiaeth: Prif Weithredwr</p> <p>Enw Pennaeth y Gwasanaeth: Linda Rees-Jones</p> <p>Awdur yr Adroddiad: Julie Owens</p>	<p>Swydd:</p> <p>Pennaeth Gweinyddiaeth a'r Gyfraith</p> <p>Swyddog Gwasanaethau Democrataidd</p>	<p>Rhifau Ffôn / Cyfeiriad E-Bost:</p> <p>01267 224010 lrjones@sirgar.gov.uk</p> <p>01267 2244088 juowens@sirgar.gov.uk</p>
---	--	--

EXECUTIVE SUMMARY

EDUCATION, YOUNG PEOPLE AND THE WELSH LANGUAGE SCRUTINY COMMITTEE

09/10/2023

FORTHCOMING ITEMS

The Council's Constitution requires Scrutiny Committees, at the commencement of each municipal year, to develop and publish a Forward Work Plan which identifies the issues and reports to be considered at meetings during the course of the year. When formulating the Forward Work Plan the Scrutiny Committee will take into consideration those items included on the Cabinet's Forward Work Plan.

The list of forthcoming items attached includes those items which are scheduled in the latest version of the Education, Young People and the Welsh Language Scrutiny Committee's Forward Work Plan to be considered at its next meeting.

The published Cabinet Forward Work Plan, at the time of publication of this meeting pack, is attached to this report. However, as the Cabinet Forward Plan is updated on a regular basis, the most recent version is available to view in the following link:-

<https://democracy.carmarthenshire.gov.wales/mgListPlans.aspx?RPId=131&RD=0>

Also attached for information is the 2023/24 Forward Work Plan for the Education, Young People and the Welsh Language Scrutiny Committee.

DETAILED REPORT
ATTACHED?

YES:

- (1) List of Forthcoming Items
- (2) Cabinet Forward Work Plan
- (3) Education, Young People and Welsh Language Scrutiny Committee Forward Work Plan

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

FORTHCOMING ITEMS – TO BE CONSIDERED AT THE NEXT MEETING OF THE EDUCATION, YOUNG PEOPLE AND THE WELSH LANGUAGE SCRUTINY COMMITTEE TO BE HELD ON 01 DECEMBER 2023

In order to ensure effective Scrutiny, Members need to be clear as to the purpose of requesting specific information and the outcome they are hoping to achieve as a consequence of examining a report. Limiting the number of agenda items may help to keep meetings focused and easier to manage.

Agenda Item	Background	Reason for report
School recruitment and staffing update	Report to provide an update on the current position of recruitment in schools. Report to include recruitment and retention figures; statistics on Welsh language medium teachers; statistics on the number of students applying for and completing Post Graduate Certificates and how many students are completing Post Graduate Certificates through the medium of Welsh.	To enable the Committee to keep abreast of the current position on school recruitment.
Music Service provision for schools	The report will provide an update on the delivery of the music service and an update on the transition from the in-house service to the external provision. To include update on the efficiency savings made.	To enable Committee to keep abreast of and review the work of the Carmarthenshire Music Service.
Review of Supply Staff arrangements in Carmarthenshire	Report to provide a review of whether current external provision is cost effective and whether there is scope for an in-house service provision. Welsh Government to be invited to contribute to this National agenda.	To allow the committee to review the current provision and alternatives to take provision forward.
Update on the Eight Priority Areas within the Education and Children's Services division: (one priority to be	Update on the Eight Priority Areas Priorities within the Education and Children's Services division: The Scrutiny Committee to consider one priority in each quarter of the year, reviewing the objectives and	To enable Committee to keep abreast of and review the work of the Education and Children's Services division.

considered in each quarter of the year)	proposing updates/changes as required. (December 2023)	
Actions and Referrals Update	This report will provide details on the progress made in relation to actions and requests arising from previous meetings.	To enable members to exercise their scrutiny role in relation to monitoring performance.
Budget Monitoring 2023/24 for the period April to August 2023 (circulated by email)	To provide the Committee with an update on the latest budgetary position as at 31 August 2023, in respect of 2023/24	To allow members to exercise their scrutiny role in relation to the report.
10 year social services strategy	To provide members with a vision on how the /council will provide the statutory social services functions over the next decade.	To allow members to exercise their scrutiny role in relation to the report.
Update on Estyn Report publications	To ensure that the Committee are kept abreast of the latest Estyn report publications.	To enable Committee to kept abreast of the latest Estyn report publications and raise items to be added to the Committee's Forward Work Plan.

BLAENGYNLLUN Y CABINET/CYNGOR

AM Y CYFNOD 18 MEDI 2023 I 31 AWST 2024

Pwnc	Crynodeb o'r adroddiad	Corff Penderfynu a Dyddiadau	Yn eithriedig ?	Aelod y Cabinet sydd yn gyfrifol am y portfolio (os yn berthnasol)	Cyfarwyddwr cyfrifol/ Awdur yr Adroddiad
ADRODDIAD BLYNYDDOL YNGHYLCH RHEOLI'R TRYSORLYS A DANGOSYDDION DARBODAETH 2022/2023	Darparu'r wybodaeth ddiweddaraf i'r aelodau ar weithgareddau rheoli'r Trysorlys ar gyfer 2022-2023	Cabinet 18 Medi 2023	Nac ydy	Adnoddau	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol Anthony Parnell, Rheolwr Pensiwn a Buddsodiadau Gyllidol AParnell@carmarthenshire.gov.uk
CAIS I'R GRONFA DDATBLYGU	To provide Cabinet with an update on the latest position of the Development Fund, and to seek Cabinet approval of a recent application to the Fund.	Cabinet 18 Medi 2023	Nac ydy	Adnoddau	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol Randal Hemingway, Pennaeth Gwasanaethau Ariannol RHemingway@carmarthenshire.gov.uk
RHAGOLWG	To provide the Cabinet with an overview of	Cabinet	Nac ydy	Adnoddau	Cyfarwyddwr

Pwnc	Crynodeb o'r adroddiad	Corff Penderfynu a Dyddiadau	Yn eithriedig ?	Aelod y Cabinet sydd yn gyfrifol am y portfolio (os yn berthnasol)	Cyfarwyddwr cyfrifol/ Awdur yr Adroddiad
CYLLIDEB REFENIW	the budget issues and outlook for the forthcoming year.	18 Medi 2023			Gwasanaethau Corfforaethol Randal Hemingway, Pennaeth Gwasanaethau Ariannol RHemingway@car-marthenshire.gov.uk
AIL GARTREFI A LLETY GWYLIAU YN SIR GAERFYRDDIN	Cyflwyno adroddiad sy'n tynnu sylw at y newidiadau cefndir a deddfwriaethol a pholisi ar yr ail gartrefi a llety gwyliau ac amlygu'r ystyriaeth, gofynion tystiolaeth a'r camau nesaf wrth nodi a mynd i'r afael â'r heriau i gymunedau Sir Gaerfyrddin.	Cabinet 18 Medi 2023	Nac ydy	Materion Gwledig, Cydlyniant Cymunedol a Pholisi Cynllunio	Cyfarwyddwr Lle a Seilwaith Ian R Llewelyn, Rheolwr Blaengynllunio IRLlewelyn@sirgar.gov.uk
ADRODDIAD CHWARTEROL YNGYLCH RHEOLI'R TRYSORLYS A DANGOSYDD DARBODAETH EBRILL 1AF 2023 MEHEFIN 30AIN 2023	I ddarparu y gwybodaeth diweddaraf i aelodau, ynglyn a gweithgareddau'r adran Rheoli'r Trysorlys yn ystod y cyfnod Ebrill 1af 2023 i Mehefin 30ain 2023	Cabinet 18 Medi 2023	Nac ydy	Adnoddau	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol Anthony Parnell, Rheolwr Pensiwn a Buddsodiadau Gyllidol AParnell@carmarthenshire.gov.uk

Pwnc	Crynodeb o'r adroddiad	Corff Penderfynu a Dyddiadau	Yn eithriedig ?	Aelod y Cabinet sydd yn gyfrifol am y portfolio (os yn berthnasol)	Cyfarwyddwr cyfrifol/ Awdur yr Adroddiad
DIWEDDARU RHAGLEN GYFALAF 2023/24	I ddarparu'r newyddion ynglyn a sefyllfa gyllideb ddiweddaraf y rhaglen gyfalaf 2023/24, ar 30 Mehefin 2023	Cabinet 2 Hyd 2023	Nac ydy	Adnoddau	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol Randal Hemingway, Pennaeth Gwasanaethau Ariannol RHemingway@car-marthenshire.gov.uk
ADRODDIAD MONITRO CYLLIDEB REFENIW Y CYNGOR	I ddarparu'r newyddion i'r Cabinet ynglyn a sefyllfa diweddaraf cyllideb 2023/24, ar 30 Mehefin 2023	Cabinet 2 Hyd 2023	Nac ydy	Adnoddau	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol Randal Hemingway, Pennaeth Gwasanaethau Ariannol RHemingway@car-marthenshire.gov.uk
EFFAITH COVID 19 AR GONTRACTWYR - GWAITH MAWR	Bydd adroddiad yn cael ei lunio i archwilio'r effaith ariannol ar gontractwyr o ganlyniad i bandemig Covid-19. Bydd yr adroddiad yn cadarnhau'r darpariaethau contract presennol sy'n cael eu gorfodi gan yr Awdurdod o'u cymharu ag amrywiol weithdrefnau cyngor a rhyddhad y llywodraeth. Er mwyn rhoi rhagor o	Cabinet 2 Hyd 2023	Nac ydy	Gwasanaethau Trafnidiaeth, Gwastraff a Seilwaith	Cyfarwyddwr Lle a Seilwaith Jason G. Jones JGJones@car-marthenshire.gov.uk

Pwnc	Crynodeb o'r adroddiad	Corff Penderfynu a Dyddiadau	Yn eithriadig ?	Aelod y Cabinet sydd yn gyfrifol am y portfolio (os yn berthnasol)	Cyfarwyddwr cyfrifol/ Awdur yr Adroddiad
	wybodaeth i randdeiliaid, bydd yr adroddiad yn nodi'r goblygiadau posibl ar gyfer mabwysiadu dulliau cymorth contractwyr i liniaru effaith ariannol Covid-19 a cheisio penderfyniad ynghylch gweithredu'r dulliau hyn.				
ADRODDIAD MONITRO BLYNYDDOL LDP MABWYSIEDIG 202/23	Cyflwyno Adroddiad Monitro Blynyddol ar gyfer LDP mabwysiedig Sir Gaerfyrddin fel rhan o'r gofyniad i Lywodraeth Cymru fonitro ac asesu gweithrediad parhaus y Cynllun.	Cabinet 16 Hyd 2023	Nac ydy	Materion Gwledig, Cydlyniant Cymunedol a Pholisi Cynllunio	Cyfarwyddwr Lle a Seilwaith Ian R Llewelyn, Rheolwr Blaen-gynllunio IRLlewelyn@sirgar.gov.uk
CYMHWYSO BWRIADOLDEB I ANGEN BLAENORIAETHOL (GORCHYMYN DIGARTREFEDD)	ADRODDIAD I OFYN AM GANIATÂD I GYMHWYSO'R PRAWF BWRIADOLDEB O DAN DDEDDF TAI (CYMRU) 2014 I BOB CATEGORI O ANGEN BLAENORIAETHOL. TRWY GYMHWYSO'R PRAWF HWN, NID OES GAN YR AWDURDOD DDYLETSWYDD STATUDOL I SICRHAU LLETY PARHAOL I'R UNIGOLION HYNNY YR ASESIR EU BOD YN FWRIADOL DDIGARTREF.	Cabinet 16 Hyd 2023	Nac ydy	Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet dros Gartrefi	Cyfarwyddwr Cymunedau Jonathan Morgan, Pennaeth Tai a Diogelu'r Cyhoedd JMorgan@carmarthenshire.gov.uk
Tudalen 80 CYNRYCHOLAETH ARDAL GWELLA BUSNES	Ystyried cynrychiolaeth y Cyngor yng nghyfarfodydd Bwrdd Dosbarth Gwella Busnes Caerfyrddin a Llanelli	Cabinet 16 Hyd 2023	Nac ydy	Adfywio, Hamdden, Diwylliant a Thwristiaeth	Prif Weithredwr Nicola Evans, Rheolwr Cymorth Busnes

Pwnc	Crynodeb o'r adroddiad	Corff Penderfynu a Dyddiadau	Yn eithriedig ?	Aelod y Cabinet sydd yn gyfrifol am y portfolio (os yn berthnasol)	Cyfarwyddwr cyfrifol/ Awdur yr Adroddiad
					njevans@carmarthenshire.gov.uk
ARFARNIADAU O ARDALOEDD CADWRAETH	<p>Mae'r adroddiad hwn yn nodi'r gwaith sy'n cael ei wneud i adolygu deg Ardal Gadwraeth ddynodedig ar draws y Sir. Mae'n nodi canlyniad yr adolygiad a'r ymarfer ymgynghori dilynol gan gynnwys y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arfarniad cymeriad; • Adolygiad o ffiniau a • Chynllun Rheoli. <p>Mae'r adroddiad wrth nodi'r uchod yn nodi canlyniad yr ymarfer ymgynghori cyhoeddus a'r camau nesaf gan gynnwys y prosesau sydd eu hangen i ddiwygio unrhyw un o ddynodiadau'r Ardal Gadwraeth</p>	Cabinet 16 Hyd 2023	Nac ydy	Materion Gwledig, Cydlyniant Cymunedol a Pholisi Cynllunio	Cyfarwyddwr Lle a Seilwaith Rhodri Griffiths, Pennaeth Lle a Chynaliadwyedd RDGriffiths@carmarthenshire.gov.uk
ADRODDIAD BLYNYDDOL Y CYNGOR SIR 2022-23	<p>Mae'r Adroddiad Blynyddol yn rhoi trosolwg o berfformiad y Cyngor yn ystod 2022-23. Dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 mae'n ofynnol i ni gyhoeddi Adroddiad Blynyddol ar ein Amcanion Llesiant. Yn ogystal, dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 mae'n ofynnol i ni adrodd ar berfformiad ar sail arddull hunan-asesu.</p> <p>Mae'r adroddiad hyn yn anelu i gwrdd â'r gofynion hyn o fewn un ddogfen.</p>	Cabinet 16 Hyd 2023	Nac ydy	Trefniadaeth a'r Gweithlu	Prif Weithredwr Gwyneth Ayers, Rheolwr Polisi Corfforaethol a Phartneriaeth GAyers@carmarthenshire.gov.uk

Tudalen 81

Pwnc	Crynodeb o'r adroddiad	Corff Penderfynu a Dyddiadau	Yn eithriedig ?	Aelod y Cabinet sydd yn gyfrifol am y portfolio (os yn berthnasol)	Cyfarwyddwr cyfrifol/ Awdur yr Adroddiad
CYNLLUN RHEOLI TRAETHLIN-2; DIWEDDARIAD AR EI GYFLWYNO.	Fel aelod o Grŵp Peirianeg Arfordirol Abertawe a Bae Caerfyrddin ac awdurdod rheoli risg arfordirol, mae gan Sir Gaerfyrddin ddyletswydd i gyflawni camau gweithredu o fewn y CRhT2. Mae'r adroddiad hwn yn tynnu sylw at gamau gweithredu CCC, y perchnogion gweithredu a'n cynnydd a'n dull gweithredu sy'n cael eu cymryd i reoli ein harfordir.	Cabinet 16 Hyd 2023	Nac ydy	Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet dros Gartrefi, Newid Hinsawdd, Datgarboneiddio a Chynaliadwyedd	Cyfarwyddwr Lle a Seilwaith Ben Kathrens, Rheolwr Amddiffyn Rhag Llifogydd Ac Amddiffyn yr Arfordir BKathrens@carmarthenshire.gov.uk
ADRODDIAD BLYNYDDOL CYFARWYDDWR STATUDOL Y GWASANAETHAU CYMDEITHASOL 2022/23	Mae'r adroddiad yn archwilio pob maes gwasanaeth o fewn Gofal Cymdeithasol ac yn dangos sut yr ymdrinnir â strategaethau, gweithredoedd, targedau a risgiau'r gwasanaeth a sut y byddant yn cael eu rhoi ar waith. Mae'n cynnwys trosolwg o sut rydym wedi perfformio yn 2022/23, ynghyd ag asesiad ynghylch y dyfodol a'n blaenoriaethau strategol ar gyfer 2023/24.	Cabinet 16 Hyd 2023	Nac ydy	Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	Cyfarwyddwr Cymunedau Silvana Sauro, Rhelwr Perfformiad, Dadansoddi a Systemau ssauro@carmarthenshire.gov.uk
STRATEGAETH HAMDDEN, DIWYLLIANT A HAMDDEN AWYR AGORED – ERS YMGYNGHORI	Mae'r ddogfen yn darparu fframwaith i'r gwasanaeth weithio gyda rhanddeiliaid allweddol i gyflwyno Strategaeth Hamdden, Diwylliant a Hamdden Awyr Agored wedi'i halinio'n strategol ar gyfer y 10 mlynedd nesaf.	Cabinet 30 Hyd 2023	Nac ydy	Adfywio, Hamdden, Diwylliant a Thwristiaeth	Cyfarwyddwr Cymunedau Ian Jones, Pennaeth Hamdden IJones@carmarthenshire.gov.uk

Pwnc	Crynodeb o'r adroddiad	Corff Penderfynu a Dyddiadau	Yn eithriedig ?	Aelod y Cabinet sydd yn gyfrifol am y portfolio (os yn berthnasol)	Cyfarwyddwr cyfrifol/ Awdur yr Adroddiad
LLAIN 3 PARC ADWERTHU TROSTRE	Adroddiad sy'n amlinellu cynnig datblygu diwygiedig ar gyfer llain 3 Parc Adwerthu Trostre a thelerau gwerthu i'w hystyried.	Cabinet 30 Hyd 2023	Nac ydy	Adfywio, Hamdden, Diwylliant a Thwristiaeth	Prif Weithredwr Jason Jones (Pennaeth Adfywio), Pennaeth Adfywio JaJones@carmarthenshire.gov.uk
GORCHYMYN DIOGELU GOFOD CYHOEDDUS	<p>Mae'r Gorchymyn, sy'n rhoi pwerau i'r heddlu fynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol a throseddau sy'n ymwneud ag alcohol yng nghanol tref Llanelli, yn dod i ben 30 Medi 2023.</p> <p>Cynigir ymestyn y Gorchymyn. Bydd ei effaith yn cael ei werthuso a bydd ystyriaeth o'r ffin daearyddol bresennol yn dilyn ymgynghoriad â rhanddeiliaid allweddol rhwng nawr a Medi 2023.</p>	Cabinet 30 Hyd 2023	Nac ydy	Trefniadaeth a'r Gweithlu	Prif Weithredwr Gwyneth Ayers, Rheolwr Polisi Corfforaethol a Phartneriaeth GAyers@carmarthenshire.gov.uk
DIWEDDARU RHAGLEN GYFALAF 2023/24	I ddarparu'r newyddion ynglyn a sefyllfa gyllideb ddiweddaraf y rhaglen gyfalaf 2023/24, ar 31ain Awst 2023	Cabinet 13 Tach 2023	Nac ydy	Adnoddau	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol Randal Hemingway, Pennaeth Gwasanaethau Ariannol RHemingway@carmarthenshire.gov.uk

Tudalen 83

Pwnc	Crynodeb o'r adroddiad	Corff Penderfynu a Dyddiadau	Yn eithriedig ?	Aelod y Cabinet sydd yn gyfrifol am y portfolio (os yn berthnasol)	Cyfarwyddwr cyfrifol/ Awdur yr Adroddiad
ADRODDIAD MONITRO CYLLIDEB REFENIW Y CYNGOR	I ddarparu'r newyddion i'r Cabinet ynglyn a sefyllfa diweddaraf cyllideb 2023/24, ar Awst 312023	Cabinet 13 Tach 2023	Nac ydy	Adnoddau	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol Randal Hemingway, Pennaeth Gwasanaethau Ariannol RHemingway@car-marthenshire.gov.uk
POLISI YNGHYLCH TALIADAU AM WASANAETHAU	Pwrpas yr adroddiad hwn yw cyflwyno Polisi newydd ynghylch Taliadau am Wasanaethau. Mae'r Polisi yn nodi'r dull o osod a chasglu'r taliadau am wasanaethau. Y nod yw sicrhau bod y Taliadau am Wasanaethau yn glir, yn rhesymol, yn atebol ac yn adlewyrchu costau gwirioneddol.	Cabinet 13 Tach 2023	Nac ydy	Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet dros Gartrefi	Cyfarwyddwr Cymunedau Jonathan Morgan, Pennaeth Tai a Diogelu'r Cyhoedd JMorgan@car-marthenshire.gov.uk
CANLLAWIAU CYNLLUNIO ATODOL - CYNLLUN DATBLYGU LEOL DIWYGIEDIG SIR GAERFYRDDIN 2018 - 2033	Cyflwyno cyfres o Ganllawiau Cynllunio Atodol drafft (CCA) i ymhelaethu ar gynnwys y CDLI Diwygiedig a'i gefnogi ar gyfer ymgynghoriad cyhoeddus ffurfiol. CCA drafft i gynnwys (yn amodol ar amseru), ond heb fod yn gyfyngedig i: Yr Iaith Gymraeg, Aseidiadau Cymeriad Tirwedd, Safleoedd o Bwys ar gyfer Cadwraeth Natur.	Cabinet 13 Tach 2023	Nac ydy	Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet dros Gartrefi, Newid Hinsawdd, Datgarboneiddio a Chynaliadwyedd	Cyfarwyddwr Lle a Seilwaith Ian R Llewelyn, Rheolwr Blaen-gynllunio IRLlewelyn@sirgar.gov.uk

Pwnc	Crynodeb o'r adroddiad	Corff Penderfynu a Dyddiadau	Yn eithriadig ?	Aelod y Cabinet sydd yn gyfrifol am y portfolio (os yn berthnasol)	Cyfarwyddwr cyfrifol/ Awdur yr Adroddiad
STRATEGAETH GWASANAETHAU CYMDEITHASOL 10 MLYNEDD (CYN-YMGYNGHORI)	Rhoi gweledigaeth i'r aelodau ar sut y byddwn yn darparu swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol statudol yn ystod y degawd nesaf. Bydd y ddogfen yn rhoi manylion am y meysydd canlynol: Cyflwyniad, Datganiad Gweledigaeth, y gwasanaethau mae pobl yn eu derbyn, Modelau gofal Gwaith Cymdeithasol, Diogelu, Integreiddio a Phartneriaethau, Gweithlu a Chynllun Gweithredu	Cabinet 27 Tach 2023	Nac ydy	Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	Cyfarwyddwr Cymunedau Silvana Sauro, Rhelowr Perfformiad, Dadansoddi a Systemau ssauro@carmarthenshire.gov.uk
CYNNIG AMGEN I ADDYSG AWYR AGORED	Pwrpas yr adroddiad hwn yw adolygu'r hyn a gynigir ar hyn o bryd gan Gyngor Sir Caerfyrddin o ran Addysg Awyr Agored ac archwilio opsiynau ar gyfer gwasanaeth wedi'i ail-fodelu o fewn yr adnoddau presennol.	Cabinet 27 Tach 2023	Nac ydy	Adfywio, Hamdden, Diwylliant a Thwristiaeth	Cyfarwyddwr Cymunedau Ian Jones, Pennaeth Hamdden IJones@carmarthenshire.gov.uk
DEFNYDDIAU CANOL TREF AMGEN	Ystyried defnyddiau amgen o fewn canol trefi cynradd	Cabinet 27 Tach 2023	Nac ydy	Adfywio, Hamdden, Diwylliant a Thwristiaeth	Prif Weithredwr Jason Jones (Pennaeth Adfywio), Pennaeth Adfywio JaJones@carmarthenshire.gov.uk
ADOLYGIAD GWASTRAFF SWMPUS	Bydd yr adroddiad hwn yn cynnig gwasanaeth swmpus cost-effeithiol, effeithlon i breswylwyr a fydd yn	Cabinet 27 Tach 2023	Nac ydy	Gwasanaethau Trafnidiaeth, Gwastraff a Seilwaith	Cyfarwyddwr Lle a Seilwaith Daniel John,

Pwnc	Crynodeb o'r adroddiad	Corff Penderfynu a Dyddiadau	Yn eithriedig ?	Aelod y Cabinet sydd yn gyfrifol am y portfolio (os yn berthnasol)	Cyfarwyddwr cyfrifol/ Awdur yr Adroddiad
	ymgorffori'r hierarchaeth wastraff i sicrhau y gellir aildefnyddio gwastraff mwy swmpus cyn ei ailgylchu a'i waredu. Adolygiad o'r gost, nifer y swmpiau a gesglir fesul maint eitem, system rheoli apwyntiadau a gofynion cerbydau casglu ar gyfer gwasanaeth o'r fath.				Pennaeth Seilwaith Amgylcheddol DWJohn@carmarthenshire.gov.uk
Y WYBODAETH DDIWEDDARAF AM RAGLEN GYFALAF 2022/23	Darparu'r wybodaeth ddiweddaraf o ran sefyllfa y gyllideb ar gyfer rhaglen gyfalaf 2022/23	Cabinet 27 Tach 2023	Nac ydy	Adnoddau	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol Randal Hemingway, Pennaeth Gwasanaethau Ariannol RHemingway@carmarthenshire.gov.uk
CYNLLUN CYMHELLIANT I DENANTIAID	<p>Mae'r defnydd o gynlluniau cymhelliant a gwobrwyo gan landlordiaid cymdeithasol yn sail i'r dull ehangach o reoli tenantiaeth. Gellir ystyried cymhellion i annog ymddygiad a ddymunir gyda gwobrau'n cydnabod ymddygiad o'r fath.</p> <p>Mae'r adroddiad yn nodi ein dull o sut y byddwn yn gwobrwyo tenantiaid ond hefyd yn cyflwyno cynllun cymhelliant.</p>	Cabinet 27 Tach 2023	Nac ydy	Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet dros Gartrefi	Cyfarwyddwr Cymunedau Les James, Rheolwr Contractau a Datblygu Gwasanaethau LesJames@carmarthenshire.gov.uk

Pwnc	Crynodeb o'r adroddiad	Corff Penderfynu a Dyddiadau	Yn eithriedig ?	Aelod y Cabinet sydd yn gyfrifol am y portfolio (os yn berthnasol)	Cyfarwyddwr cyfrifol/ Awdur yr Adroddiad
ADRODDIAD CHWARTEROL YNGYLCH RHEOLI'R TRYSORLYS A DANGOSYDD DARBODAETH EBRILL 1AF 2023 I MEDI 30AIN 2023	I ddarparu y gwybodaeth diweddaraf i aelodau, ynglyn a gweithgareddau'r adran Rheoli'r Trysorlys yn ystod y cyfnod Ebrill 1af 2023 i Medi 30ain 2023	Cabinet 27 Tach 2023	Nac ydy	Adnoddau	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol Randal Hemingway, Pennaeth Gwasanaethau Ariannol RHemingway@car-marthenshire.gov.uk
DIWEDDARIAD Y STRATEGAETH WASTRAFF	Mae'r adroddiad yn rhoi trosolwg o'r cam cyntaf o weithredu Strategaeth Wastraff Sir Gar. 2021-2025, gan roi manylion am y newidiadau sydd wedi'u gweithredu, cynnydd mewn perfformiad a strategaeth ailgylchu hyd yn hyn.	Cabinet 27 Tach 2023	Nac ydy	Gwasanaethau Trafnidiaeth, Gwastraff a Seilwaith	Cyfarwyddwr Lle a Seilwaith Daniel John, Pennaeth Seilwaith Amgylcheddol DWJohn@car-marthenshire.gov.uk
CYNLLUN STRATEGOL YNGHYLCH RHEOLI EIN TIR AR GYFER PRYFED PEILLIO YN SIR GAERFYRDDIN	Mabwysiadu arferion rheoli tir sy'n denu pryfed peillio ar dir a reolir gan y Cyngor lle nad oes gwrthdaro rhwng y rhain a'r defnydd tir presennol, ac fel y cytunwyd â chleientiaid (e.e. Tai) a'r contractwr (Cynnal a Chadw Tiroedd). Byddwn yn sicrhau bod y ffordd rydym yn rheoli ein glaswelltiroedd yn gyson â'r argyfyngau hinsawdd a natur.	Cabinet 11 Rhag 2023	Nac ydy	Gwasanaethau Trafnidiaeth, Gwastraff a Seilwaith	Cyfarwyddwr Lle a Seilwaith Rosie Carmichael, Rheolwr Cadwraeth Gwledig racarmichael@car-marthenshire.gov.uk

Pwnc	Crynodeb o'r adroddiad	Corff Penderfynu a Dyddiadau	Yn eithriadig ?	Aelod y Cabinet sydd yn gyfrifol am y portfolio (os yn berthnasol)	Cyfarwyddwr cyfrifol/ Awdur yr Adroddiad
<p>STRATEGAETH FARCHOGAETH</p>	<p>Mae Cynllun Gwella Hawliau Tramwy Sir Gaerfyrddin 2019-2029 wedi'i lunio a'i gyhoeddi yn unol ag adran 60 o Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy (2000). Mae'r Cynllun Gwella Hawliau Tramwy yn cyflwyno cynllun Sir Gaerfyrddin ar gyfer rheoli, datblygu, a gwella rhwydwaith Hawliau Tramwy Cyhoeddus y Sir yn strategol hyd at 2029.</p> <p>Yn ystod yr ymgynghoriad â'r Fforwm Mynediad Lleol, nododd y Fforwm angen i'r awdurdod lleol ymrwmo i lunio Strategaeth Farchogaeth Sir Gaerfyrddin i gydnabod y cyfleoedd a'r heriau o ran mynediad ar gyfer marchogaeth a gyrru car a cheffyl ledled y Sir.</p> <p>Felly mae Strategaeth Farchogaeth i 'hyrwyddo a datblygu rhwydwaith hygyrch at ddefnydd marchogol' wedi cael ei chyhoeddi yng Nghynllun Gwella Hawliau Tramwy Sir Gaerfyrddin 2019-2029.</p> <p>Mae'r adroddiad yn nodi'r cynnig i fabwysiadu Strategaeth Farchogaeth ar gyfer Sir Gaerfyrddin.</p>	<p>Cabinet 11 Rhag 2023</p>	<p>Nac ydy</p>	<p>Gwasanaethau Trafnidiaeth, Gwastraff a Seilwaith</p>	<p>Cyfarwyddwr Lle a Seilwaith Steve Pilliner, Pennaeth Prifffyrdd a Thrafnidiaeth SGPilliner@carmarthenshire.gov.uk</p>
<p>Tudalen 11 o 30 CYNLLUN BUSNES Y CYFRIF REFENIW</p>	<p>Mae cynllun busnes y cyfrif refeniw tai yn nodi ein blaenoriaethau a'n gweithgareddau ar gyfer tai cyngor</p>	<p>Cabinet 11 Rhag 2023</p>	<p>Nac ydy</p>	<p>Dirprwy Arweinydd ac Aelod Cabinet dros Gartrefi</p>	<p>Cyfarwyddwr Cymunedau Jonathan Morgan,</p>

Pwnc	Crynodeb o'r adroddiad	Corff Penderfynu a Dyddiadau	Yn eithriadig ?	Aelod y Cabinet sydd yn gyfrifol am y portfolio (os yn berthnasol)	Cyfarwyddwr cyfrifol/ Awdur yr Adroddiad
TAI 2024-2027	newydd a thai cyngor sy'n bodoli eisoes yn ystod y tair blynedd nesaf. Mae hefyd yn pennu ein cyllidebau cyfalaf a referiw ac yn cadarnhau lefelau rhent i denantiaid.				Pennaeth Tai a Diogelu'r Cyhoedd JMorgan@carmarthenshire.gov.uk
STRATEGAETH TOILEDAU LLEOL	Ystyried y wybodaeth a gynhwysir yn yr adroddiad hwn ac i gymeradwyo Strategaeth Toiledau Lleol ddrafft Cyngor Sir Caerfyrddin. Ceisir cymeradwyaeth hefyd gynnal ymarfer ymgynghori cyhoeddus ffurfiol mewn perthynas â'r Strategaeth Toiledau Lleol ddrafft yn unol â gofynion statudol.	Cabinet 11 Rhag 2023	Nac ydy	Gwasanaethau Trafnidiaeth, Gwastraff a Seilwaith	Cyfarwyddwr Lle a Seilwaith Daniel John, Pennaeth Seilwaith Amgylcheddol DWJohn@carmarthenshire.gov.uk
STRATEGAETH GWEITHLU 2023 - 2026	Mae ein Strategaeth Gweithlu yn disgrifio sut rydym yn bwriadu datblygu ein gweithlu presennol ac yn y dyfodol i sicrhau bod ganddynt y sgiliau, yr amgylchedd, a'r gwerthoedd craidd cywir i gyflawni ein Strategaeth Gorfforaethol.	Cabinet 11 Rhag 2023	Nac ydy	Trefniadaeth a'r Gweithlu	Prif Weithredwr Paul R Thomas, Prif Weithredwr Cynorthwyol (Rheoli Pobl a Pherfformiad) prthomas@carmarthenshire.gov.uk
STRATEGAETH GWASANAETHAU CYMDEITHASOL I'W MLYNEDD (ÔL- Tudalen 89	Rhoi gweledigaeth i'r aelodau ar sut y byddwn yn darparu swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol statudol yn ystod y degawd nesaf. Bydd y ddogfen yn rhoi manylion am y meysydd canlynol: Cyflwyniad, Datganiad Gweledigaeth, y gwasanaethau mae pobl yn eu derbyn, Modelau gofal Gwaith Cymdeithasol,	Cabinet 18 Rhag 2023	Nac ydy	Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	Cyfarwyddwr Cymunedau Silvana Sauro, Rhelwr Perfformiad, Dadansoddi a Systemau ssauro@carmarthen

Pwnc	Crynodeb o'r adroddiad	Corff Penderfynu a Dyddiadau	Yn eithriedig ?	Aelod y Cabinet sydd yn gyfrifol am y portfolio (os yn berthnasol)	Cyfarwyddwr cyfrifol/ Awdur yr Adroddiad
	Diogelu, Integreiddio a Phartneriaethau, Gweithlu a Chynllun Gweithredu				nshire.gov.uk
CYNLLUN RHEOLI PERYGL LLIFOGYDD-2	<p>Mae Adran S10.7 Deddf Rheoli Llifogydd a Dŵr 2010 yn ei gwneud yn ofynnol i bob Awdurdod Lleol gyhoeddi eu strategaeth a'u cynllun rheoli perygl llifogydd lleol.</p> <p>Bydd y strategaeth a'r cynllun (y cyfeirir ato fel y cynllun rheoli perygl llifogydd, FRMP-2) yn egluro lle rydym bellach o ran rheoli perygl llifogydd ac erydu arfordirol (FCERM), lle rydym am fod yn 2030 a sut y byddwn yn cyrraedd yno.</p>	Cabinet 19 Chwe 2024	Nac ydy	Newid Hinsawdd, Datgarboneiddio a Chynaliadwyedd	Cyfarwyddwr Lle a Seilwaith Ben Kathrens, Rheolwr Amddiffyn Rhag Llifogydd Ac Amddiffyn yr Arfordir BKathrens@carmarthenshire.gov.uk
RHAGLEN GYFALAF PUM MLYNEDD 2024/25 - 2028/29	Ymgynghori â'r Pwyllgor Craffu Polisi ac Adnoddau ynghylch y Rhaglen Gyfalaf Pum Mlynedd.	Cabinet 19 Chwe 2024	Nac ydy	Cyng. Alun Lenny, Cabinet Member	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol Chris Moore, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol cmoore@carmarthenshire.gov.uk
STRATEGAETH GWASANAETHAU CYMDEITHASOL 0 MLYNEDD	Rhoi gweledigaeth i'r aelodau ar sut y byddwn yn darparu swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol statudol yn ystod y degawd nesaf. Bydd y ddogfen yn	Cabinet 18 Maw 2024	Nac ydy	Cyng. Jane Tremlett, Aelod o'r Cabinet	Cyfarwyddwr Cymunedau Jake Morgan, Cyfarwyddwr y Gwasanaethau

Pwnc	Crynodeb o'r adroddiad	Corff Penderfynu a Dyddiadau	Yn eithriedig ?	Aelod y Cabinet sydd yn gyfrifol am y portfolio (os yn berthnasol)	Cyfarwyddwr cyfrifol/ Awdur yr Adroddiad
	rhoi manylion am y meysydd canlynol: Cyflwyniad, Datganiad Gweledigaeth, y gwasanaethau mae pobl yn eu derbyn, Modelau gofal Gwaith Cymdeithasol, Diogelu, Integreiddio a Phartneriaethau, Gweithlu a Chynllun Gweithredu				Cymunedau jakemorgan@carmarthenshire.gov.uk
POLISI RHEOLI'R TRYSORLYS A STRATEGAETH 2024/25	Er mwyn cydymffurfio ag adolygiad Cod Darbodaeth CIPFA ac adolygiad Cod Ymarfer CIPFA o ran Rheoli'r Trysorlys 2021.	Cabinet 15 Ebr 2024	Nac ydy	Cyng. Alun Lenny, Cabinet Member	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol Anthony Parnell, Rheolwr Pensiwn a Buddsodiadau Gyllidol AParnell@carmarthenshire.gov.uk

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwiadol

Education, Young People and the Welsh Language Scrutiny Committee Forward Plan 2023/24

AM Y CYFNOD 24 MAI 2023 TO 23 MAI 2024

Pwnc / Penderfyniad	Penderfynwr	Dyddiad penderfyniad	Aelod Arweinol	Y Swyddog Arweinol
<p>ADRODDIAD BLYNYDDOL Y PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG, POBL IFANC A'R GYMRAEG 2022/23</p> <p>Mae'r adroddiad yn rhoi trosolwg o weithgareddau'r Pwyllgor Craffu yn ystod 2022/23 yn unol â Chylch Gorchwyl y Pwyllgor.</p>	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	23 Meh 2023	Cyng. Carys Jones	<p><i>Julie Owens, Swyddog Gwasanaethau Democrataidd</i> <i>JuOwens@carmarthenshire.gov.uk</i></p>
<p>ADOLYGIAD ÔL-COVID O BRESENOLDEB AC YMDDYGIAD DISGYBLION (GAN GYNNWYS MEWNBWN GAN YSGOL COEDCAE)</p> <p>Sefydlu'r sefyllfa bresennol o ran bwlio a phroblemau iechyd meddwl a brofir gan bobl ifanc. Mae'r adroddiad yn rhoi gwybodaeth ar sut mae'r Awdurdod yn cefnogi gwella ymddygiad a phresenoldeb ar draws ysgolion Sir Gaerfyrddin.</p>	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	23 Meh 2023	Cyng. Glynog Davies, Aelod y Cabinet	<p><i>Aneirin Thomas, Pennaeth y Gwasanaethau Addysg a Chynhwysiant</i> <i>ARThomas@carmarthenshire.gov.uk</i></p>
<p>BLAENGYNLLUN GWAITH Y PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG, POBL IFANC A'R GYMRAEG AR GYFER 2023/24</p> <p>Mae'n ofynnol yn ôl Cyfansoddiad y Cyngor Sir i Bwyllgorau Craffu ddatblygu</p>	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	23 Meh 2023	Cyng. Carys Jones	<p><i>Julie Owens, Swyddog Gwasanaethau Democrataidd</i> <i>JuOwens@carmarthenshire.gov.uk</i></p>

Pwnc / Penderfyniad	Penderfynwr	Dyddiad penderfyniad	Aelod Arweinol	Y Swyddog Arweinol
a chyhoeddi Blaengynlluniau Gwaith bob blwyddyn gan glustnodi materion ac adroddiadau sydd i'w hystyried yn ystod blwyddyn y Cyngor.				
DIWEDDARIAD AR GAMAU GWEITHREDU Y PWYLLGOR CRAFFU Rhoi gwybod i'r Pwyllgor am y camau a gymerwyd mewn ymateb i benderfyniadau a wnaed.	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	23 Meh 2023	Cyng. Carys Jones	<i>Julie Owens, Swyddog Gwasanaethau Democrataidd JuOwens@carmarthenshire .gov.uk</i>
EITEMAU AR GYFER Y DYFODOL I ddarparu gwybodaeth gefnir ar yr eitemau sydd i'w hystyried yng nhyfarfod nesaf y Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg yn ei gyfarfod nesaf.	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	23 Meh 2023	Cyng. Carys Jones	<i>Julie Owens, Swyddog Gwasanaethau Democrataidd JuOwens@carmarthenshire .gov.uk</i>
ADRODDIAD MONITRO CYLLIDEB CYFALAF A REFENIW 2022/23 I ddatgan sefyllfa bresennol y gyllideb i'r Pwyllgor ar y 28ain Chwefror 2023, ynglyn â 2022/23. Bydd yr adroddiad yn cael ei dosbarthu i'r Pwyllgor i'w hystyried y tu allan i broses y cyfarfod, trwy ebost.	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	23 Meh 2023	Cyng. Alun Lenny, Cabinet Member	<i>Chris Moore, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol cmoore@carmarthenshire.g ov.uk</i>
Y NEWYDDION DIWEDDARAF AM GYHOEDDIADAU AC ADRODDIAD ESTYN Mae'r adroddiad yn darparu dolenni i gyhoeddiadau diweddaraf Estyn, a fydd yn galluogi'r Pwyllgor i fod yn ymwybodol	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	23 Meh 2023	Addysg a'r Gymraeg	<i>Cyfarwyddwr Addysg a Phlant</i>

Pwnc / Penderfyniad	Penderfynwr	Dyddiad penderfyniad	Aelod Arweinol	Y Swyddog Arweinol
<p>datblygiadau/materion sy'n dod i'r amlwg. Bydd yr adroddiad yn cael ei ddsbarthu i'r Pwyllgor i'w ystyried y tu allan i broses y cyfarfod trwy e-bost.</p>				
<p>CANLYNIAD AROLYGIAD ESTYN O GYNGOR SIR CAERFYRDDIN</p> <p>Adolygu sefyllfa bresennol y Cyngor a rhoi sicrwydd i'r Pwyllgor bod trefniadau ar waith i fynd i'r afael ag unrhyw argymhellion / meysydd i'w gwella a nodwyd.</p>	<p>Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg</p>	<p>9 Hyd 2023</p>	<p>Addysg a'r Gymraeg</p>	<p><i>Gareth Morgans, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Addysg a Phlant edgmorgans@carmarthens hire.gov.uk</i></p>
<p>Y WYBODAETH DDIWEDDARAF AM Y SEFYLLFA BRESENNOL YNGHYLCH POLISI DERBYNIADAU AR GYFER ADDYSG AMSER LLAWN I BLANT 4 OED (POLISI PLANT SY'N CODI'N 4 OED)</p> <p>Adolygu darpariaeth addysg blynnydoedd cynnar, gofal plant a chyfleoedd chwarae Sir Gaerfyrddin.</p>	<p>Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg</p>	<p>9 Hyd 2023</p>	<p>Addysg a'r Gymraeg</p>	<p><i>Simon Davies, Pennaeth Mynediad i Addysg sidavies@carmarthenshire. gov.uk</i></p>
<p>TROSOLWIG O'R 8 MAES BLAENORIAETH A GRWP IAU FFOCWS STRATEGOL O FEWN YR ADRAN ADDYSG A GWASANAETHAU PLANT, GYDA AMSERLEN O #MEYSYDD I'W HADOLYGU GAN Y Pwyllgor.</p>	<p>Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg</p>	<p>9 Hyd 2023</p>	<p>Addysg a'r Gymraeg</p>	<p><i>Gareth Morgans, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Addysg a Phlant edgmorgans@carmarthens hire.gov.uk</i></p>

Pwnc / Penderfyniad	Penderfynwr	Dyddiad penderfyniad	Aelod Arweinol	Y Swyddog Arweinol
<p>I ddarparu trosolwg o'r 8 maes blaenoriaeth a grwpiau ffocws strategol o fewn yr adran Addysg a Gwasanaethau Plant, gyda amserlen o feysydd i'w hadolygu gan y Pwyllgor.</p>				
<p>EITEMAU AR GYFER Y DYFODOL</p> <p>I ddarparu gwybodaeth gefnir ar yr eitemau sydd i'w hystyried yng nhyfarfod nesaf y Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg yn ei gyfarfod nesaf.</p>	<p>Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg</p>	<p>9 Hyd 2023</p>	<p>Cyng. Carys Jones</p>	<p><i>Julie Owens, Swyddog Gwasanaethau Democrataidd JuOwens@carmarthenshire.gov.uk</i></p>
<p>SEFYLLFA ALLDRO'R GYLLIDEB AR GYFER 2022/23 AR 31 MAWRTH 2023</p> <p>I ddatgan sefyllfa diwedd blwyddyn y gyllideb i'r Pwyllgor ynglyn â 2022/23. Bydd yr adroddiad yn cael ei dosbarthu i'r Pwyllgor i'w hystyried y tu allan i broses y cyfarfod, trwy ebost.</p>	<p>Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg</p>	<p>9 Hyd 2023</p>	<p>Adnoddau</p>	<p><i>Chris Moore, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol cmoore@carmarthenshire.gov.uk</i></p>
<p>ADRODDIAD MONITRO CYLLIDEB CYFALAF A REFENIW 2023/24</p> <p>I ddatgan sefyllfa bresennol y gyllideb i'r Pwyllgor ar y 30ain Mehefin 2023, ynglyn â 2023/24. Bydd yr adroddiad yn cael ei dosbarthu i'r Pwyllgor i'w</p>	<p>Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg</p>	<p>9 Hyd 2023</p>	<p>Cyng. Glynog Davies, Aelod y Cabinet, Cyng. Alun Lenny, Cabinet Member</p>	<p><i>Chris Moore, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol cmoore@carmarthenshire.gov.uk</i></p>

Pwnc / Penderfyniad	Penderfynwr	Dyddiad penderfyniad	Aelod Arweinol	Y Swyddog Arweinol
hystyried y tu allan i broses y cyfarfod, trwy ebost.				
<p>Y NEWYDDION DIWEDDARAF AM GYHOEDDIADAU AC ADRODDIAD ESTYN</p> <p>Mae'r adroddiad yn darparu dolenni i gyhoeddiadau diweddaraf Estyn, a fydd yn galluogi'r Pwyllgor i fod yn ymwybodol datblygiadau/materion sy'n dod i'r amlwg. Bydd yr adroddiad yn cael ei ddosbarthu i'r Pwyllgor i'w ystyried y tu allan i broses y cyfarfod trwy e-bost.</p>	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	9 Hyd 2023	Addysg a'r Gymraeg	<i>Gareth Morgans, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Addysg a Phlant edgmorgans@carmarthenshire.gov.uk</i>
<p>ADOLYGIAD O'R SEFYLLFA O RAN CYLLIDEBAU YSGOLION MEWN YSGOLION CYNRADD, UWCHRADD AC YSGOLION ARBENNIG</p> <p>Mae'r adroddiad hwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am strategaeth a sefyllfa'r awdurdod lleol gydag ysgolion a gynhelir yn wynebu neu'n rhagweld diffyg yn y gyllideb. Mae'n dilyn cyflwyniad blaenorol a wnaed i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.</p>	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	9 Hyd 2023	Addysg a'r Gymraeg	<i>Aneirin Thomas, Pennaeth y Gwasanaethau Addysg a Chynhwysiant ARThomas@carmarthenshire.gov.uk</i>
<p>Y WYBODAETH DDIWEDDARAF AM ADOLYGIAD ESTYN O'R DDARPARIAETH CYMRAEG I OEDOLION</p>	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	Dyddiad l'w gadarnhau	Addysg a'r Gymraeg	<i>Aeron Rees, Pennaeth Strategaeth a Chymorth i Ddysgwyr jarees@carmarthenshire.gov.uk</i>

Pwnc / Penderfyniad	Penderfynwr	Dyddiad penderfyniad	Aelod Arweinol	Y Swyddog Arweinol
<p>Adolygu sefyllfa bresennol y Cyngor a rhoi sicrwydd i'r Pwyllgor bod trefniadau ar waith i fynd i'r afael ag unrhyw argymhellion / meysydd i'w gwella a nodwyd.</p>				
<p>DARPARIAETH Y GWASANAETH CERDD I YSGOLION</p> <p>Bydd yr adroddiad yn nodi sut y caiff y gwasanaeth cerddoriaeth ei ddarparu a'r wybodaeth ddiweddaraf am y newid o'r gwasanaeth mewnol i'r ddarpariaeth allanol. Bydd diweddariad ar yr arbedion effeithlonrwydd hefyd yn cael ei ddarparu.</p>	<p>Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg</p>	<p>1 Rhag 2023</p>	<p>Addysg a'r Gymraeg</p>	<p><i>Elin Forsyth, Arweinydd Strategol ar gyfer Effeithiolrwydd Ysgolion EMForsyth@carmarthenshi re.gov.uk</i></p>
<p>Y WYBODAETH DDIWEDDARAF AM RECRIWTIO A STAFFIO MEWN YSGOLION</p> <p>Bydd yr adroddiad yn rhoi diweddariad ar ffigurau recriwtio a staffio ysgolion, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> -ystadegau ar nifer y myfyrwyr sy'n gwneud cais am Dystysgrifau Ôl-raddedig ac yn eu cwblhau -nifer y myfyrwyr sy'n cwblhau Tystysgrifau Ôl-raddedig trwy gyfrwng y Gymraeg -nifer yr athrawon cyfrwng Cymraeg <p>fffigurau recriwtio a staffio</p>	<p>Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg</p>	<p>1 Rhag 2023</p>	<p>Addysg a'r Gymraeg</p>	<p><i>Aeron Rees, Pennaeth Strategaeth a Chymorth i Ddysgwyr jarees@carmarthenshire.go v.uk</i></p>
<p>ADOLYGIAD O DREFNIADAU STAFF CYFLENWI YN SIR GAERFYRDDIN</p>	<p>Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg</p>	<p>1 Rhag 2023</p>	<p>Addysg a'r Gymraeg</p>	<p><i>Elin Forsyth, Arweinydd Strategol ar gyfer Effeithiolrwydd Ysgolion</i></p>

Pwnc / Penderfyniad	Penderfynwr	Dyddiad penderfyniad	Aelod Arweinol	Y Swyddog Arweinol
Bydd yr adroddiad yn galluogi'r Pwyllgor i adolygu cost-effeithiolrwydd y gwasanaeth allanol presennol a phenderfynu a oes lle i ddarparu gwasanaeth mewnol.				<i>EMForsyth@carmarthenshire.gov.uk</i>
<p>Y WYBODAETH DDIWEDDARAF AM YR WYTH MAES BLAENORIAETH YN YR ADRAN ADDYSG A GWASANAETHAU PLANT</p> <p>I dderbyn y wybodaeth ddiweddaraf am yr wyth Maes Blaenoriaeth yn yr Adran Addysg a Gwasanaethau Plant. Bydd y Pwyllgor yn canolbwyntio ar un flaenoriaeth ym mhob chwarter o'r flwyddyn, gan adolygu'r amcanion a chynnig diweddariadau/newidiadau yn ôl yr angen.</p>	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	1 Rhag 2023	Addysg a'r Gymraeg	<i>Aneirin Thomas, Pennaeth y Gwasanaethau Addysg a Chynhwysiant ARThomas@carmarthenshire.gov.uk, Jan Coles, Pennaeth Plant a Theuluoedd jcoles@carmarthenshire.gov.uk, Aeron Rees, Pennaeth Strategaeth a Chymorth i Ddysgwyr jarees@carmarthenshire.gov.uk, Simon Davies, Pennaeth Mynediad i Addysg sidavies@carmarthenshire.gov.uk</i>
DIWEDDARIAD AR GAMAU GWEITHREDU Y PWYLLGOR CRAFFU Rhoi gwybod i'r Pwyllgor am y camau a gymerwyd mewn ymateb i benderfyniadau a wnaed.	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	1 Rhag 2023	Cyng. Carys Jones	<i>Julie Owens, Swyddog Gwasanaethau Democrataidd JuOwens@carmarthenshire.gov.uk</i>
PŵER I Ddarparu gwybodaeth gefnir ar yr	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	1 Rhag 2023	Cyng. Carys Jones	<i>Julie Owens, Swyddog Gwasanaethau Democrataidd</i>

Pwnc / Penderfyniad	Penderfynwr	Dyddiad penderfyniad	Aelod Arweinol	Y Swyddog Arweinol
eitemau sydd i'w hystyried yng nhyfarfod nesaf y Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg yn ei gyfarfod nesaf.				<i>JuOwens@carmarthenshire.gov.uk</i>
ADRODDIAD MONITRO CYLLIDEB CYFALAF A REFENIW 2023/24 I ddatgan sefyllfa bresennol y gyllideb i'r Pwyllgor ar 31 Awst 2023, ynglyn â 2023/24. Bydd yr adroddiad yn cael ei dosbarthu i'r Pwyllgor i'w hystyried y tu allan i broses y cyfarfod, trwy ebost.	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	1 Rhag 2023	Adnoddau, Yr Aelod Cabinet dros Addysg a'r Gymraeg	<i>Chris Moore, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol cmoore@carmarthenshire.gov.uk</i>
STRATEGAETH GWASANAETHAU CYMDEITHASOL 10 MLYNEDD Rhoi gweledigaeth i'r aelodau ar sut y byddwn yn darparu swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol statudol yn ystod y degawd nesaf. Bydd y ddogfen yn rhoi manylion am y meysydd canlynol: Cyflwyniad, Datganiad Gweledigaeth, y gwasanaethau mae pobl yn eu derbyn, Modelau gofal Gwaith Cymdeithasol, Diogelu, Integreiddio a Phartneriaethau, Gweithlu a Chynllun Gweithredu	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg Cabinet	1 Rhag 2023 18 Maw 2024	Cyng. Jane Tremlett, Aelod o'r Cabinet	<i>Jake Morgan, Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymunedau jakemorgan@carmarthenshire.gov.uk</i>
Y NEWYDDION DIWEDDARAF AM GYHOEDDIADAU AC ADRODDIAD ESTYN Mae'r adroddiad yn darparu dolenni i gyhoeddiadau diweddaraf Estyn, a fydd yn galluogi'r Pwyllgor i fod yn ymwybodol	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	1 Rhag 2023	Addysg a'r Gymraeg	<i>Gareth Morgans, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Addysg a Phlant edgmorgans@carmarthenshire.gov.uk</i>

Pwnc / Penderfyniad	Penderfynwr	Dyddiad penderfyniad	Aelod Arweinol	Y Swyddog Arweinol
datblygiadau/materion sy'n dod i'r amlwg. Bydd yr adroddiad yn cael ei ddsbarthu i'r Pwyllgor i'w ystyried y tu allan i broses y cyfarfod trwy e-bost.				
<p>CYNLLUNIAU DARPARU GWASANAETHAU IS-ADRANNOL</p> <p>Mae'r Cynlluniau Cyflawni Is-adrannol hwn yn pennu'r camau a'r mesurau strategol y bydd y gwasanaethau o fewn yr Is-adrann hon yn eu gweithredu er mwyn i'r Cyngor wneud cynnydd mewn perthynas â'i Amcanion Llesiant, ei flaenoriaethau thematig a blaenoriaethau'r gwasanaeth.</p>	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	21 Chwe 2024	Addysg a'r Gymraeg	<p><i>Aneirin Thomas, Pennaeth y Gwasanaethau Addysg a Chynhwysiant ARThomas@carmarthenshire.gov.uk, Jan Coles, Pennaeth Plant a Theuluoedd jcoles@carmarthenshire.gov.uk, Simon Davies, Pennaeth Mynediad i Addysg sidavies@carmarthenshire.gov.uk, Gareth Morgans, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Addysg a Phlant edgmorgans@carmarthenshire.gov.uk, Aeron Rees, Pennaeth Strategaeth a Chymorth i Ddysgwyr jarees@carmarthenshire.gov.uk</i></p>
<p>STRATEGAETH GORFFORAETHOL CYNGOR SIR CAERFYRDDIN (I'W GADARNHAU)</p> <p>Mae Strategaeth Gorfforaethol y Cyngor, sy'n cynnwys amcanion llesiant y</p>	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	21 Chwe 2024	Cyng. Glynog Davies, Aelod y Cabinet	<p><i>Gwyneth Ayers, Rheolwr Polisi Corfforaethol a Phartneriaeth GAyers@carmarthenshire.gov.uk</i></p>

Pwnc / Penderfyniad	Penderfynwr	Dyddiad penderfyniad	Aelod Arweinol	Y Swyddog Arweinol
<p>Cyngor, yn gosod cyfeiriad a blaenoriaethau'r sefydliad dros gyfnod y weinyddiaeth bresennol. Mae'r Strategaeth yn darparu'r fframwaith ar gyfer gwireddu gweledigaeth ac ymrwymadau'r Cabinet yn ystod y cyfnod hwnnw. Bydd y Pwyllgor Craffu yn adolygu'r elfennau sy'n berthnasol i'w Gylch Gorchwyl.</p>				
<p>YMGYNGHORIAD STRATEGAETH CYLLIDEB REFENIW</p> <p>Amcan yr adroddiad yw caniatáu i aelodau ystyried strategaeth y gyllideb gorfforaethol a'r effaith gysylltiedig o ran darparu gwasanaethau a'r opsiynau ar gyfer y blynyddoedd i ddod.</p>	<p>Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg</p>	<p>21 Chwe 2024</p>	<p>Adnoddau</p>	<p><i>Chris Moore, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol cmoore@carmarthenshire.gov.uk</i></p>
<p>Y WYBODAETH DDIWEDDARAF AM Y CYNNIG GOFAL PLANT YN SIR GAERFYRDDIN</p> <p>Derbyn diweddariad ar y Cynnig Gofal Plant i Gymru yn unol â'i brif nodau bwriadedig i:</p> <ul style="list-style-type: none"> -galluogi mwy o rieni, yn enwedig mamau, i ddychwelyd i'r gwaith -cynyddu incwm gwario'r rhai mewn gwaith a helpu i wrthweithio tlodi ar gyfer rhai mewn swyddi cyflog isel -annog datblygiad plant a pharodrwydd ar gyfer yr ysgol 	<p>Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg</p>	<p>21 Chwe 2024</p>	<p>Addysg a'r Gymraeg</p>	<p><i>Noeline Thomas, Rheolwr Gwasanaethau NoThomas@carmarthenshire.gov.uk, Jan Coles, Pennaeth Plant a Theuluoedd jcoles@carmarthenshire.gov.uk</i></p>

Pwnc / Penderfyniad	Penderfynwr	Dyddiad penderfyniad	Aelod Arweinol	Y Swyddog Arweinol
<p>DIWEDDARIAD AR Y GRWPIAU FFOCWS STRATEGOL YN YR IS-ADRAN ADDYSG A GWASANAETHAU PLANT</p> <p>Mae'r adroddiad yn rhoi diweddariad chwemisol ar waith y Grwpiau Ffocws Strategol o fewn yr Is-adran Addysg a Gwasanaethau Plant, gyda chyfle i'r Pwyllgor gyfrannu wrth i'r gwaith ddatblygu'n adrannol.</p>	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	21 Chwe 2024	Addysg a'r Gymraeg	<i>Aeron Rees, Pennaeth Strategaeth a Chymorth i Ddysgwyr</i> <i>jarees@carmarthenshire.gov.uk, Simon Davies, Pennaeth Mynediad i Addysg</i> <i>sidavies@carmarthenshire.gov.uk, Aneirin Thomas, Pennaeth y Gwasanaethau Addysg a Chynhwysiant</i> <i>ARThomas@carmarthenshire.gov.uk</i>
<p>EITEMAU AR GYFER Y DYFODOL</p> <p>I ddarparu gwybodaeth gefnir ar yr eitemau sydd i'w hystyried yng nhyfarfod nesaf y Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg yn ei gyfarfod nesaf.</p>	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	21 Chwe 2024	Cyng. Carys Jones	<i>Julie Owens, Swyddog Gwasanaethau Democrataidd</i> <i>JuOwens@carmarthenshire.gov.uk</i>
<p>ADRODDIAD MONITRO CYLLIDEB CYFALAF A REFENIW 2023/24</p> <p>I ddatgan sefyllfa bresennol y gyllideb i'r Pwyllgor ar 31 Hydref 2023, ynglyn â 2023/24. Bydd yr adroddiad yn cael ei dosbarthu i'r Pwyllgor i'w hystyried y tu allan i broses y cyfarfod, trwy ebost.</p>	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	21 Chwe 2024	Cyng. Glynog Davies, Aelod y Cabinet, Cyng. Alun Lenny, Cabinet Member	<i>Chris Moore, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol</i> <i>cmoore@carmarthenshire.gov.uk</i>
<p>Y NEWYDDION DIWEDDARAF AM GYHOEDDIADAU AC ADRODDIAD</p>	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r	21 Chwe 2024	Addysg a'r Gymraeg	<i>Gareth Morgans, Cyfarwyddwr</i>

Pwnc / Penderfyniad	Penderfynwr	Dyddiad penderfyniad	Aelod Arweinol	Y Swyddog Arweinol
<p>Y WYBODAETH DDIWEDDARAF AM YR WYTH MAES BLAENORIAETH YN YR ADRAN ADDYSG A GWASANAETHAU PLANT</p> <p>I dderbyn y wybodaeth ddiweddaraf am yr wyth Maes Blaenoriaeth yn yr Adran Addysg a Gwasanaethau Plant. Bydd y Pwyllgor yn canolbwyntio ar un flaenoriaeth ym mhob chwarter o'r flwyddyn, gan adolygu'r amcanion a chynnig diweddariadau/newidiadau yn ôl yr angen.</p>	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	3 Ebr 2024	Addysg a'r Gymraeg	<i>Jan Coles, Pennaeth Plant a Theuluoedd jcoles@carmarthenshire.gov.uk, Aeron Rees, Pennaeth Strategaeth a Chymorth i Ddysgwyr jarees@carmarthenshire.gov.uk, Simon Davies, Pennaeth Mynediad i Addysg sidavies@carmarthenshire.gov.uk, Aneirin Thomas, Pennaeth y Gwasanaethau Addysg a Chynhwysiant ARThomas@carmarthenshire.gov.uk</i>
<p>EITEMAU AR GYFER Y DYFODOL</p> <p>I ddarparu gwybodaeth gefnir ar yr eitemau sydd i'w hystyried yng nhyfarfod nesaf y Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg yn ei gyfarfod nesaf.</p>	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	3 Ebr 2024	Cyng. Carys Jones	<i>Julie Owens, Swyddog Gwasanaethau Democrataidd JuOwens@carmarthenshire.gov.uk</i>
<p>ADRODDIAD MONITRO CYLLIDEB CYFALAF A REFENIW 2023/24</p> <p>I ddatgan sefyllfa bresennol y gyllideb i'r Pwyllgor ar 31 Rhagfyr 2023, ynglyn â 2023/24. Bydd yr adroddiad yn cael ei dosbarthu i'r Pwyllgor i'w hystyried y tu allan i broses y cyfarfod, trwy ebost.</p>	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	3 Ebr 2024	Cyng. Glynog Davies, Aelod y Cabinet, Cyng. Alun Lenny, Cabinet Member	<i>Chris Moore, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol cmoore@carmarthenshire.gov.uk</i>
<p>NEWYDDION DIWEDDARAF AM</p>	Pwyllgor Craffu	3 Ebr 2024	Addysg a'r Gymraeg	<i>Gareth Morgans,</i>

Pwnc / Penderfyniad	Penderfynwr	Dyddiad penderfyniad	Aelod Arweinol	Y Swyddog Arweinol
<p>GYHOEDDIADAU AC ADRODDIAD ESTYN</p> <p>Mae'r adroddiad yn darparu dolenni i gyhoeddiadau diweddaraf Estyn, a fydd yn galluogi'r Pwyllgor i fod yn ymwybodol datblygiadau/materion sy'n dod i'r amlwg. Bydd yr adroddiad yn cael ei ddsbarthu i'r Pwyllgor i'w ystyried y tu allan i broses y cyfarfod trwy e-bost.</p>	<p>Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg</p>			<p><i>Cyfarwyddwr Gwasanaethau Addysg a Phlant edgmorgans@carmarthenshire.gov.uk</i></p>
<p>Y WYBODAETH DDIWEDDARAF AM WAITH CYNGOR IEUENCTID SIR GAERFYRDDIN</p> <p>Derbyn y wybodaeth ddiweddaraf am waith Cyngor Ieuenctid Sir Gaerfyrddin yn unol â'r pedwar prif faes cynrychiolaeth sy'n ymwneud â:</p> <p>Addysg Cyffredinol Diddordeb Arbennig</p>	<p>Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg</p>	<p>17 Mai 2024</p>	<p>Addysg a'r Gymraeg</p>	<p><i>Sarah Powell, Young People's Participation Co-ordinator SJPowell@carmarthenshire.gov.uk, Gill Adams, Prif Rheolwr Gwasanaeth Cymorth Ieuenctid GMAAdams@sirgar.gov.uk, Aeron Rees, Pennaeth Strategaeth a Chymorth i Ddysgwyr jarees@carmarthenshire.gov.uk</i></p>
<p>DIWEDDARIAD AR Y GRWPIAU FFOCWS STRATEGOL YN YR IS-ADRAN ADDYSG A GWASANAETHAU PLANT</p> <p>Mae'r adroddiad yn rhoi diweddariad chwemisol ar waith y Grwpiau Ffocws Strategol o fewn yr Is-adran Addysg a Gwasanaethau Plant, gyda chyfle i'r</p>	<p>Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg</p>	<p>17 Mai 2024</p>	<p>Addysg a'r Gymraeg</p>	<p><i>Aneirin Thomas, Pennaeth y Gwasanaethau Addysg a Chynhwysiant ARThomas@carmarthenshire.gov.uk, Simon Davies, Pennaeth Mynediad i Addysg sidavies@carmarthenshire.gov.uk, Aeron Rees,</i></p>

Pwnc / Penderfyniad	Penderfynwr	Dyddiad penderfyniad	Aelod Arweinol	Y Swyddog Arweinol
Pwyllgor gyfrannu wrth i'r gwaith ddatblygu'n adrannol.				<i>Pennaeth Strategaeth a Chymorth i Ddysgwyr jarees@carmarthenshire.gov.uk, Jan Coles, Pennaeth Plant a Theuluoedd jcoles@carmarthenshire.gov.uk</i>
DIWEDDARIAD AR GAMAU GWEITHREDU Y PWYLLGOR CRAFFU Rhoi gwybod i'r Pwyllgor am y camau a gymerwyd mewn ymateb i benderfyniadau a wnaed.	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	17 Mai 2024	Cyng. Carys Jones	<i>Julie Owens, Swyddog Gwasanaethau Democrataidd JuOwens@carmarthenshire.gov.uk</i>
EITEMAU AR GYFER Y DYFODOL I ddarparu gwybodaeth gefnir ar yr eitemau sydd i'w hystyried yng nhyfarfod nesaf y Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg yn ei gyfarfod nesaf.	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	17 Mai 2024	Cyng. Carys Jones	<i>Julie Owens, Swyddog Gwasanaethau Democrataidd JuOwens@carmarthenshire.gov.uk</i>
ADRODDIAD MONITRO CYLLIDEB CYFALAF A REFENIW 2023/24 I ddatgan sefyllfa bresennol y gyllideb i'r Pwyllgor ar 28 Chwefror 2024, ynglyn â 2023/24. Bydd yr adroddiad yn cael ei dosbarthu i'r Pwyllgor i'w hystyried y tu allan i broses y cyfarfod, trwy ebost.	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	17 Mai 2024	Cyng. Glynog Davies, Aelod y Cabinet, Cyng. Alun Lenny, Cabinet Member	<i>Chris Moore, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol cmoore@carmarthenshire.gov.uk</i>
NEWYDDION DIWEDDARAF AM GYHOEDDIADAU AC ADRODDIAD YSTYNYD	Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg	17 Mai 2024	Addysg a'r Gymraeg	<i>Gareth Morgans, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Addysg a Phlant</i>

Pwnc / Penderfyniad	Penderfynwr	Dyddiad penderfyniad	Aelod Arweinol	Y Swyddog Arweinol
<p>Mae'r adroddiad yn darparu dolenni i gyhoeddiadau diweddaraf Estyn, a fydd yn galluogi'r Pwyllgor i fod yn ymwybodol datblygiadau/materion sy'n dod i'r amlwg. Bydd yr adroddiad yn cael ei ddosbarthu i'r Pwyllgor i'w ystyried y tu allan i broses y cyfarfod trwy e-bost.</p>				<p><i>edgmorgans@carmarthenshire.gov.uk</i></p>

1. YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan y Cynghorwyr K.V. Broom, L. Davies ac S. Rees.

2. DATGANIADAU O FUDDIANNAU PERSONOL GAN GYNNWYS UNRHYW CHWIPIAU PLEIDIAU A RODDIR MEWN YMATEB I UNRHYW EITEM AR YR AGENDA.

Yr Aelod	Rhif y Cofnod(ion)	Y Math o Fuddiant
Y Cynghorydd M. J. A. Lewis	4. Cefnogi Ymddygiad	Mae perthynas agos yn gweithio fel Seicolegydd yn yr Adran Addysg.

Ni chafwyd dim datganiadau ynghylch chwip.

3. CWESTIYNAU GAN Y CYHOEDD (NID OEDD DIM WEDI DOD I LAW)

Dywedodd y Cadeirydd nad oedd dim cwestiynau wedi dod i law gan y cyhoedd.

4. CYNNAL YMDDYGIAD

Cyflwynwyd adroddiad i'r Pwyllgor a oedd yn nodi'r sefyllfa bresennol mewn perthynas â chefnogi gwell ymddygiad ar draws ysgolion y sir.

Rhodddwyd gwybod i'r Pwyllgor bod yr adolygiad o ymddygiad a gynhaliwyd ym mhob ysgol wedi arwain at ddatblygu Model Pedwar Cam o Gymorth Ymddygiad a Llesiant Emosiynol er mwyn darparu gwasanaethau cymorth ymddygiad teg a chyson ledled y sir. Eglurodd yr Aelod Cabinet dros Addysg a'r Gymraeg fod y tîm canolog yn yr Awdurdod Lleol wedi cael ei gryfhau a bod £500k o gyllid wedi'i roi i ysgolion uwchradd i gefnogi'r gwaith o weithredu'r Model Pedwar Cam a oedd yn cynnwys gwella sgiliau ysgolion a staff i ddiwallu anghenion dysgwyr, darparu cymorth 'yn yr ysgol' i staff a dysgwyr, cymorth arbenigol o ran Anawsterau Ymddygiadol, Emosiynol a Chymdeithasol mewn perthynas ag Addysg Heblaw yn yr Ysgol a darparu cymorth pwrpasol i rai o'r dysgwyr mwyaf agored i niwed yn yr Awdurdod Lleol.

Ar hynny, cafodd y Pwyllgor gyflwyniad manwl gan Bennaeth Ysgol Gyfun Coedcae a oedd yn canolbwyntio ar y ffordd yr oedd yr ysgol wedi creu diwylliant o ddiogelu a oedd yn darparu cymorth pwrpasol ac effeithiol iawn i sicrhau llesiant disgyblion ac i ddiwallu anghenion y rhai ag anghenion dysgu ychwanegol. Daeth arolygiad diweddar gan Estyn i'r casgliad bod safon y gofal, y cymorth a'r arweiniad i ddisgyblion yn rhagorol. Cafodd y Pwyllgor drosolwg o'r data cyd-destunol ynghylch proffil disgyblion sy'n mynychu'r ysgol a chydabu'r gydberthynas rhwng y procsi ar gyfer amddifadedd â deilliannau addysgol, absenoldeb a safonau ymddygiad. Roedd yr ymyriadau a'r mentrau a wnaed gan yr ysgol wedi arwain at werth ychwanegol cadarnhaol lle roedd disgyblion agored i niwed wedi rhagori ar lefelau cenedlaethol disgwyliedig cynnydd, safonau a deilliannau addysgol.

Sylwer: Mae'r cofnodion hyn yn amodol ar gael eu cadarnhau yn y cyfarfod nesaf

Er gwaethaf yr amrywiaeth o fesurau ymyrraeth a roddwyd ar waith gan yr ysgol, cydnabu'r Pwyllgor effaith anfantais tloedi ar fynediad disgyblion i'r ysgol. Yn hyn o beth, darparwyd crynodeb o'r strategaethau i wella ymddygiad a phresenoldeb i'r Pwyllgor, ynghyd ag amlinelliad o'r mesurau a chymorth yr Awdurdod Lleol a fyddai'n cynorthwyo'r ysgol yn yr ymdrechion hyn.

Rhoddwyd sylw i nifer o arsylwadau ac ymholiadau, fel a ganlyn:

- Mewn ymateb i ymholiad, rhoddodd y Swyddog Arweiniol ar gyfer Gwasanaethau Ymddygiad ac Unedau Cyfeirio Disgyblion drosolwg o ddarpariaeth y Tîm Cymunedol Cymorth Ymddygiad a oedd wedi'i hailgynllunio'n ddiweddar i adlewyrchu'r galw cynyddol gan ysgolion am ddarparu cymorth adweithiol a rhagweithiol.
 - O ran Ysgol Coedcae, cyfeiriwyd at y cynnydd sylweddol yn nifer y ceisiadau a wnaed gan athrawon am gymorth ar alwad ar gyfer ymddygiad yn ystod gwersi, yn enwedig i ddisgyblion blwyddyn 11. Esboniwyd i'r Pwyllgor fod materion ymddygiad a phresenoldeb wedi dod i'r amlwg ymhlith disgyblion blwyddyn 11 yr oedd ganddynt y pwysau a'r pryderon ychwanegol sy'n gysylltiedig â'r gofyniad i wneud yn dda mewn arholiadau, yn ogystal â'r tarfu addysgol a achoswyd gan y pandemig; ac roedd hyn yn adlewyrchu'r sefyllfa yn genedlaethol. Hefyd dywedwyd ei bod yn ymddangos nad oedd cyfradd y gwaharddiadau cyfnod penodol yn cyd-fynd â nifer yr achosion o gymorth ar alwad ar gyfer materion ymddygiad oherwydd bod adnoddau yn cael eu defnyddio yn yr ysgol, gan gynnwys y cyfleuster mewnol i gynnwys y disgyblion o'r newydd.
 - Yn dilyn ymholiad am y cymorth sydd ar gael i staff, rhoddodd Pennaeth Ysgol Coedcae sicrwydd i'r Pwyllgor fod effaith llesiant staff yn ffocws allweddol i Dîm Uwch-arweinwyr yr ysgol, drwy ddarparu sianeli cyfathrebu effeithiol ac agored a gweithredu strategaethau megis sgysiau adferol i feithrin perthynas gadarnhaol rhwng athrawon a disgyblion.
 - Pwysleisiodd aelod bwysigrwydd cael strwythurau gwell ar gyfer ymyrraeth gynnar i wella safonau ymddygiad a deilliannau addysgol disgwylidig cysylltiedig disgyblion cyn iddynt ddechrau addysg ysgol uwchradd. Eglurodd y Swyddog Arweiniol ar gyfer Gwasanaethau Ymddygiad ac Unedau Cyfeirio Disgyblion fod y gwasanaethau Cymorth Ymddygiad yn gweithio ar draws y sector cynradd ac uwchradd i ddarparu rhaglenni cymorth i ddysgwyr gan ddefnyddio ethos arferion cynhwysol, gyda dulliau adferol i annog perthynas gadarnhaol rhwng athrawon a disgyblion a hefyd rhwng athrawon, rhieni/gwarcheidwaid a chymunedau. Hefyd, eglurwyd bod Ymarfer Ymwybodol o Drawma ynghylch ymddygiad niwroamrywiol yn cael ei ddefnyddio i sicrhau bod y dulliau priodol yn cael eu defnyddio i ddiwallu anghenion dysgwyr unigol.
 - Mewn ymateb i ymholiad ynghylch cyflwyno'r Model Pedwar Cam ar draws y sir, rhoddodd y Swyddog Arweiniol ar gyfer Gwasanaethau Ymddygiad ac Unedau Cyfeirio Disgyblion drosolwg o'r gwaith sy'n mynd rhagddo
- Sylwer: Mae'r cofnodion hyn yn amodol ar gael eu cadarnhau yn y cyfarfod nesaf

gydag ysgolion i wella sgiliau staff i ddelio ag ymddygiad heriol disgyblion, darparu dulliau wedi'u targedu o ymdrin â meysydd angen a defnyddio lleoliadau arbenigol fel dull ymyrryd.

- Canmolwyd Pennaeth Ysgol Gyfun Coedcae a'i staff am y gwaith calonogol a chadarnhaol a oedd yn cael ei wneud a roddodd gipolwg i'r Pwyllgor ynghylch pa mor gyffredin oedd problemau ymddygiad ar draws ysgolion.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL nodi'r adroddiad.

5. LEFELAU PRESENOLDEB YSGOLION

Bu'r Pwyllgor yn ystyried adroddiad a oedd yn nodi lefelau presenoldeb ar draws ysgolion Sir Gaerfyrddin ers 2012. Cyfeiriodd yr Aelod Cabinet dros Addysg a'r Gymraeg at effaith andwyol sylweddol y pandemig coronafeirws ar bresenoldeb ysgolion, gan nodi bod ysgolion wedi cael anhawster i ailymgysylltu â dysgwyr a theuluoedd. Dywedwyd bod presenoldeb ar draws ysgolion Sir Gaerfyrddin yn parhau i fod yn is na'r lefelau cyn y pandemig, ac mai salwch oedd y rheswm dros y rhan fwyaf o'r absenoldebau, er y nodwyd nad oedd Llywodraeth Cymru wedi aildechrau cyhoeddi data a mesur perfformiad yn llawn eto yn dilyn y pandemig coronafeirws.

Roedd yr adroddiad yn nodi cymorth yr Awdurdod Lleol a roddir i ysgolion i wella a chynnal presenoldeb da disgyblion drwy waith ymgynghorol a gweithredol, a chafodd ei ategu gan ddata ystadegol i ddangos effaith ymyriadau o'r fath.

Rhoddwyd sylw i nifer o arsylwadau ac ymholiadau, fel a ganlyn:

- Mewn ymateb i ymholiad, eglurodd Rheolwr y Tîm Diogelu a Phresenoldeb Ysgolion i'r Pwyllgor fod 'Ymgyrch Cwmpasu' yn fenter partneriaeth rhwng yr Awdurdod Lleol a'r Heddlu i roi gwybod i ysgolion am ddigwyddiadau trais domestig mewn achosion lle roedd disgyblion yn gysylltiedig â'r cyfeiriad hwnnw. Y nod oedd sicrhau bod cymorth emosiynol a/neu ymarferol yn cael ei ddarparu yn yr ysgol i'r disgyblion yr effeithiwyd arnynt, yn ôl yr angen. Eglurwyd ymhellach fod 'Ymgyrch Cwmpasu' yn fenter partneriaeth rhwng yr Awdurdod Lleol a'r Heddlu i ddiogelu plant a phobl ifanc sydd mewn perygl o niwed rhag mynd ar goll.
- Dywedwyd bod rhai disgyblion wedi ffynnu yn academiaidd drwy'r dysgu ar-lein a ddarparwyd yn ystod y pandemig coronafeirws oherwydd yr hyblygrwydd a gynigiwyd. Yn unol â hynny, cafodd rhai disgyblion anawsterau wrth ailgydio yn y drefn ddyddiol a ddisgwylir mewn lleoliadau ysgol traddodiadol. Cadarnhaodd y Swyddog Arweiniol ar gyfer Gwasanaethau Ymddygiad ac Unedau Cyfeirio Disgyblion fod heriau'r blynyddoedd diweddar wedi arwain at ddatblygu amrywiaeth o gynigion amgen i gynnwys o'r newydd y rhai a gafodd anawsterau o'r fath, gan gynnwys cynlluniau addysgol pwrpasol ar gyfer y rhai sy'n cael Addysg Heblaw yn yr Ysgol ac ymyriadau megis gwasanaethau cymorth bugeiliol i'r rhai mewn addysg brif ffrwd.

Sylwer: Mae'r cofnodion hyn yn amodol ar gael eu cadarnhau yn y cyfarfod nesaf

- Mewn ymateb i ymholiad am yr amcanestyniad tymor hwy ar gyfer lefelau presenoldeb, cyfeiriodd y Swyddog Arweiniol ar gyfer Gwasanaethau Ymddygiad ac Unedau Cyfeirio Disgyblion at brosiect EBSA (osgoi'r ysgol ar sail emosiwn) sydd newydd gael ei dreialu gyda'r nod o nodi rhesymau dros ymddieithrio er mwyn darparu strategaethau a chymorth i gynorthwyo disgyblion i ddychwelyd i amgylchedd yr ysgol neu nodi pecyn cymorth priodol i'r rhai nad ydynt yn gallu cymryd rhan mewn addysg brif ffrwd.
- Mewn ymateb i ymholiad ynghylch y gydberthynas rhwng rhieni/gwarcheidwaid yn gweithio gartref ac absenoldeb, cyfeiriodd y Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant at dystiolaeth anecdotaidd o broblemau yn ymwneud â phresenoldeb yn yr ysgol mewn achosion lle roedd rhieni/gwarcheidwaid yn gweithio gartref. Amlygodd Aelod bwysigrwydd ymchwilio i'r maes hwn.
- Amlygwyd pwysigrwydd rôl Swyddogion Presenoldeb a Llesiant gan aelod o ran pwysleisio effaith absenoldeb i rieni a gwarcheidwaid. Cyfeiriodd Pennaeth y Gwasanaethau Addysg a Chynhwysiant at ymgyrchoedd marchnata ynghylch ymddygiad a phresenoldeb gan yr Awdurdod Lleol i gyfleu pwysigrwydd presenoldeb rheolaidd yn yr ysgol i rieni a gwarcheidwaid.
- Mewn ymateb i ymholiad ynghylch casglu ffigurau absenoldeb, eglurodd y Rheolwr Trawsnewid Ysgolion fod cyfres o 23 o godau wedi cael eu defnyddio'n gyson ym mhob ysgol i gofnodi rhesymau dros absenoldeb. Cadarnhaodd y Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant y byddai proffil ysgolion o ran niferoedd disgyblion, eu cyd-destun a'r effaith ganlyniadol ar ganrannau presenoldeb, yn cael eu hystyried wrth ddadansoddi gwybodaeth ystadegol o'r fath.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL nodi'r adroddiad.

6. CYNLLUNIO STRATEGOL Y GYMRAEG MEWN ADDYSG - ADRODDIAD BLYNYDDOL

Cafodd y Pwyllgor Adroddiad Blynyddol Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg i'w ystyried a oedd yn manylu ar y cynnydd a wnaed yn ystod blwyddyn academaidd 2022/23 wrth weithredu Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 10 mlynedd (2022-2032) yr Awdurdod.

Roedd yr adroddiad wedi'i baratoi yn unol â'r darpariaethau deddfwriaethol sydd wedi'u hymgorffori yn Adran 84 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a oedd yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod weithredu a monitro Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg i gynyddu addysg ddwyieithog mewn ysgolion ledled y sir.

Bu'r Pwyllgor yn ystyried y cynllun gweithredu a atodwyd i'r adroddiad a oedd yn nodi'r cynnydd a wnaed mewn perthynas â'r 7 canlyniad a nodwyd yn y Cynllun i hwyluso dysgu mwy o blant meithrin a derbyn trwy gyfrwng y Gymraeg; mwy o

Sylwer: Mae'r cofnodion hyn yn amodol ar gael eu cadarnhau yn y cyfarfod nesaf

bobl ifanc yn astudio ar gyfer cymwysterau yn y Gymraeg (fel pwnc) a phynciau drwy gyfrwng y Gymraeg; cynnydd yn y ddarpariaeth o addysg cyfrwng Cymraeg ar gyfer disgyblion ag Anghenion Dysgu Ychwanegol; a chynyddu nifer yr athrawon sy'n gallu addysgu'r Gymraeg (fel pwnc) ac addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg.

Cyflwynwyd crynodeb o'r gwaith parhaus i drosglwyddo ysgolion i system categoreiddio ieithyddol newydd Llywodraeth Cymru yn yr adroddiad hefyd, ynghyd â throsolwg o'r sefyllfa bresennol o ran Tîm Datblygu'r Gymraeg, Safonau, gweithio mewn partneriaeth, cyllid grant a datblygiadau yn y dyfodol.

Rhodddwyd sylw i'r materion/sylwadau a godwyd gan y Pwyllgor, fel a ganlyn:-

- Cyfeiriwyd at Gyfrifiad 2021 gan fynegi pryderon ynghylch nifer isel yr athrawon sy'n gallu cyflwyno dosbarthiadau drwy gyfrwng y Gymraeg. Yn unol â hynny, cafwyd ymholiadau ynghylch y mentrau a weithredwyd i gyflawni'r amcan o gynyddu nifer y staff addysgu sy'n gallu addysgu'r Gymraeg fel pwnc ac addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg, a rôl asiantaethau allanol yn hyn o beth. Cyfeiriodd y Pennaeth Strategaeth a Chymorth i Ddysgwyr at yr anawsterau cenedlaethol parhaus i recriwtio ymgeiswyr i swyddi addysgu yn gyffredinol a'r angen i hyrwyddo addysgu fel gyrfa o ddewis. Cyfeiriwyd hefyd at y Ganolfan Genedlaethol a fyddai'n archwilio gwelliannau i'r ddarpariaeth Gymraeg i ysgolion yn unol â chyflwyno Bil Addysg y Gymraeg sydd ar ddod. Dywedwyd bod rhaglen gymorth hefyd ar waith i athrawon ddysgu, gwella neu wella eu hyder yn y maes hwn. Cyfeiriodd Rheolwr Datblygu'r Gymraeg hefyd at yr amrywiaeth o lefelau hyfforddi a hyblygrwydd o ran cyrsiau i hwyluso mynediad at ddysgu i athrawon, a fyddai'n cael ei wella ymhellach yn y dyfodol yn dilyn darparu cyllid grant gan Lywodraeth Cymru.
- Mewn ymateb i ymholiad, cydnabuwyd yr heriau recriwtio ar gyfer y ddarpariaeth Cymraeg i Oedolion gan y Pennaeth Strategaeth a Chymorth i Ddysgwyr a rhodddwyd sicrwydd bod gwaith yn mynd rhagddo i hyrwyddo a llenwi'r rolau hyn i ateb y galw am ddosbarthiadau Cymraeg yn y cymunedau. Yn hyn o beth, cadarnhawyd y byddai adroddiad ar y ddarpariaeth Cymraeg i Oedolion yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor yn unol â'i Flaengynllun Gwaith ar gyfer 2023/24.
- Mewn ymateb i ymholiad ynghylch lefel y sgiliau Cymraeg sydd eu hangen ar athrawon, eglurodd y Cyfarwyddwr Addysg a Gwasanaethau Plant wrth y Pwyllgor y byddai'r fanyleb swydd yn bwrpasol i'r rôl y gwneir cais amdani. Roedd rhaglen gymorth hefyd yn cael ei chynnig gan ysgolion i sicrhau bod y sgiliau angenrheidiol yn cael eu hennill.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL dderbyn yr adroddiad.

7. ADRODDIAD BLYNYDDOL Y PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG, POBL IFANC A'R GYMRAEG 2022/23

Sylwer: Mae'r cofnodion hyn yn amodol ar gael eu cadarnhau yn y cyfarfod nesaf

Bu'r Pwyllgor yn ystyried Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg a oedd yn rhoi manylion am y gwaith a gyflawnwyd gan y Pwyllgor yn ystod blwyddyn y cyngor 2022/23. Roedd yr adroddiad wedi'i baratoi'n unol ag Erthygl 6.2 o Gyfansoddiad y Cyngor ac roedd yn rhoi trosolwg o'r rhaglen waith a'r materion allweddol dan sylw, gan gynnwys hefyd unrhyw faterion a gyfeiriwyd at neu gan y Cabinet, adolygiadau Gorchwyl a Gorffen, sesiynau datblygu a phresenoldeb aelodau.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL gymeradwyo'r adroddiad.

8. DIWEDDARIAD AR GAMAU GWEITHREDU Y PWYLLGOR CRAFFU

Cafodd y Pwyllgor adroddiad a oedd yn nodi'r cynnydd a wnaed mewn perthynas â cheisiadau neu atgyfeiriadau a oedd wedi deillio o gyfarfodydd blaenorol y Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg yn ystod blwyddyn y cyngor 2022/23.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL dderbyn yr adroddiad.

9. BLAENGYNLLUN GWAITH Y PWYLLGOR CRAFFU ADDYSG, POBL IFANC A'R GYMRAEG AR GYFER 2023/24

Bu'r Pwyllgor yn adolygu ei Flaengynllun Gwaith drafft ar gyfer 2023/24, a ddatblygwyd yn dilyn sesiwn cynllunio anffurfiol y Pwyllgor a gynhaliwyd ar 11 Mai 2023. Pwysleisiwyd bod y Blaengynllun Gwaith yn ddogfen hyblyg y gellid ei diweddarau trwy gydol y flwyddyn yn ôl y gofyn.

CYTUNWYD YN UNFRYDOL gymeradwyo Blaengynllun Gwaith y Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg ar gyfer 2023/24.

10. EITEMAU AR GYFER Y DYFODOL

Adolygodd y Pwyllgor y rhestr o eitemau ar gyfer y dyfodol a oedd i'w hystyried yn ei gyfarfod nesaf i'w gynnal ar 9 Hydref 2023, a oedd wedi deillio o Flaengynllun Gwaith y Pwyllgor am 2023/24.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL dderbyn y rhestr o eitemau ar gyfer y dyfodol a oedd i'w hystyried yng nghyfarfod nesaf y Pwyllgor Craffu Addysg, Pobl Ifanc a'r Gymraeg.

11. LLOFNODI YN GOFNOD CYWIR COFNODION Y CYFARFOD A GYNHALIWYD AR 5 MAI 2023

Yn amodol ar newid teipograffyddol ar y rhestr o'r sawl oedd yn bresennol ar fersiwn Cymraeg y cofnodion mewn perthynas â'r Cynghorydd G. John, PENDERFYNWYD bod cofnodion cyfarfod y Pwyllgor a gynhaliwyd ar 5 Mai 2023 yn cael eu llofnodi gan eu bod yn gywir.

Sylwer: Mae'r cofnodion hyn yn amodol ar gael eu cadarnhau yn y cyfarfod nesaf

CHAIR

DATE

Sylwer: Mae'r cofnodion hyn yn amodol ar gael eu cadarnhau yn y cyfarfod nesaf